

comitia ieiunio egebat: s; princeps gre eius: sine ieiunio decorata vtuose conuerfabat. q; si christ⁹. xl. dies b⁹ ieiunauerat: no b fuit vt i se passionē mortificat: ret; vt nouā abstinētie ondat carnalib⁹ AVG. de co. euā. Euidēter autē lucas alios de alijs b dixit se narravit. vñ g matthe⁹ dicit: Tūc accesserūt ad eū discipuli iohānis dicētes: Quare nos et pharisei ieiunamus: nisi q; et ipi aderāt: et oēs certatiz vt q; po terat b obicerūt. **AUG.** i eodē: Est autē duplex ieiunium: vñ i tribulatiōe ad ppiādū deū i peccatis aliud i gaudio: cū tāto min⁹ delectāt carnalia: quā to spiritaliū maior: sarcia ē. Interrogatus ergo oīs cur discipuli ei⁹ n ieiunaret. de vtroq; ieiunio rēdit. et pmo de ieiunio tribulatiōis. **Seq̄. n.** Quibus ipse ait: Nūqd po. si. spō. dū cū il. ē spon. fa. ieiunare: **CHRY.** Quasi. d. Presēs tēp⁹ leticie ē et alacritatis no igi imiscēda sūt tristia. **CIRYL.** Saluatoris ei nri i b seculo demōstratio nihil aliud fuit q; qdaz festiuitas: itelligibilē q; quādā spōsā copulās illi nostrā naturā: vt quōdā sterilis fecūda fieret. Igiē filij ipōi eē noscūt q; cūq; vocati sūt ab eo p nouam et euāgelicā disciplinā: nō autē scribe cū phariseis q; solā legi vmbra cōsiderāt. **AUG.** de co. euā. Per b autē q; sol⁹ lucas dicit: No potestis filios spōsi facere ieiunare. itelligit eos ipōs q; loq;banē fuisse sacros vt lugētēs ieiunaret filij sponsi: qm ipi eēt spōsi occisū. **CIRYL.** Ubi vō accesserat filij spōsi q; nō decebat eos laborare tāq; q; spiritalē solēntate habebāt: ne iter nos anularet ieiunij dispēsa tione subiūgit dicēs: Veniet autē dies cū ablat⁹ fuerit ab eis spōs⁹: tūc ieiunabūt i illis dieb⁹. **AUG.** de q̄stia. q. d. Tūc desolabūt et i merore et luctu erūt: donec eis p spiritū sanctū gaudia consolatoria re tribuant. **AMB.** Uel aliē: Nō b ieiunij relegat quo cōficiē caro: et corpis luxuria castigat: b ieiunij nos cōmēdat deo. s; nō possum ieiunare q; rpm hēm et christi carnē epulamur et sāgnine. **BASI.** Filij etiā spōsi ieiunare nequnt: b ē aie nutrimentū nō sumere: nec viuere i oi vbo qd de ore dei pcedit. **AMB.** S; q; sūt illi dies q; bus nobis christ⁹ aufert: cū ipse dixerit: Uobiscū ero vsq; ad cōsumatiōnē mundi. s; nemo tibi christū pōt auferre: nisi te illi ipse auferat. **BEDA:** Quādū enī spōs⁹ nobiscū ē i leticia sum⁹: nec ieiunare possum⁹ nec lugere. Cū autē p peccata ille recedit: tūc iudicēdū ē ieiunij: et re gredi⁹ luct⁹. **AMB.** Deniq; de ai dictū ē ieiunio vt sequētia declarāt: **Seq̄. enī:** Dicebat autē similib; tudinē ad illos: Quō nemo cōmissurā. i. pculā ablatā a vestimēto nouo imittit i vestimētū vet⁹. Appel lauit vet⁹: qd etuēdū apostol⁹ estiauit dicēs: Spōsiate vos veterē hominē cū actib⁹ suis. In eadē igiē forma series cōuenit pceptoz: ne act⁹ veteris et noui boīs miscam⁹. **AUG.** de q̄sti. euā. Uel aliter: Dono spū sancti pcepto. **Sen⁹** autē ieiunij qd fit p leticia iā renouati i vitā spiritalē cōueniētissime cele brāt: qd anq; accipiāt dicit eos eē tāq; vetera vesti mēta: q; b i cōueniēter pān⁹ nou⁹ assuiē. i. aliq; pti cula doctrie q; ad noue vite tempantiā p tinet: q; si b fiat et ipa doctria quodāmo scidit: q; docet gene rale ieiunij nā cōcupia ciboz tñ: s; ab oi leticia tēp posaliū delectationū: c⁹ pculā q; ad cibos p tinet: dicit nō oportere hoibus adhuc veteri cōsuetudini

deditis ipartiri: q; et illic q;si cōcisio videt fieri: et ipi vetustati nō cōuenit. Dicit et eos eē similes veteris b⁹ vtrib⁹. vñ seq̄: Et nemo mit. vinū no. i vtres vete res. **AMB.** Fragilitas hūane cōditiōis apif: cum corpa nostra exuijs defictoz aialū compant. **AUG.** de q̄sti. euā. Ueterib⁹ aut vtribus compant apli q; vino nouo q;si spiritalib⁹ pceptis facili⁹ distru punt q; cōtineāt. vñ seq̄: Alioqn ripit vinū nouū vtres: et ipm effudet: et vtres peūt. Erūt at noui vtres cū p⁹ ascēsiōne accepto desiderio cōsolatiōis eius. orādo et spando inouabūt. vñ seq̄: S; nouū vinū i vtres nouos mittēdū ē. et vtracq; cōsuāt. **BEDA:** Vino siqdē itus reficimur: veste autē foris tegimur. Uestis g sūt bōa opa q; foris agim⁹: q; bus corā hoī bus lucem⁹: vinū feruor fidei spei et charitat. Aliē: Ueteres vtres sūt scribe et pharisei: nou⁹ pān⁹: et nouū vinū pcepta euāgelij. **GRE.** nisen⁹: Vinū enī de nouo elicit: ppter feruore natural⁹ hūidi fumo sū ē oespumās naturali agitatiōe a se materialē im mūdiciē. Tale nouū testamētū ē: qd antiq vtres q; ppter incredulitatē iueterati sūt: nō capiūt: imo scidū tur excellētia doctrie: necnō et grām spūs i castum fluere faciūt: q; i maluolā aiam nō introbit sapia. **BEDA:** S; cuiusq; aie nōdū i nouitate sed i vetus tate malicie pseuerati: nouoz mysterioz sacramen ta nō dnt cōmitti: q; etiā pceptis euāgelicis pcepta le gis miscere volūt: vt galathe vinū nouū i vtres vete res mittūt. **Seq̄. Et nemo bibēs vet⁹ statū vult no uiz. dicit. n. vet⁹ meli⁹ ē: q; iudeis vite veteris salua ibutis: noue gre pcepta sordebāt: q; matoz traditio nib⁹ cōmaculati dulcedinē spiritaliū vborū percipi pere non valebant. **CA. VI.****

HActū ē at i sabbato secūdo pmo cū trāsiret p sata uelle bāt discipuli ei⁹ spicas: et mā ducabāt cōfricātes māib⁹: Quidaz aut phariseoz dicebāt illis: Quid fa citis qd nō licz i sabbatis? Et respō dēs iesus ad eos dixit: Nec hoc le gistis qd fecit dauid: cū esurisset ipse et q; cū illo erāt: quō intrauit i domū dei: et panes ppositiōis sūpsit et mā ducant: et dedit his qui cū ipō erāt: quos nō licet māducare nisi tātū sacerdotib⁹. Et dicebat illis: q; dñs ē filius hoīs etiā sabbati.

AMB. Nō solū cōprehēsiōe verborū: sed etiā ipō vsu specieq; gestoꝝ icipit hominē oīs veteris obser natiōe legis exuere. vñ of: Factū ē autē i sab. scōo p mo cū trāsiret p sata: velle. disci. ei⁹ spicas et mandu cabāt cōfricā. māib⁹ suis. **BEDA.** Nō habētes enī discipuli spaciū manducadi ppter iportunitatē turbārū: esuriebāt vt homies: sed vellentē spicas inediā cōsolabant: qd ē indicij austerioris vite: nō pēpatis escas sed simplices querere cibos. **THE.** Dicit autē i sabbato secūdo pmo: q; iudei oēm festi

nitatē sabbatū nūcupabāt: rēges enī dē sabbatū.
 Multoties q̄ cōrigebat ī pasceue festiuitas: r voca
 bāt pasceue festū ppter sabbatū. oide pncipale sab
 batū secūdū p̄mū dicebat: qđ scđm eris a pcedētis
 diei festiuitate. **CHR. Y.** Duplex enī erat festum r
 pncipal festū r alterū iolēnitat[is] sabbati. **ISIDO.**
 Vel dicit secūdū p̄mō: qđ scđm erat pascha: p̄mū au
 tē azimoz: cū imolarēt enī pascha ī sero: sequētī die
 festū azimoz celebrabāt. qđ aut ita sit: pater ex h̄ q
 apostolū vellebāt spicas: r māducabāt: ī illo naq; tē
 pore spice flectūt a fructu. **EPIPHA.** Die igitur
 sabbati v̄si sūt trāseūtes p segetes r spicas edebāt:
 oñdentes qñ dissolutū ē viculū sabbati: vbi magnū
 aduenit sabbatū: h̄ ē christus q̄ fecit nos desceere ab
 ope delictoz nostoz. **CIRYL.** pharisei autē r scri
 be ignari sacrarū scripturarū. ī vnū cōspirauerāt ad
 rephēdēdū christi discipulos. vñ seq̄: Quidā aut
 phariseoz dice. ill. Quid fa. qđ si lz ī sabbatis: Dic
 mihi tu cū ī sabbato tibi mēsa p̄ponit: nōne frāgis
 panē: Quid igit alios rephēdis? **BEDA:** Alij vō
 dicūt ipi oñio hec fuisse obiecta. sed a diuersis: r ipi
 oñio: r discipulis potuerūt obisci. r cuiusq; obiectū
 ad ipm marie respicit. **AMB.** Dñs aut desēores
 legis arguit nescire q̄ legis sūt: exēplū iducēs dauid
 vñ sequit: Et respō. ies^o ad eos di. Nec h̄ legistis qđ
 fecit dauid: r qđ cū eo erat. **CIRYL.** Quasi. d. Luz
 ex̄sse dicat lex moysi: Judicate iustu iudicium: nec
 cōsiderabis psonā ī iudicio: q̄lter itrepatis discipu
 los q̄ vsq; ī hodiernū diē extollitis dauid vt sanctū
 r p̄betat: cū moysi p̄ceptū n̄ seruauerit. **CHR.**
 Et attēde qđ quicūq; oñio sit s̄mo. p̄ fuis. i. discipu
 lis: seruos ducit ī mediū. s. dauid r sacerdotes. qñ v
 ro. p se ītroducūt patre sicut ibi: Pater me^o vsq; mē
 operat: r ego opoz. **THEO.** Aliter aut eos reprimi
 t cū subdit: Et dicebat illis. qz oñs ē fili^o hois ē
 sabbati. q. d. Ego sū dñs sabbati tāq; dispositoz: r si
 legulatoz p̄tāt habeo soluere sabbatū. fili^o enī ho
 minis vocat^o ē christ^o: qđ dei existēs fili^o miraculose
 diuinar^o ē fili^o hominis ppter homines fieri r vocari.
CHR. Y. Marc^o aut de cōt natura h̄ipm ptulit
 se faref. dicebat enī: ppter homines sabbatū factū ē:
 nō hō ppter sabbatū. Expedīt igit poti^o sabbatum
 homi subici q̄ huic colla subicere sabbato. **AMB.**
BRO. Nō mediocre aut mysteriū h̄ ē. Alger enī est
 hic mūdus: agri seges ī fatiōe hūani generis secūditas
 numerosa sanctorum. Spice agri fruct^o ecclesie
 quos opibus discutiētes suis apostoli pascebāt: ne
 stro se alētes p̄fectu: r tāq; folliculis cozpoz men
 tū fruct^o ad fidei lucē p̄claris operū suoz miracul^o
 eruebāt. **BEDA:** Spicas enim cōfricat: qz ī illis
 quos ī corp^o christi volūt trāicere: mortificāt vete
 re hominē: cū acrob^o suis a terrena intētiōe extrahē
 do. **AMB.** S; h̄ putabāt iudei sabbato nō licere.
 christ^o aut nōue grē munere designabat otii legis
 opus grē: mire tū secūdū p̄mū: nō p̄mō secūdū sabbatū
 dixit: qz sabbatū illud ex lege solutū ē qđ erat
 p̄mū: r h̄ p̄mū factū ē quod secūdo cōstitutū est
 Sabbatū igitur dicūt secūdū iuxta numerū: p̄mūz
 iuxta operatiōis grām. meli^o est enim sabbatū quo
 impunitas dat^o: q̄ quo pena prescribit^o. Hoc forte p̄
 mum ē: hoc ī p̄destinatiōe cōsiliij r scđm ī sanctio
 ne decreti. Deide qđ dauid cū sociis fugit: hic p̄fisi

guratus ī lege christus ē: qđ cū apostolis principem
 mundi lateret. Quomodo aut ille obierator legis
 atq; defensor: panes r ipse māducavit: r dedit his qđ
 secū erat: quos nō licebat manducare nisi sacros
 tibus: nisi vt p illā demonstraret figurā sacerdotale
 cibū ad vsū trāfire populoz: siue qđ oēs vitā sacro
 talē debem^o imitari: siue qđ omnes filij ecclesie sacer
 dotes sūt. vngimur enī ī sacerdotiū sanctū offerens
 tes nōmetipos deo hostias spirituales. Si aut sabbatū
 ppter homines factū ē: vtilitas aut hominū postu
 labat esurientē hominē qui diu fuerit terre fructi
 bus abdicatis veteris panis vitare ieiunia: non vsq;
 qđ lex soluitur: sed impletur.

**Factū ē autē r ī alio sabbato: ut i
 traret ī synagogam r doceret. Et
 erat ibi hō r man^o e^o dextra erat ari
 da. Obsuabāt at scribe r pharisei: si
 ī sabbato curaret: ut inuenirēt iude ac
 cusarēt eū. Ipa vero sciebat cogita
 tiōes eoz: r ait hōi qđ hēbat manu
 aridā. Surge r sta ī mediū. Et sur
 ges stetit. Ait at ad illos ies^o. Inter
 rogo uos si lz sabbatis h̄ifacere: an
 male: aiaz saluā facere an pdēf: Et
 circūspectis oib^o dixit hōi: Extēde
 manū tuā. Et extēdit: r restituta ē
 man^o ei^o. Ipsi autē repleti sūt insipē
 tia: r colloquebant^o adinuicez quid
 nam facerent de iesu.**

AMBRO. Dic ad alia progreditur domin^o: naq;
 qui totū hominē saluum facere disposuerat: per sin
 gula membra currebat. vñ dicitur: Factū est autem
 in alio sabbato vt intraret in synagogā r doceret.
BEDA: Sabbatis maxime curat r docet: nō sōlū
 propter insinuantum spiritale sabbatum: sed etia;
 propter celebratiōe populū conuentū. **CIRYL.** Do
 cebat autē reuera trāscendentia intellectū: que la
 lūtis future: per eū referabant audientibus scmitas.
 deinde precedēte doctrina. subito diuinā ostēde
 bat virtutē. vñ sequitur: Et erat ibi homo r manus
 eius dextra arida. **BEDA:** Quia vero destructio
 nem sabbati quā in discipulis arguebant: probabi
 li magister excusauerat exemplo: nūc ipsum obier
 uando magistrū calūniari volunt. vñ sequitur: Ob
 seruabant autē scribe r pharisei si in sabbatis cura
 ret: vt. s. si non curret: crudelitatis vel imbecillitatis:
 si curret trāsgressiones vicio arguat. vñ sequitur: Ut
 inuenirent vñ accusarent illū. **CIRYL.** Dic enim
 est mos aduersarij: pascat in se doloris modū alioz
 preconis: sed domin^o nouit omnia: r corda rimat.
 vñ sequit: Ipse autem sciebat cogitatiōes eozum. r
 ait hominī qui habebat manū aridā: surge r sta in
 medio. Et surgens stetit: vt forsā incitaret: ad piet
 tatem crudelē phariseū: r ipsa passio flammis miti
 garet liuorē. **BEDA:** p̄ueniēs autē dominus

[Marginal notes in a smaller script, likely from a later hand or commentary, written in the left margin of the adjacent page.]

caluniam quā sibi preparabant: arguit eos qui precepta legis male interpretādo: etiam a bonis operibus sabbato estimabant feriandum: cuius lex a serui-
 li opere. i. a malis abstinere precipiat in sabbato. vñ sequitur: **Autem ad illos iesus: Interrogo vos: si licet sabbato bene facere an male?** **CIRYL.** **Ni** si licet sabbato bene facere: nam si licet in sabbato bene facere: nec aliquid obstat vt laborantes a deo miser-
 ricordiam consequantur: desinas colligere aduersus christum caluniam. **Si autē nō licet in sabbato bene facere: et lex prohibet animarū salutē: factus es legis accusator.** **Psam quoq; sabbati sanctiones si** volumus discutere: ad opus pietatis introductū fuis-
 se reperimus. **Iussit enī in sabbato ferari: vt quiescat inquit puer tuus: et ancilla tua: bos tuus et quodlibet pecus tuū. q̄ vero bouis miseret et ceterorū peco-
 rā: quomodo nō miseretis hominis graui morbo peccati? **Lex autē in presentibus formā pfigurauit futu-
 rorū in quibus vtiq; malorū ferie sunt non bonorū: nā licet secularia opera conuiescāt: nō ociosus ta-
 men boni operis actus est: i dei laudes requiescere.** **AVG.** **de questi. euā. Cū autē dominus corp⁹ curas** nereticis interrogauit: **Animā saluā facere an perdere?** **Uel q̄ illa miracula ppter fidē faciebat: vbi sal⁹ ē** aie. **vel q̄ ipsa sanatio man⁹ doctre salutē aīe signis** fidebat: q̄ a bonis operib⁹ cessans: aridā quodā mō
 veterā habere videbat. **vel aīam p boniē posuit: si** cur oīci solet. **Tot aīe ibi fuerūt** **AVG.** **de cō. euā.** **Sed pōt mouere quō matthe⁹ dixerit: q̄ ipi iterorū** gauerūt oīm si licet curare sabbato: cū lucas hic il-
 los pot⁹ a dño interrogatos eē phibeat. itaq; intelli-
 gendū ē q̄ illi pus interrogauerūt dñm: si licet sabba-
 to curare. **Deinde itelligēs cogitationes eorū: aditū ac** curandū q̄rentiū: cōstituit i medio eū quē fuerat sa-
 natur⁹: et interrogauit q̄ marc⁹ et lucas eū interrogas-
 se cōmemorat. **Sequit: Et circūspectis oibus.** **TY** **TVS:** **Quasi collectis oīm oculis: q̄netiam icitata** mēte eorū ad cōsiderationē negocii dixit homī: **Extē** de manu tuā: **Ego tibi mādō q̄ creauī hominē. au-** dit autē q̄ lesam habebat manū: et san⁹ fit. vñ sequit:
Et extēdit et restituta ē sani. man⁹ ei. **Quos at opoz** tebat i miraculo stupere augēt malitiaz. vñ sequit:
Ipsi autē repleti sūt isipietia et colloquebant adin- uicē: qd nā facerēt de iesu. **ORL.** **Et vt narrat mat-** the⁹: **Extēdit et cōsiliat: vt occidat eū.** **CIRYL.** **Ter-** nis o pharisee operātē diuine ac supna maiestate li-
 berātē languētēs: et mortem portas ex liuore. **BE-** **DA:** **hō autē iste hūanū gen⁹ significat i fecunditate** boni op⁹ arefactū: p manū i pmo parēte ad pomū
 extēdit: sanauit inocēs man⁹ i cruce extēsa. et bñ ma-
 nus i synagoga erat arida: q̄ vbi mai⁹ donū sciētie:
 ibi trāsgressor maiorū subiacer culpe. **AMB.** **Audi** sti igit verba dicētis: **Extēde manū tuā.** **Cōmūnis** ista generalisq; medicia ē: et tu q̄ putas manū habe-
 re te sanā: caue ne auaricia vel sacrilegio cōtrahat.
Extēde sepi⁹ eī: vt primū iuues: vt vidue p̄sidiū se- ras eripias iniurie quē vides iniuste cōtumelie sub-
 iacere. extēde ad pauperē: q̄ te obsecrat. extēde ad
 oīm p peccatis tuis: sic man⁹ extēdit: sic sanat.**

**Factū ē autē: i illis dieb⁹ exiit i mō-
 te ozare: et erat pnoctās i orōne dei.**

**Et cū dies fact⁹ eēt uocauit discipu-
 los suos: et elegit duodecim ex ipsis** quos et apostolos noiauit: **simonez** quē cognominauit petrū: et andream
 fratrē e⁹: **iacobū et iohāne: philippū** et bartholomeū: **matheū et thomā:**
iacobū alphei: et simonē q̄ uocat ze- **lotēs: et iudā iacobi: et iudā scarioth**
qui fuit proditor.

GLO. **In surgētib⁹ aduersariis cōtra christi mira-** cula et doctrinā: apostolos elegit q̄si defēsores veritatis et testes: quoz electiōi orationē pmittit. vñ dicit: **Factū ē autē i illis dieb⁹: exiit i montem ozare.**

AMB. **Noli insidiarices apire aures: vt putes filiū** dei q̄si infirmū rogare vt ipetret: qd iplere nō possit. **prātis enī auctor obediētie magister ad pcepta v-** **tutis suo nos iformat exemplo.** **CIRYL.** **Scrute-** mur igit i his q̄ christ⁹ egit: q̄liter nos doceat orati-
 onibus diuinis insistere: semotim. s. et secreto: nemine
 vidēte. amora quoq; mūdāna sollicitudinē: vt sursum
 ad diuine speculatiōis itinitū erigat intētio: qd desig-
 nat i h⁹ q̄ semotiz orabat iesus exiēs i montem.

AMB. **Ubiq; etiā sol⁹ obsecrat: dei enī cōsiliū hū-** **ana vota nō capiūt. Nec q̄sq; iterorū pōt eē princeps** christo: nō autē oīs q̄ orat: ascēdit i mōte: sed q̄ orat
 a terrenis ad supiora p̄grediēs: sed nō ille q̄ de seculi
 diuitijs aut de honore sollicit⁹ ē. **Dēs sublimes in** **montē ascēdit. q̄re i euāgelio: iuenies solos i mon-** **tem cū dño ascēdisse discipulos.** **Spēs autē tibi chri-** **stiane dat: forma p̄scribit quā debeas emulari: cui⁹** **sequit: Et erat pnoctās i oratiōe dei. Quid. n. te pro** salute tua facere oz: q̄si p te christ⁹ in oratiōe pno-
 ctat. **CHRY.** **Et surge igit tu tēpore noctis. Pu-** **rior ē tūc tēporis aīa: ipe tenebre silētij nimij pos-** **sūt sufficiētē ad cōpunctionē pducere. Reterum si** ipm quoq; celū inspicias p̄ctatū stellis q̄si infinitis
 lumibus. si cōsideres q̄ p diē saltat: iniurianturq;
 hi tūc nihil a mortuis discrepāt: detestaberis quē
 libet autum hūanū. **Nec oīa sufficiūt ad aīam erigē-** **dā: tūc nō verat inanis gloria: nō accidia: nō cōcitar-** **tio occupat: nō sic ignis ferri sequestrat rubiginēz** **velut nocturna oratio eruginē peccatorū. Quez die** **sol pcussit: nocte refrigerat: quēlibet roze superant** **nocturne lachryme: et cōtra cōcupiam valēt et quē** **libet timorē: si vero p̄dicto roze non foueat hō: are** **scit sub die. Quapropter lz nō multū ozes noctū: se-** **mel ora vigilādo: et sufficit. oīde q̄ nō solū ad corp⁹** **noz ptinet: sed etiā ad animā.** **AMB.** **Quid autēz** **te facere cōuenit cū vis aliq̄ officij pietatis adori-** **ri: q̄si christ⁹ missur⁹ aplos pus orauit: Sequit. n. Et** **cū dies fa. eēt voca. disci. su. et elegit. xij. ex ipsis: quos** **et apo. noiauit. Quos. s. ad ppagādū auxiliū salutis** **hūane p terrarū orbē fatozes fidei destinauit. Siml'** **aduertere celeste cōsiliū: nō sapiētēs aliquos nō diui-** **tes: nō nobiles: sed piscatores et publicanos quos** **dirigeret elegit: ne diuitijs aut potētē nobilitatizq;** **auctoritate traxisse aliquos ad suā grām videretur:** **vt veritatis rō nō disputationis grā pualeret.** **CL**

RYL. Attēde aut maximā euāgeliste sedulitatē. nō solū dicit electos fuisse sacros apostolos: imo noīa tim eos enumerat: ne quisq̄ audeat alios iscribere apostolorū catalogo. **Simonē** quē cognominatuit petri: et andrea fratrē ei. **BEDA.** Nō mō primū cū cognominatuit: sed lōge pus cum ab andrea adducto dicit: Tu vocaberis cephas: qd̄ interpretatur petr⁹. **S.** volēs lucas noīa apostolorū enumerare: cū neces se h̄ret petri dicit: breuē voluit inuere: q̄ n̄ h̄tea cognosceret: s̄ ita dñs cognoscerit. **EVSE.** Sc̄ cūda at̄ obitatio ē iacobi et ioh̄is. vñ seq̄t: **Jacobū** et **Johānē.** ābos. s̄ filios zebedei: q̄ et piscatores fuerūt. **P.** hos at̄ dicit: **Philippū** et **bartholomeū.** **Philippū** dicit iohānes fuisse de bethsarda: cōcūe andree et petri. ip̄e quoq; bartholome⁹ vir simplex et expert sciētie mūdane et amaritudis. **Matthe⁹** vō ex his q̄ p̄us cētus erigebāt vocatus ē. de quo subdit: **Mattheū** et **thomā.** **BEDA.** **Matthe⁹** cōpari suo thomē i ordie: hūilitatē cā se supponit: cū a ceteris euāgelistis plat⁹ sit. **Seq̄t:** **Jacobū** alpei et **simonem** q̄ vocat zelotes. **GLO.** Quia. s̄ fuit de chana galilee q̄ interpretat̄ zel⁹: qd̄ addit ad differētia simōis petri. **Seq̄t:** **Judā** iacobi et **iudā** scarioth q̄ fuit pditor. **AVG.** de cō. euā. In noīe inde iacobi lucas videt̄ discrepare a **Mattheo** q̄ eū thadeū appellat. **Sed** q̄s vnq; phibuit duob⁹ vel trib⁹ noīb⁹ vnū hoīem vocari: **Eligit** at̄ iudas pditor: n̄ p̄ ip̄rudētia: s̄ p̄ uidētia. suscepit qd̄e hoīs fragilitatē: et iō nec has p̄tes recusauit ifirmitatis hūane. voluit ab ap̄lo suo tradi: vt tu a socio pdit⁹ moderate feras: tuū errat̄ se iudiciū p̄isse b̄ficiū. **BEDA:** **Dystice** at̄ mōs i quo ap̄los elegit: altitudinē designat iusticie: q̄ in situēdi erāt et eā predicaturi: sic et lex in mōte data fuit. **CIRYL.** Qd̄ si liber it̄p̄tationē ap̄lico: no minū scire: scito q̄ petr⁹ d̄r̄ dissoluēs vel agnoscēs: andreas decora potētia vel rīdēs: iacob⁹ at̄ sup̄plator doloris: ioh̄es dñi ḡfa: matthe⁹ donat⁹: philippus os magnū vel officii l̄p̄adis: bartholome⁹ fili⁹ aq̄s su p̄dētis: thomas abyss⁹ v̄l gemin⁹: iacob⁹ alpei sup̄plator: gress⁹ vite: Judas confessio: et si mon obediētia.

Et descēdēs cū illis stetit i loco capestri: et turba discipulorū ei⁹ et mltitudo copiosa plebis ab oī iudea et hierusalē: et maritima: et tyri: et sidonis: q̄ uenerāt ut audirēt etiā eū: et sanarent a lāguorib⁹ suis. Et que xabāt a spiritib⁹ imūdis curabant. Et oīs turba querebāt eū tangere: qz uirt⁹ d̄ illo exibat: et sanabat oēs.

CIRYL. Celebrata ordiatiōe ap̄lorū: plurib⁹ agregatis et d̄ regioe iudeorū: nemō a maritima tyri et sidonis q̄ erāt idolatre: constituit eos toti⁹ orbis doctores: vtpote q̄ euocaret̄ iudeos a legis seruitute: cultores at̄ demonū ab errore gētili ad viratis cognitionē. vñ d̄: **Et descē. de mō. cū il. ste. i lo. cam. et tur. disci. ei⁹.** et mul. copi. ple. ab oī in. et hierusalē et maritima.

BEDA: Nō a primo mari galilee maritimā d̄

cit: qz h̄ nō miraculi loco ponere: s̄ a mari magno cognominat̄: i quo etiā tyri⁹ et sidonē cōprehēdi poterāt. de q̄bus sequit̄: **Et tyri et sidonis.** **Que** qz ciuitates gentiū sūt: cōsulte nominatim ponunt̄: vt quāta sit fama virtutis saluatoris irimef: q̄ externas quos ad sanitatē doctrināq; capefendā ciuitates accersat. vñ sequit̄: **Qui uenerāt vt audirēt eū.** **THEO.** **Doc** ē ad animarū medelā vt sanarent a lāguorib⁹ suis: h̄ ē ad medelā eorū corporū. **CIRYL.** **Post** q̄ aut̄ sacerdos publicauit apostolos: plurima ardua fecit miracula: vt q̄ cōtinerēt iudei et gentiles: scirēt eos decoratos esse a christi dignitate apostolatus: et q̄ ip̄e nō erat sicut vn⁹ aliorū hoīm: magis aut̄ de⁹: vt verbū icarnatū. vñ sequit̄. **Et oīs turba q̄ rebat eū tan. qz vir. de illo eri. et sana. oēs.** **THEO.** n. alienā virtutē accipiebat christ⁹: s̄ cū naturalit̄ est de⁹: p̄p̄iā virtutē sup̄ ifirmos emittēs sanabat oēs.

TAMB. **Aduerte** aut̄ oīa diligētē: quō et cū ap̄stolis ascēdat ac descēdat ad turbas: quō eū turba sequit̄ ad excelsa. deniq; vbi descēdit iuenit ifirmos in excelsis enī ifirmi eē nō possūt. **BEDA:** **Raro** h̄ quoq; v̄p̄iā vel turbas dñm ad altiora sequi: vel quēpiā debilē iuenies i mōte curari: sed critica se bre libidinū: accēsāq; scientie luce pederēt quēq; ad culmē subire virtutū. **Turba** aut̄ que dñm tangere potuit: sp̄s illius virtute sanat̄ vt supra leprosus dñō tangēte mūdā. **Tact⁹** ergo saluatoris op⁹ ē salutis: quē tāgere ē fideliter i eū credere: a quo tangi est eius munere sanari.

Et ip̄e eleuatis ocul⁹ i discipulos suos dicebat: Sti paupes: qz uestiū ē regnū dei. Sti q̄ nūc esuritis: qm̄ saturabimi. Sti q̄ nunc fletis: qz rī debitis. Sti estis cū uos oderit homies: et cum sepauerit uos et exprobrauerit: et eiecerit nomē uestru: tā qz malū pp̄ filiū hoīs. Gaudete i la die: et exultate: ecce enī merces uestra multa ē i celo. Scdm̄ hec. n. faciebāt p̄phetis patres eorum:

CIRYL. p̄ ap̄lorū ordiatiōē ad euāgelice vite nouitate: saluator suos discipulos fctificauit. **AM.** **Diuinitatē** at̄ p̄mptur̄ oracula icipit esse sublimior et i hūili stabat: tñ oculos eleuauit. vñ d̄: **Et ip̄e eleuat⁹ ocul⁹.** **Quid** ē leuāt oculos: nisi iteri⁹ lūm̄ ap̄ire. **BE.** **Et** quīs generalr̄ oib⁹ loq̄t̄: specialr̄ tñ oculos i discipulos leuat. **Seq̄t. n.** In discipulos suos. vt bis q̄ v̄bū itēta cordis aut̄ p̄cipiūt: lati⁹ sapos i tūm̄ lūm̄ ap̄iat. **AM.** **Quatuor** at̄ tñ b̄titudies lucas ponit: octo vō matthe⁹. s̄ i istis octo ille sūt quatuor: et i istis quatuor ille octo. **Dic. n.** quatuor: velut virtutes ap̄lc̄: et cardiales. ille i ill octo mysticū ordinē refaunt. sic n̄ spei n̄re octaua p̄fecto ē: ita octaua sūma v̄tuti ē. **Primā** at̄ b̄titudinē paup̄rū: vñ euāgelista ponit. **ordie. n. p̄ia** ē: et parēs qd̄a v̄tuti: qz q̄ d̄r̄p̄t̄ scularia: ip̄e merēbiē sēpiēna. **Nec** pot̄ d̄r̄p̄t̄ meriti⁹ xgni celest⁹: adipisci: q̄ mōi cupiditatē p̄ se emergēdi

[Marginal notes in a smaller script, likely from a commentary or glossary, partially legible.]

nō hī facultatē. vñ seq̄: Dicebat: **Bri paupes** **CI**
RYL. In euāgē qdē qdē ē s̄z mattheū btōs fieri di
 rit paupes spū: vt itelligam? esse pauperem spiritu
 bñtē intellectū modestū z quodāmodo remissum.
 vñ dicit saluator: Discite a me: qz mitis sum z hūilis
 corde. **Hic** autē beatos asserit paupes nō addito spū
 paupes appellās diuitias tēnētes. decebat enī vt
 cū pñciatur eēt salutariferi euāgelij dogma: mētē
 nō generēt cupidā: sed p̄mptū affectū haberēt erga
 maia. **BASI.** Nō autē oīs quē paup̄tas p̄mit be
 at? est: s̄ qui christi p̄ceptū mūdānis p̄ulerit opib?
 plures enī paupes sunt in substātia: auarissimū tū
 s̄m affectū: quos nō soluat paup̄tas: s̄ affect? dānat
 Nihil. n. inuolūtariōzū beatificabile est: eo qz omīs
 vñ libero desinat arbitrio. **Beat?** ḡ paup̄: q̄s xpi
 discipul? q̄ p nobis paup̄tatē sustinuit. nā ipse dñs
 q̄libet op? impleuit: qd ad b̄titudinē ducit se p̄b̄s
 exemplar discētib? **TEVSE.** Sed cū celeste regnū in
 multis gradib? bonoz? cōsideret: p̄m? grad? scādētuz
 est eoz qui diuino intuitu colūt paup̄tatē: tales autē
 fecit eos q̄ p̄mo facti sunt ei? discipuli. **Ob** h̄ in eoz
 p̄sona dicit: Quia vñ ē regnū dei. q̄s demonstratiue
 hoc p̄ferēs ad p̄ntes ad quos etiā oculos eleuauit.
CIRYL. Postq̄z igit̄ mādauit paup̄tatē colere: ea
 que sequit̄ in op̄ia: coronat honorib?. **Q̄** t̄git autē
 paup̄tatē colentes necessariōz incurrere defectū: z
 vit? acq̄rere victū: iccirco nō finit discipulos pusilla
 nimes sup hoc fieri dicēs: **Beati** q̄ nūc esuritis. i. b̄t
 q̄ castigatis corp? vñm: z fuituti subicitis: q̄ in fame
 z s̄tū v̄bo op̄a datis: qz celestiu tūc gaudiōz hēbitis
 ebortate p̄fuit. **GRE.** nisen? **Alē?** aut siue s̄m s̄m
 s̄tūlib? elcā diuērificat p̄cipantiū appetit? ad come
 stibiliū ip̄s: sic z i cibo aīe: ab his quidē opinabile
 ab his aut appetit? qd naturalr est bonū. vñ hic s̄m
 mattheū beatificat: q̄ iusticiā loco cibi z pot? repu
 tat. nō inq̄ p̄ticularē: sed v̄lem virtutē quā q̄ esurit
 beatificā dū dicit **BED.** Aptissime nos instruens
 nūq̄ nos fat? iustos estimare debere: s̄z quotidianū
 iusticie semp amare p̄fectū: ad cui? p̄fectā saturitatē
 nō in h̄ sc̄lo s̄z in futuro possum? puenire psalmista
 ondit dicēs: Satiabor q̄ manifestabit̄ glia tua. vñ
 seq̄: Quia saturabim? **GRE.** Buidis. n. iusticie de
 federatoz copīa spōdet. **Nihil.** n. eoz q̄ s̄m voluptatē
 tē in vita grānt fatiat inq̄retes. **Solū** autē v̄tutis stu
 diū subseq̄ p̄mū qd indeficiēs gaudiū inserit aīe.
CIRYL. Conseq̄ aut in op̄ia nō solū defect? rerū
 ad delectatōes faciētū: s̄z etiā dep̄ssus vult? p̄p me
 sticiā. vñ seq̄: **Bri** q̄ nūc fletis. **Beatificat** flētes: nō
 eos q̄ simplr ab oculis lachrymas emittūt. **Q̄** e enī
 est h̄ tā fidelib? q̄ infidelib? si quod tristitiū accidat.
Magis aut illos beatos asserit: q̄ lenē vitā z impli
 citā carnalib? voluptatib? oeditā vitāt: refutātes de
 litias z pene lachrymātes p̄p̄ odiū mūdānozū.
CHRY. Magñū qd v̄o s̄m deū tristitia ē: z impe
 trat ei p̄niam in salutē. vñ paul? cū nō h̄rēt suos de
 fect? flere: p̄ aliēis lugebat: tal? luct? ē alacritat? mā
 vñ seq̄: **Quia** ridetis. **Tenē** si nihil p̄sum? his p̄ qd?
 s̄m? n̄ p̄ficim? nobismetipis: nā q̄ sic aliena deflet
 mltomagis nō p̄teribit inflebilr sua delicta. **Magis**
 aut nec facile labef in scel? nō dissoluamur in hac
 beati vitā: ne suspirem? in infinita. **Nō** grām? dele
 ctias a qd? manat luct? z dolor nimi?: sed tristemur

tristitia q̄ germinat veniā. Est etiā dñm sepi? repire
 lugētē: ridētē neq̄q̄ **BASI.** Promittit aut flētib?
 risū: nō qdē emissū p̄ mādibulas sonū: s̄z merā z ip̄
 mixtā euilib? isticie alacritatē **BE.** Qui ḡ pp diui
 tias heditat? christi: pp panē vite etne: pp sp̄ cele
 stiu gaudiōz: flēt? esurie: paup̄tatēq̄ pati desiderat
 beat? est. **Multo** aut beatiōz q̄ has v̄tutes inter ad
 uerfa seruare nō trepidat. vñ sequit̄: **Beati** eri. cum
 vos ode. **hoies.** L. n. hoies odiāt corde nephādo: di
 lectū cor christo ledere nequeūt. **Sequit̄:** Et cū sepa
 ra. vos: separēt z a synagoga expellūt. **christ?** iuenit
 z affirmat. **Sequit̄:** Et exprobrauerit. exprobrēt no
 mē crucifixi. **Ipe** cōmōtuos sibi correfuscitat: z cō
 sedere facit in celestib?. **Sequit̄:** Et eiece. no. vestrū
 tanq̄ malū. vbi nomē christianoz? significat q̄ a gē
 tilib? iudeisq̄ sepissime q̄tū ad ipos mēorie abasus
 z ab hōib? est abiectū: nulla exite cā odij: nisi p̄pter
 filiū hoīs qui. l. credētes nomē christi: suū cognomē
 facere voluerūt. **Docet** ḡ eos ab hōib? in sectādos: s̄z
 vltra hoies esse beandos. vñ sequit̄: **Han.** in il. die er
 exul. ec. n. mer. ve. ml. est in celo. **CHRY.** Multuz
 z paucū mēsurat dignitate p̄ferētis. **Queram?** igit̄
 q̄s mltā p̄mūt mercedē: siq̄dē. p̄pha vel apls velut
 hō paucū esse mltū existimauit. nūc aut dñs q̄ possi
 det penes thesauros: opes q̄ quēlibz intellectu trā
 scēdūt: mltā pollicit? est mercedē. **BASI.** **Burftus**
 magnū aliq̄n absolutā h̄z intētōz: sic magnū ē celū
 z magna ē itra: aliq̄n v̄o ad aliq̄d h̄z relatiōz: vt ma
 gn? equ? z bos in op̄atōe filiū. sic arbitroz mltā fo
 re mercedē repositā patiētib? obprobria pp christū:
 nō tāq̄ op̄atā ad ea q̄ penes nos sūt: s̄z in se multaz
 exite z tāq̄ a deo donatā **DAMA.** Illa etiā q̄
 mēsurari vel nūerari p̄nt: tminate ingerūt. qd at ex
 q̄dā excellētia oēm trāscēdit mēsurā z nūex: inde
 minate d̄ magnū z mltū: puta q̄n dicim? mltā esse
 dei miāz **EVSE.** Deide munies discipulos ad pug
 nā aduerfarioz quā passuri erāt p totū orbē p̄di
 cātes subdit: **Scōm** h̄. n. facie. p. pa. eozū. **AMB.**
 Quia p̄phas iudei vsq̄ ad mortē corpis p̄secuti sūt
BED. Quia vera dicētes solēt p̄secutōz pati: nec
 tū iō p̄pbe antiq̄ t̄ioz p̄secutōis a vitat? p̄dicatōne
 defecerūt **EVSE.** **Doc** aut dicebat munies disci
 pulos ad pugā aduerfarioz: p̄dicātes p totū orbē.
AMB. In h̄ ḡ qd dicit: **Bri** paupes. habes tp̄tātiā
 q̄ te a p̄tō abstinēt: seculū calcāt: illecebroza n̄ q̄rit
Bri q̄ esurit: habes iusticiā. q̄. n. esurit: esuriētī op̄a
 tit: cōpatiēdo largit̄: largiendo fit iust? qz iusticia
 ei? manet in eternū. **Bri** q̄ nūc fletis. hēs prudētiā:
 cui? est flere quotidiana: z ea q̄ eterna sunt querere
Bri critis cū vos oderit hoies. hēs fortitudinē: sed
 eā q̄ nō odiū meref ex crimie: s̄z p̄fectiōem patriā ex
 fide. **Sic.** n. ad passiōis puenit coronā: si grām hoim
 negligas: diuinā seq̄r. ḡ tēp̄tātia cordis h̄z mūdiciāz
 iusticia pacē: miam prudētia: māsuetudinē fortitu
 do. **Q̄** nēre sibi sunt z cōcatbenate v̄tutes: vt q̄ vnā
 h̄z p̄les h̄re videat. z sanct? vna cōpetit virt?: s̄z eius
 que fuerit vberioz est p̄mū. **Quāta** hospitalitas i a
 bzaam: q̄ta humilitas: sed quia fide p̄stitit: fidei p̄
 ceteris meruit p̄ncipatū. **Ergo** vnicuiq̄: plura p̄mia
 quia plurima incētūa virtutū: sed quo in aliq̄ me
 rito copiofius: hoc etiā in p̄mio redūdātus:

Verūtamē ue uob diuitibus qui

habetis solatōem uestrā. Ne uobis q saturati estis: qz esurietis. Ne uobis qui ridetis nunc: qz lugebitis et flebitis. Ne cū bñ dixerint uob oēs homies: Scdm hec enim faciebant prophetis patres eorū.

CIRYL. Predicto q pauptas ppter deū causa sit cuiuslibet boni: et q esurire et flere non vacabit mercede sanctorū: trāfert sermōne ad opposita: et inuit ipa damnatōis et supplicij fore materiā. vnde dicit: Verūtamē ve vobis diuitib⁹ qui ha. vō. vram

CHRY. Dec enī dicitio ve: semp in septurib⁹ dicit his qui nō possunt euadere a futuro supplicio.

AMBRO. Licet autez pecuniarijs copijs multa sunt lenocinia delictorū: pleraqz tñ sunt incentiua virtutū. qz virt⁹ subsidia nō reqrat: et cōmēdatio: sit collatio paupis: qz diuitis liberalitas: tñ nō eos q hēant diuitias: sed eis q vti his nesciāt: sine celestī anīte cōdenat. Nā vt ille paup laudabilior ē q p mpto largit affectu: ita criminiosior diues est: q de eo cōferre grām deo debuit qd accepit: nec cēsūm ad eōdem vsū datū sine vsū abscōdere. Nō cēsūm igit sed affect⁹ in crimie est. Et qz nulla pena grauior sit qz successorū pfutura cōpēdijs anīto timore sua re: tñ qm auaritie desideria cōgerēdi qdā voluptate pascūt: q cōsolatōem vite pntis habuerūt: remuneratōem ppetuā pdiderūt. Possūm tñ hic diuitē intelligere populū indeoz vel hereticos vel certe phariseos: qui vbertate vborū et quodā ambitiose faciē die pīmonio delectati: simplicitatē vere fidei supergressi: thesauros inutiles cōdiderūt. Seqt: Ne vo. q satū. est: qz esuriet. BED. Diues ille purpurat⁹ turabaf epulās quotidie splēdide: sed dirū ve sustinebat esurēt: qm de lazari quē despererat digito guttā aq qrebat. BASI. Qd autē necessaria sit abstinentie rō palā est ex eo q apls eā inter fruct⁹ spirit⁹ enumerauit. Subiectio. n. corporis p nihil aliud sic obtinet: sicut p abstinentiā q sicut quodā freno decet cōpescere iuuetutis feruorē. Est igit abstinentia interēptio criminis: amotio passionū: vite spiritualis inītiū: obtūdēs in se illecebray aculei. Ne autē coīcī dētia fiat cū inimicis dei: docet accipi quodlibz cū erigit tps: ad ostēdēdū q mūdīs omīa mūda. Procedēdo quidē ad necessaria vite: abstinentēdo autē oīo ab his que faciūt ad voluptatē. Attamē nec eandē horā sibi cūctis sancire possibile: nec modū nec mēsurā. Sit autē cōmunis intētio nō expectare repleti onē. Replere nāqz vētrē: ipm quoqz corp⁹ inutile facit erga ppas opatiōes: somnolētū et ad nocumēta dīspositū. BED. Aliter: si beati sunt illi qui insticie semp esuriūt opa: infelices ecōtra estmādi sunt: q si bi in desiderijs placētes nullā viri boni famē patiūtur. Seqt: Ne vo. qui ride. nūc: qz luge. et flebitis.

BASI. Cū dñs ridet nūc arguat: palā ē q nūqz erit fideli tps risus: et pcpue in tāta multitudie eoz qui in pctō moriūt: p quib⁹ oportet lugere. Superflu⁹ aut risus est imoderātie signū et effrenis aīe motus: sed vsqz ad vult⁹ iocūditatē expmēre passiones anime nō decet. CHRY. Dic aut mibi: cur dicitur

ris et defluis qui debes assistere terribili iudicio: et ponere rōez de omnib⁹ sic opatis. BEDA. Quia vō ipa peccati nutrix adulatio: sicut oleū flāmis: sic in culpa ardētib⁹ solita est ministrare fomētū subdit: Ne cū bene. vo. om. hoies. CHRY. Nō aut cōtrariū est quod h dī ei quod alibi dñs dicit: Lux at lux vestra corā hoīb⁹. et. manifestem⁹ bñ agere ad glām dei: nō ad ppam. Perniciosum enī qd est inanis glā: et inde sumit ortū iniquitatis atqz desperatio: et maī maloz auaricia. q si viā queris diuertēdi ab hoc: dirigas aspectū semp ad deū: et esto cōtēnt⁹ ea que apud eū est glā. nā si in quibet facultate cōtēntioris eligere oportz in arbitros: quō cētū expi mētū plurib⁹ credis: nō aut illi qui p oīs ei nouit et dare et coronare potest: a quo si glām cupis: vita laudē humanā. De nullo. n. alio magis puenimus admirari: qz ge respuēte glām. q si nos multomagis oīs oīm. Deinde illud cōsideres: q hoim glā celesteriter deficit: qz p cursum tps obliuōi tradit. Sequit: Scdm hec facie. pphe. pa. coz. BED. Pseudo pphe significat: eo q ad captādū vulgi fauorē futura p̄loqui conēf. Itaqz dñs in mōte beatitudines solūmōdō pboz: in cāpo vō etiā ve dēscribit reprobos: qz rudes adhuc auditoz: necesse ē tēdū ad bona cōpellē: pfectos autē satis ē p̄mis inuitari.

AMB. Et attēde q matthe p̄mis ad vītutē et fidē p̄fos. puocauit: h aut etiā a crimib⁹ atqz pctis futuroz supplicioz denūtiatōe deterruit.

Sed uob dico q auditis: Diligite inimicos urōs: bñ facite his qui uos oderūt. Bñdicite maledicētib⁹ uob: et orate p calūniatib⁹ uos. Et qui te pcutit i maxillā: pbe et alterā et ab eo qui aufert tibi uestimētū: et tunicā noli phibere. Si aut petenti te retribue: et qui aufert q tua sunt: ne repetas. Et put uultis ut faciant uob hoies: et uos facite ill⁹ similē.

BED. Quia dixerat supra qd ab inimic⁹ pati possent: nūc qst cū eisdē inimicis agere debeat: ostēdit dicens: qz vo. di. q audis. AMB. Nō ociose pluri morū factorū celestīū enumeratōe p̄gressus: ad huc locū fert⁹ venit: vt ppls diuinis miracul⁹ rebotatis vltra legis tramitē vītutū vestigijs p̄gredi edoceret. Deniqz inter tria maxia spē: fidē: et charitatē: maiore ē charitas q ordinat cū dī. Dili. in. vōs. BASI. Inimici qdē ppū ē obedē et insidiari. Oīs igit q alit cūqz nocet alicui cō inimic⁹. CIRYL. Cōueniēt at erat hmōi cōuersatio doctozib⁹: cis q p̄dicaturi erāt vbiqz erāz salutare s̄mōne: quos si cōtingeret velle recipe de p̄seqntib⁹ vidēt: omisit eos ad cognitio nē vitat⁹ vocare. CHRY. Nō at dī: Ne odio hēas: s; Diligas: neqz simplr mādaunt diligere: s; et bñ facere. vñ seqt: Bñ faci. his q ode. vos. BASI. Ne rū qz hō ex corp⁹ d̄stist et aīa: s; m aīaz qdē bñ facem⁹ hmōi arguētēs et amonētes eos: et oīo ad ouertionē manu ducētēs: s; m corp⁹ aut bene faciētēs cis i necessarijs victui. Seqt: Bñdicite maledicē. vobis.

margin notes on the right page, including 'C. VI.' and various scriptural references.

CHRY. Qui n. peccat p. p. a. a. a. digni sunt la-
 abymis & fletib' nō maledictōib'. Nihil n. detesta-
 bili' est aia maledicta: nec immūdi' ligua que male-
 dictōes offert. Homo es: aspidū venena n̄ euomas:
 nec vertaris i beluā. Est tibi oatu' os n̄ vt mordeas:
 sed vt alioy vulnera fames. Inimicos aut mādauit
 nobis annumerare gradui amicoy. nō quozūcūq;
 sed p̄cipuoꝝ p quib' ozare solem'. vnde seq̄: Ozate
 p̄ p̄sequētib' vos. Pleriq; aut ecōtra procūbētes: &
 frōte sup terrā pcutiētes: & man' expādētes: non p
 suis crimīnib' ozāt deū: sed aduersus inimicos qd̄ ni-
 hil aliud est q̄ seipm trāsfodere. Cū q̄ p̄hibuit o'tra
 inimicos ozare: p̄caris vt te maledicētē inimicis ex-
 audiat: quō possibile est audiri qm̄ puocas: exaudi
 tūm vberēdo inimicū corā rege: & nō manibus:
 vobis tamē. Quid facis hō: stas vt veniā impetres
 pctōꝝ: & implex os amaritudine. Mitigationū ē tē-
 pus o'ōis & gemit': nō furoris. **BED.** S; merito
 mouet qd̄: quō in p̄betis inueniūt multe imp̄cati-
 ones aduersus inimicos: Vbi vidēdū est: qz p̄p̄bete
 p̄ imp̄catōem quid eēt futurū cecinerūt: nō optātis
 voto: sed spm̄ p̄uidētis. **CIRYL.** Uer' aut lex mā-
 dāt nō offendere alios: vel si p̄s fuerim' lesi: nō
 eltra p̄p̄ortōes ledētū iras p̄tēdere: sed p̄fectio legi
 in ch̄sto est & in suis mādati. vnde sequit': Et q̄ te
 p̄cūserit in maxillā: p̄be ei & alterā. **CIRYL.** Nāz
 & medici cū calce feriunt ab insaniis: tūc maxie misē-
 rēdēs: & accipiūt se ad eoz remediā. Tu quoq; siles
 habes vincturā erga p̄sequētes. Ipi nāq; sunt qui
 p̄cipue infirmant: nec p̄s desistam' q̄ totā ama-
 ritudinē euomuerit: tūc vberes grās ager tibi: & ipe
 de te coronabit: eo q̄ frēm tuū a pessima egritudine
 liberasti. **BEDA.** Sere aut cūcti hōc mādatū p
 cetam': & p̄tūm potētes vel p̄ncipes: nō solū si passū
 fuerint cōrumelias: sed & si p̄stita eis nō sit reuerētia
 aduētiarios reputātes quicūq; eos minus reuerēti
 sunt q̄ se reputauerit dignos. Est aut magna infas-
 mia p̄ncipis esse p̄mptū ad vindictā: nā & qualiter
 aliu docēbit nil mali p̄ malo repēdere: qui nocenti
 retribuere satagit. **CIRYL.** Uult autē dñs insup
 esse cōtēpōꝝ rerū. vnde sequit': Et ab eo q̄ aufert ti-
 bi vestimētū: etiā tunicā noli p̄hibere. Dec est. n. vt'
 anime que omnino auersa est a passione cupidita-
 tis viuitari. Decet. n. eū qui p̄t' ē: & obliuisci maloz
 vt & ea quib' caros amicos iuuam' p̄sequētib' cōfes-
 ram'. **CHRY.** Nō aut dicit: Ser humilr̄ iniuriā
 tis impetū: sed p̄cedas p̄ sapientiā: & vltē' te dispo-
 nas ad patiēdū que ille cupiat facere: supās insolē-
 tū a' vbertate prudētī: vt habito pudore i excellētī
 patiētīa tua discebat. Sed dicit aliq̄s: Quō pōt h
 fieri cū videris deū factū hoiem tot passum p te: ad
 buc queris & dubitas: quō possibile sit neq̄tīs iḡsce-
 re o'fuozi: q̄s tale passus ē q̄le dñs tu' oū ligaret: fla-
 gellaret: sp̄ta p̄feret: mortē patiēs: vñ seq̄. Oī aut
 pctēti te tribue. **AVGV.** Nō dicit oīa pctēti: s; vt
 id oēs qd̄ iuste & honeste potes. i. qd̄ nec tibi nec al-
 teri noceat q̄tū sciri aut credi ab hōie pōt: & cui ius-
 ste negaueris qd̄ petit: iudicāda est iusticia: & aliq̄s
 met' aliqd̄ tribues: cū pctētē iniusta correxeris.
CHRY. In hō tamē peccam' nō modicū: nō soluz
 non dādo potētib': s; & eos increpādo. Cur inquit
 nō laborat: cur ociosus alif' dic mibi & tu laborādo

possides: s; & laboras: ad h' laboras vt vitupes aliū
 p̄pter vnicū panē & tunicā appellās cupidū cōnas
 nec cōiutieris. Cur nec tu misereris: & volētib' ois
 suades: Si cūctis indr̄iter erogauerim': semp misē
 rebimur. Quia. n. abā cunctos recipiebat: recepit &
 angelos. Nam & si homicida sit & p̄do: nōne tibi oī
 gn' videt panis h̄idi. Nō igit' sim' feueri alioy cōso-
 res: ne nos quoq; exq̄site iudicemur. Seq̄: Et q̄ aufert
 que tua sunt: ne repetas. **CHRY.** A deo p̄cipi
 m' omnia: qd̄ aut dicim' meum & tuū: nuda trū sunt
 verba. si nāq; domū tuā asseris: emisisti v̄bū carens
 substētīa rei: nā & aer & solū & cemetū creator' sūt.
 Tu etiā ipe qui domū destruxisti: sed & si tu' sit v̄sus
 dubitat: nō solū p̄p̄ mortē: sed etiā p̄p̄ rep̄ euētus
 aia tua nō possidet a te: & quo pacto tue reputabūf
 opes: Uult aut de' tua fore: q̄ tibi p̄ sribus credita
 sunt. fiet aut tua: si p̄ alijs dispēsaueris. Sin vō tibi
 affluētē expēderis: q̄ sunt tua iā facta sunt aliena.
 S; p̄ nefandā opū cupidinē hōies in curijs conri-
 rant: qd̄ ch̄st' ait: Et q̄ aufert q̄ tua sunt: ne r̄pe-
 tas. **AVGV.** de ver. do. in mō. Qd̄ de veste: domo
 fundo: iumento: & gn̄tr̄ oī pecunia dicit. Nō autē
 ch̄stianū oī sic possidere seruū quō equū aut argē-
 tū. seru' si honesti' a te regeret: q̄ ab illo qui eū tibi
 cupit auferre: nescio vtrū q̄q; dicere audeat euz de-
 bere r̄tēni. **CHRY.** Est aut nobis insita lex n̄alis
 p̄ quā dinoscim' qd̄ sit virt' & vitiū. vnde seq̄: Et p̄
 ut vul. vt fa. vo. ho. & vos fa. il. silr. Nō ait: Quicūq;
 nō vultis vt faciāt: nec vos faciatis. Cū enī due sine
 vie que ducūt ad virtutē. s. abstīnētīa mali: & opatio
 boni: hāc ponit p̄ istā & p̄ illā significās: & siq̄dēz oī
 x̄st̄: Ut sitis hōies: diligite bestias: esset mandatū
 difficile. si vō hōies diligere iussit: ad qd̄ n̄alis mo-
 nitio est: quā difficultatē res cōtinet: quā leones &
 lupi seruāt: in quib' n̄alis cognatio amicitīa cogit
 ostēdit' igit' q̄ ch̄st' nihil statuit nostrā trāscēdēs
 nām: sed quod dudū inseruit cōsciētīe nostre: docz
 vt p̄p̄a volūtas p̄o lege sit tibi: vt si vis bene tibi:
 bene facias alij: si vis vt alius tui misereatur: p̄ozi-
 mi miserere.
U Et si diligitis eos qui nos diligūt
 q̄ nob est grā: Nā & pctōres diligē-
 tes se diligūt. Et si bñfeceritis his q
 nob bñfaciūt: que nob est grā: Si q
 dem & pctōres hoc faciūt. Et si mu-
 tuū dederitis his a qb' spatīf recipe-
 q̄ grā est nob: Nāz & pctōres pctō-
 rib' fenerāt ut recipiāt eqlia. Verū
 tñ diligite inimicos urōs: bñfacite:
 & mutuū date: nihil inde sperātes:
 & erit merces ur̄a mltā: & eritis filij
 altissimi: qz ipe benign' ē sup inq̄tos
 & malos. Estote ergo misericordes
 sicut & pater uester misericors ē.
CHRY. Dixerat dñs diligēdos esse inimicos: ne
 aut pitares hypbolice esse dictū: estūmās solum ad

27

THEO. q. d. Sicut si farinā sine peccate mēsurare
velles: coferrēs eā: coagitates: ⁊ supēffunderes abū
de sic oī mēsurā magnā ⁊ supēffluētē dabit ī sinū
vestrū. **AVGV.** de cō. euā. Dicit autē: Dabūt. quia
p illorū merita quib⁹ vel calicē aque frigide in nos
mine discipuli dederūt: mercedē celestē recipe mere
bonē. Sequit̄: Eadē quip. mē. qua mē. sine. re. vobis.

BASI. Qua enī mēsurā vnusquisq; vestrū mēsurat
in bene opando aut peccādo: eadē vel p̄mia vel
penas ferēt. **THEO.** Interrogabit autē fortassis
aliquis subtili⁹: Si enī supēffluētē reddidit: quōd eadē
mēsurā: Ad qd̄ dicim⁹ qd̄ nō dixit: In tāta
mēsurā remetiet vobis: s; in eadē. Qui enī bñ fecit
bene fiet ei: qd̄ est remetiri eadē mēsurā. Sed supēffluētē
mēsurā dicit: quia millies benefiet ei: sic ⁊ ī
iudiciō. Qui enī iudicat: ⁊ deinde iudicāf: accipit
eadē mēsurā. s; m̄ vō qd̄ ad pl⁹ diiudicabaf: quia s; bñ
iudicauit: s; m̄ hoc supēffluētē est mēsurā.

CIRYL. Hoc autē soluit apls dicens: Qui p̄ce semi
nat: hoc est modice ⁊ manu tenaci: p̄ce ⁊ metet: s; ē
nō copios⁹. ⁊ qui seminat in bñdictōib⁹: in bñdicti
onib⁹ ⁊ meret: hoc est copios⁹. Siquis autē nō habz
fī nō faciat: nō deliquit. In eo enī qd̄ habz accepta
tur: nō ī eo quo caret.

Dicebat autē illis ⁊ similitudinem:
Quid pōt cec⁹ cecū ducere? ⁊ Nō
ne ambo in foueā cadūt? ⁊ Nō est di
scipul⁹ supra mḡm? p̄fect⁹ autē ois
erit: si sit sic magister ei⁹. Quid autē
uides festucāz in oculo fr̄is tui: tra
bem autē q̄ in oculo tuo est nō p̄side
ras? Aut quōd potes dicere fr̄i tuo
frater sine eijciā festucā d̄ oculo tuo
ipe in oculo tuo trabem nō uides?
Hypochrita eijce p̄mū trabem de
oculo tuo: ⁊ tunc perspicias ut edu
cas festucā de oculo fratris tui.

CIRYL. Ad didit dñs p̄dictis pabolā valde ne
cessariā. vnde d̄r: Dice. au. il. ⁊ simi. Erāt enī ei⁹ disci
puli futuri mūdi doctores: vnde docebat eos scire
viā cōuersatōis honeste quasi illustratā mentē bñ
tes diuino fulgore ne ceci cecos ducerent. ⁊ iō sub
dit: Nūquid po. ce. ce. duce. nōne am. in fo. cadūt?
Esti cōtingat aliquos hoc attigere: vt equalē v̄tutē
doctōrū virtute possideāt: s; sitāt in mēsurā doctōrū
⁊ illorū sequāf vestigia. vnde sequit̄: Nō est disc. sup
ma. p̄fec. au. om. erit. s. discipul⁹. si sit sicut mḡ ei⁹.

Unde ⁊ paul⁹ dicit: Imitatores mei estote sic ⁊ ego
christi: christo ergo nō iudicāte cur tu iudicāf: neq;
enī venit iudicare mūdi: sed misereri. **THEO.** vel
aliter: Si tu aliū iudicās: ⁊ ipe in eisdē peccās: non
ne assimilaris ceco cecū ducētī: quōd enī ille a te du
cet ad bonū: cū ⁊ tu peccēs: Nō est enī discipulus
sup mḡm: Si igit tu peccās qui te mḡm ⁊ ducto
rē putas: vbi erit qui a te disciplināf ⁊ ducit? Per
fec⁹ enī erit discipul⁹: si sit sicut mḡ ei⁹. **BEDA:**
Uel sentis huius sentētie p̄det ex supioribus: vbi

dāda elemosyna ⁊ iniuria dimittēda p̄cipiē. Si te
inquit ira cōtra violētū ⁊ contra petentē auaricia
cecauerit: nūquid tu mēte vitata vitū eius curare
poteris: Sic etiā magister christ⁹ qui quasi de⁹ pos
tuit suas vlcisci iniurias: maluit p̄secutores reddere
mitiores: eandē necesse est qd̄ discipuli qui puri ho
mines sunt regulā p̄fectōis sequāf. **AVG.** de cō.
euā. Uel qd̄ dicit: Nūquid pōt cec⁹ cecū ducere: iō
subiūxit: vt nō sperarēt a leuitis se accepturos men
surā illā de qua dixit: Dabūt in sinū vestrū. qm̄ deci
mas dabāt eis quos cecos dixit: q; euāgelii nō ter
nerēt vt illā remuneratōem p̄ discipulos dñi poti⁹
plebs incipet iam sperare: quos imitatores suos vo
lens ostendere addidit: Nō est discipul⁹ sup magistrū

THEO. Inducit autē dñs ⁊ aliā pabolā de eode
subdēs: Quid autē vides festucā. i. modicū criminis
in oculo fratris tui: Trabē autē que ī oculo tuo ē ⁊ ē
i. peccatū tuū maximū nō cōsideras. **BED.** Hoc
autē ad supiorē sensum respicit: vbi cecū a ceco duci
i. peccātē a peccatore castigari nō posse p̄monuit.
vnde dicit: Aut quōd potes dicere fratri tuo: Fra
ter sine eijciā festucam de oculo tuo: ipe in oculo tuo
trabē nō vidēs. **CIRYL.** q. d. Qui grauib⁹ obno
xius est peccatis que trabē vocat: qualr dānat eū q
paucā vel quāq; nil mali cōmisit: hoc enī festuca s; g
nificat. **THEO.** Cōuenit autē hoc oib⁹ ⁊ maxie
doctōrib⁹ qui subditōr cū mīma peccata puniant:
p̄pā impunita relinquit: p̄ hoc eos dñs hypochri
tas vocat: qui ex hoc aliorū peccata iudicāt vt iusti
videāf. vñ seq̄: Hypochrita eijce p̄mū tra. de oculo
tuo: ⁊ tunc p̄spi. vt edu. festu. de oculo fratris tui.

CIRYL. Uidelz teipm̄ p̄mū mūdiū ostēdas a ma
gnis pctis: v̄ter cōsules p̄rio modica cōfiteā. **BA
SI.** Uidelz enī reuera cognitio sūmipi⁹ gratissimū oib⁹
neq; enī sol⁹ ocul⁹ exteriora vidēs sup se visu n̄ vtiē
sed ⁊ ipe noster intellect⁹ cū alienū velocit̄ cōiectat
pctm̄: lēt⁹ est erga p̄pōr p̄ceptōem defectū.

Nō ē enī arbor bona q̄ facit fru
ct⁹ malos: neq; arbor mala faciens
fructū bonuz. **U**naq; n. arbor de
fructu suo cognoscit̄. **N**eq; n. de
spinis colligūt fic⁹: neq; de rubo ui
demiāt unā. **B**on⁹ hō de bono the
sauro cordis sui p̄fert bonū: ⁊ mal⁹
hō de malo thesauro p̄fert malum.
Ex abundantia enī cordis os loq̄f.

BED. Cōtra hypochritā q̄ cepat dñs exeq̄ dicens
Nō ē n. ar. bo. q̄ fa. fru. ma. ne. ar. ma. fa. fru. bonū. q
d. Si verā ⁊ nō fictā vis h̄re iusticiā: q̄ v̄bis ostētas
eriā factō op̄eā: q; ⁊ si se bonū fingat hypochrita: n̄
ē bon⁹ q̄ facit opa mala: ⁊ si rep̄dat infōtē: nō iō
mal⁹ ē q̄ facit opa bōa. **TYTVS:** Hoc autē audiēs
nō sumas inde tibi fauorē inertie. nāl̄ enim arbor
mouet: tu vō libero arbitrio funderis. ⁊ ois arbor
sterilis ad aliquid ordinata est: tu vero fact⁹ es ad
opera virtutū. **THEO.** abbas: Non ergo peniten
tiam sed p̄tinaciā mali excludit: cū enī mala sit nō
potest fructus bonos p̄ducere: in virtutē vero con

uertere. **THEO.** q. d. Sicut si farinā sine peccate mēsurare
velles: coferrēs eā: coagitates: ⁊ supēffunderes abū
de sic oī mēsurā magnā ⁊ supēffluētē dabit ī sinū
vestrū. **AVGV.** de cō. euā. Dicit autē: Dabūt. quia
p illorū merita quib⁹ vel calicē aque frigide in nos
mine discipuli dederūt: mercedē celestē recipe mere
bonē. Sequit̄: Eadē quip. mē. qua mē. sine. re. vobis.
BASI. Qua enī mēsurā vnusquisq; vestrū mēsurat
in bene opando aut peccādo: eadē vel p̄mia vel
penas ferēt. **THEO.** Interrogabit autē fortassis
aliquis subtili⁹: Si enī supēffluētē reddidit: quōd eadē
mēsurā: Ad qd̄ dicim⁹ qd̄ nō dixit: In tāta
mēsurā remetiet vobis: s; in eadē. Qui enī bñ fecit
bene fiet ei: qd̄ est remetiri eadē mēsurā. Sed supēffluētē
mēsurā dicit: quia millies benefiet ei: sic ⁊ ī
iudiciō. Qui enī iudicat: ⁊ deinde iudicāf: accipit
eadē mēsurā. s; m̄ vō qd̄ ad pl⁹ diiudicabaf: quia s; bñ
iudicauit: s; m̄ hoc supēffluētē est mēsurā.
CIRYL. Hoc autē soluit apls dicens: Qui p̄ce semi
nat: hoc est modice ⁊ manu tenaci: p̄ce ⁊ metet: s; ē
nō copios⁹. ⁊ qui seminat in bñdictōib⁹: in bñdicti
onib⁹ ⁊ meret: hoc est copios⁹. Siquis autē nō habz
fī nō faciat: nō deliquit. In eo enī qd̄ habz accepta
tur: nō ī eo quo caret.
Dicebat autē illis ⁊ similitudinem:
Quid pōt cec⁹ cecū ducere? ⁊ Nō
ne ambo in foueā cadūt? ⁊ Nō est di
scipul⁹ supra mḡm? p̄fect⁹ autē ois
erit: si sit sic magister ei⁹. Quid autē
uides festucāz in oculo fr̄is tui: tra
bem autē q̄ in oculo tuo est nō p̄side
ras? Aut quōd potes dicere fr̄i tuo
frater sine eijciā festucā d̄ oculo tuo
ipe in oculo tuo trabem nō uides?
Hypochrita eijce p̄mū trabem de
oculo tuo: ⁊ tunc perspicias ut edu
cas festucā de oculo fratris tui.
CIRYL. Ad didit dñs p̄dictis pabolā valde ne
cessariā. vnde d̄r: Dice. au. il. ⁊ simi. Erāt enī ei⁹ disci
puli futuri mūdi doctores: vnde docebat eos scire
viā cōuersatōis honeste quasi illustratā mentē bñ
tes diuino fulgore ne ceci cecos ducerent. ⁊ iō sub
dit: Nūquid po. ce. ce. duce. nōne am. in fo. cadūt?
Esti cōtingat aliquos hoc attigere: vt equalē v̄tutē
doctōrū virtute possideāt: s; sitāt in mēsurā doctōrū
⁊ illorū sequāf vestigia. vnde sequit̄: Nō est disc. sup
ma. p̄fec. au. om. erit. s. discipul⁹. si sit sicut mḡ ei⁹.
Unde ⁊ paul⁹ dicit: Imitatores mei estote sic ⁊ ego
christi: christo ergo nō iudicāte cur tu iudicāf: neq;
enī venit iudicare mūdi: sed misereri. **THEO.** vel
aliter: Si tu aliū iudicās: ⁊ ipe in eisdē peccās: non
ne assimilaris ceco cecū ducētī: quōd enī ille a te du
cet ad bonū: cū ⁊ tu peccēs: Nō est enī discipulus
sup mḡm: Si igit tu peccās qui te mḡm ⁊ ducto
rē putas: vbi erit qui a te disciplināf ⁊ ducit? Per
fec⁹ enī erit discipul⁹: si sit sicut mḡ ei⁹. **BEDA:**
Uel sentis huius sentētie p̄det ex supioribus: vbi

uerfa fructificat. Quod autem est arboribus natura: hoc est nobis affectio. zñ ergo arbor mala non potest fructum bonum producere: poterit tamen CHRYSOSTOMUS. Quamuis autem fructus causet ex arbore: facit tamen noticiam arboris eo quod arboris distinctio per fructum apparet. unde sequitur. Unaqueque enim arbor de fructu suo cognoscitur.

CIRYL. Sed et vita morum uniuscuiusque erit signi ficatissima: neque enim extrinsecis ornamentis et fictis humilitatibus vere felicitatis apprehendit decor: sed et ex his que aliquis operatur: cuius rei exemplum ponens subdit: Neque enim de spinis colligitur ficus. AMBROSIO. In spinis istius mundi fici illa repiri non potest: que secundis fructibus melior est: bone spes ei resurrectionis aptatur. Vel quia ut legisti: Ficus dederunt grossos suos: quod immaturum et caducum et inutilem in synagoga fructus ante precessit: vel quia immatura nostra vita est in corpore: matura in resurrectione: et ideo procul a nobis debent seculares sollicitudines abdicare que mordent animus mentesque adurunt: ut maturos fructus cultura diligenter possimus adipisci: hoc ergo ad mundum et resurrectionem: alterum ad vitam et corporis referunt cum subdit.

Neque de rubo vindemiat uva. vel quia nemo peccatis fructum acquirit anime sue: que sicut uva prima fructus corrupti: in superioribus maturatur. vel quia nemo potest dominacionem carnis euadere: nisi quem christus redemerit qui sicut uva pepedit in ligno. BEDA. Vel spinas et rubum seculi curas et punctos putos esse viciorum: sic uva et uva noua conuersationis in seruore dilectiois: non autem de spinis fici: neque uva de rubo colligitur: quia mens adhibet veteris hominis consuetudine deprasa simulari potest: sed fructus noui hominis ferre non potest. Sed sciendum quod sicut ferax palmas sepi inuolunt res cubit: portatque fructum spina non solum visibilia seruat humanis: sic dicta vel acta malorum si quando prestunt bonis non hoc ipsi faciunt mali: sed fit de illis dei consilio.

CIRYL. Postquam autem ostendit quod ex operibus potest discerni homo bonus et malus: sicut ex fructibus arbor: nunc idem ostendit per aliud signum dicens: Bonus homo de bono: thesaurus sui: peccator et malus homo de malo: peccator. Idem est thesaurus cordis quod radix est arboris. Qui ergo in corde thesaurum pateticum profectusque per amoris: optimos fructus effundens diligit inimicum: et cetera facit que supra edocuit: at qui thesaurum nequam cordis de seruat: contraria facit. BASILIUS. Verbi etiam deditio cor: a quo precessit manifestat: euidenter ostendens dispositioem precordiorum nostrorum: unde sequitur: Ex abundantia enim cordis os loquitur. CHRYSOSTOMUS. Naturalis enim consequentia est ut cum interius abundet nequam: effluat ore verba nequam: unde cum audieris hominem inhonestum perferentem: non tantum in eo putes latere maliciam: quanta vobis exprimit: sed coniecta fontem riuo esse vberiorum. BEDA. prope ore etiam locutionem dñs vniversa que dicitur vel facta vel cogitata de corde: perferimur inuariat: moris enim est scripturarum verba per se ponere.

Quid autem uocatis me domine domine: et non facitis que dico? Omnis qui uenit ad me: et audit sermo nes meos: et facit eos: ostendam uobis cui similis sit. Similis est homini edificanti domum qui fodit in altum: et posuit

it fundamentum supra petras. Inundatione autem facta illisum est flumen domui illi: et non potuit eam mouere. Fundata enim erat supra petram. Qui autem audit et non facit similis est homini edificanti domum suam supra terram sine fundamento: in quibus illisus est fluuius: et continuo cecidit: et facta est ruina domus illius magna.

BEDA. Ne aliquis sibi frustra blandiret ex eo quod dictum est: et abundantia cordis os loquitur. hinc verba solum et non magis opera veri christiani querant: ostendit dominus adiungit: Quid autem uocatis me dñe dñe: et non facit que dico: quod d. quid folia recte confessionis vos geminare iectatis: qui nullos operis boni fructus ostenditis.

CIRYL. Conuenit autem soli summe omnium nature diminutionis et nome et res. ATHANASIUS. Non est ergo hoc uerbum hominis sed dei ostendens propter ortum a patre: dñs enim est qui natus est a solo dño: non timens autem dualitatem: non enim secundum naturam separantur. CIRYL. Que autem sit utilitas in mandatorum obseruacione: quod uerbum dñi accidere possit ex inobediencia ostendit subdit: Omnis qui uenit ad me: et au. sermo meos: et facit eos ostendat uobis cui filius sit. Similis est homini edificanti domum: in altum: et posuit fundamentum supra petram. BEDA. Petra autem christus qui fodit in altum: qui preceptis humilitatis terrena omnia de cordibus fidelium eruit: ne propter commodum temporale seruiau t t eo. BASILIUS. ponere autem fundamentum supra petram hoc est inuicti fidei christi: ut immobilis persisteret in aduersis sine humanitatis sine diuinitate: accidat. BEDA. Vel fundamentum domus ipsa est intentio bone conuersationis: que preceptis uerbi auditor: in adimpledis christi mandatis firmiter inserit. AMBROSIO. Vel omnium fundamentum dicit esse uirtutum: obediencia celestium preceptorum: per quas domus hec nostra non in peruisio uoluptatum: non negetie spiritalis incursum: non inbre mundano: non hereticorum possit nebulosis disputacionibus commoueri. non esse inunda. au. fa. illi est fluuius. do. il. et non potest eam mouere.

BEDA. Inundatio tribus modis fit: vel inuidioz ipsi ritum: vel improborum hominum: vel ipsa mentis aut carnis inderudine. et spiritum per uisum uobis fidem: inclinatum: spiritum uero inuictissime illi petre adherent: etiam laborari nequeunt. CHRYSOSTOMUS. Ostendit etiam nobis dñs quod nullam parit fides utilitatem: si feda sit conuersio: nisi loquitur: Qui autem au. et non facit similis est homini edificanti domum: sine fundamento. BEDA: Domus diaboli malorum que in maligno posita est: que super terram edificat: quod obsequentes sibi de celis ad terrena detrahit: sine fundamento edificat: quod de peccati fundamentum non habet: non ex propria subsistit: malum quippe sine substantia est: quod tamen quodcumque fit: in bonum non ualeat. Quia uero a fudo dicitur fundamentum: possumus etiam fundamentum per fudo positum non inconuenienter accipere: sicut que in puteo mergitur: pueri fundo retinet: sic anima corrupta: que in quodam fudo loco consistit: si se in aliqua peccati mensura continet. Sed cum peccato in quo labitur non potest esse contenta: dñi quotidie ad deteriora decit: que in puteo i quo cecidit: fundum non inuenit quo figatur. Ingreuet autem

Ca. VII. Quod autem plebs dei uerba sua in aures plebis: inquit capere uoluit. Quoniam autem quod dicitur: inquit autem plebs dei uerba sua in aures plebis: inquit capere uoluit. Quoniam autem quod dicitur: inquit autem plebs dei uerba sua in aures plebis: inquit capere uoluit. Quoniam autem quod dicitur: inquit autem plebs dei uerba sua in aures plebis: inquit capere uoluit.

qualibet tētatōe: & vere mali & ficti boni peiores fi
unt: donec ad extremū ppetuā labā in penā. vnde
sequit: In quā illi est fluui. & conti. ceci. & facta est
ruina domus illius magna. Potest etiā per impe
tū fluminis extremi iudicij discrimen intelligi: quā
do vtraq; domo consummata: ibunt impij in sup
plicium eternum: iusti autem in vitam eternam.

CIRYL. Vel sup terrā sine fundamēto edificat:
qui sup harenā dubitat is que fm opionē est pōit
fundamētū spiritalis fabrice: qd pauce stille tētatis
omni dissipat. **AVGV.** de cō euā. Hūc autē smō
ne omi pūti sic exorsus est lucas sic & matthe. vrsq;
eni dicit: Beati paupes. deinde multa que sequit in
vtriq; narratōne filia sunt: & ad extremū sermonis
ipsa cōclusio pūti eadē repit. s. de boie qui edificat
sup petra & sup harenā. posset ergo facillime cre
di: quod lucas omi ineposuisse smōne: aliq; tñ pter
mūse sentētiā q; matthe pōiuit. Itē alias posu
isse q; matthe nō dicit: nisi moueret q; matthe in
mōre dicit habitū smōne a dño sedēte: lucas autē i
loco cāpēstri a dño stāte: nō tñ istos duos smōnes
lōga tps distātia separi iprobabiliter creditur: q; &
ante & postea quedā filia vel eadē ambo narrarūt:
q; illud possit occurrere in aliqua excellētōi pte
mōis: imo cū solis discipulis fuisse dñm: quando
eis illos. tñ elegit: deinde cū eis descēdisse de mō
te. s. de ipsa mōtis celsitudine in cāpēstre locū. i. i. ali
quā cāpēstre que in latere mōtis erat: & multas tur
bas cape poterat: atq; ibi stētisse donec ad eū turbe
cōgregarēt: ac postea cū sedisset accessisse ppinqus
discipulos suos atq; illis ceterisq; turbis presentib;
nūc habuisse smōne.

CA. VII.

Quam autē iplefset oia uerba
sua in aures plebis: itrauit
capharnaū. Centuriois autē
cuiusdā su⁹ male hñs erat moztu
rus: q illi erat p̄ciosus. Et cū audis
set de iesu: misit ad eū seniores iude
orū: rogās eū ut ueniret & saluaret
seruū ei⁹. At illi cū uenisset ad iesū
rogabāt eū sollicitē dicētes ei: quia
dign⁹ ē ut hoc illi p̄stes. Diligit eniz
gētē nostrā: & synagogā ipse edifica
uit nobis. Iesus autē ibat cum illis.
Et cū iam nō lōge essz a domo: mi
sit ad eū cēturio amicos dicēs: Dñe
noli uexari. Nō. n. sum dign⁹ ut s̄b
tectū meuz intres: pp qd & meipm
nō suz dignū arbitrat⁹ ut uenire ad
te: s; dic uerbo & sanabit⁹ puer me⁹.
Nā ego hō sū s̄b ptāte p̄stitut⁹ ha
bēs s̄b me milites: & dico huic uade
& uadit: & alio ueni & uenit: & seruo

meo fac hoc & facit. Quo audito ie
sus mirat⁹ est & p̄uersus sequētib⁹ se
turbis dixit: Amē dico uob: nec in
isrl tātā fidē inueni. Et reuersi qui
missi fuerāt domum inuenerūt ser
uum qui languerat sanuz.

AVGV. de con. euan. Dic intelligēdū est: quia
non anteq; her uerba terminauit intrasset: sed non
esse expressum post quātū tēporis interuallū cum
istos sermones terminasset intrauerit capharnaū.
ipso quippe interuallo leprosus ille mundatus est:
quē suo loco mattheus interponit. **AMBRO.**

**Pulchre autē ubi p̄cepta cōpleuit: forma docetur
suorū p̄ceptorū exequi. nam statim gētilis cēturi
onis seruus domino curādus offert. vnde sequitur
Centurionis autē cuiusdā seruus male habēs erat
mozturus: qui illi erat p̄ciosus. q; mozturū dixerit
euāgelista non sefellit: moztur⁹ enim erat nisi fuis
set sanatus a christo. **EVSE.** Strēnuus siquidē i
becillis erat iste cēturio: & militib⁹ romanis p̄fectus
Quia uero specialis seruiēs eius domi languēs iace
bat: considerās quales saluator erga ceteros virtu
tes agebat sanādo languidos: & iudicās q; non fm
uires humanas hec agebant miracula mittit ad eū:
ut ad eum: non habito respectu ad apparēs orga
num: quo cum hominib⁹ cōuersabaf. vnde sequit:
Et cum audisset de iesu: misit ad eum seniores iude
orū rogās eum ut ueniret: & saluaret seruū suum.**

AVGV. de cō. euāgē. Quomodo ergo ueruz erit
quod mattheus narrat: Accessit ad eum quidā cen
turio: cum ipē non accesserit: ubi diligētē aduertē
tes intelligam⁹ mattheū non deseruisse uisitātū mo
dum loquēdi. si enim ipsa peruētio uisitate dicit per
alios fieri: quātomagis accessus per alios fieri pōt.
Non ergo absurde mattheus per alios facto acces
su cēturionis ad dominū: compēditō dīcere uoluit:
ipm poti⁹ accessisse ad christū: q; illos p quos uerba
sua misit: quia quo magis credidit: eo magis accessit

CHRY. Qual⁹ etiā matthe⁹ dicit q; ipē dixit: Nō
sum dign⁹ ut intres sub tectū meū. lucas autē h̄ dicit
Quoniā rogat ut ueniat. Sed mihi uidef: q; lucas si
gnificat nobis iudaicas blādicias. & redibile enī est
ut cum uellet abire cēturio: retraheret a iudeis blā
dientib⁹ & dicētib⁹: quia nos eūtes dūcem⁹ eū. vnde
& eorū p̄ces adulatōib⁹ plene sunt. Sequit enim:
At illi cum uenit. ad iesum: roga. eum solli. dicētes:
quia dign⁹ est ut hoc illi p̄stes: dñi enim gentē no
stram: & synagogā ipē edificauit nobis. Decebat si
quidē ipsos dīcere: quoniā ipē uolebat uenire & sup
plicare: nos autē detinuius calamitatē uidentes
& cadauer quod in domo iacebat: aut p̄mere fidei
eius immensitatē: sed nolebāt p̄pter inuidiā fidem
uiri detegere: ne magn⁹ aliquis esse uideret cui p̄ces
porigunt. q; autē mattheus significat ipm isrlitaz
non esse: lucas uero dicit: Quoniā edificauit syna
gogam: non est cōtrariū. Poruit enī & iudeus non
esse: & synagogam cōstruxisse. **BEDA:** In hoc au
tem ostendunt: quia sicut nos ecclesiam: sic etiam
illi synagogā non cōuentū solummodo fidelium:

sed etiā locū quo cōueniebāt sint soliti appellare.
EVSE. Et seniores quidē iudeoz p modicū sum-
 ptib' ad op' synagoge datis grām poscūt: sed dñs n̄
 ppter hoc sed p maiori volēs. s. generare credulitas
 tē in cūctis mortalib' p suā virtutē temetipm exhibu-
 bit. vnde sequit' **JESUS** autē ibat cū illis. **AMB.**
 Nō utiqz nō ideo faciebat qz absens curare nō por-
 terat: sed vt formā tibi daret humilitatis imitande:
 ad reguli filiū noluit pgere: ne videre magis diu-
 tijs detulisse. hic ipse p̄xit: ne videre in cēturionis
 famulo cōditōem desperisse seruilē. cēturio vō mi-
 litari timore deposito reuerētia sumit: et ad fidē fa-
 cilis: et ad honorificentiā p̄mpt'. vñ seq̄t'. Et cū lō. cēt
 a domo: misit ad eum cētū. am. di. dñe noli vexari.
Nō. n. hois sed oei ptāte cōiecit dari a christo hōi-
 bus sanitatē. **Judei** qdē dignitatē ei p̄tēderāt: iste
 vō indignū se asseruit: nō solū beneficij: sed etiā sus-
 ceptōis dñi. **Nō. n. dign'** sū: vt sub tectū meū itres.
CHRY. Postq̄. n. liberat' ē a iudeoz tēdio: tunc
 mittit dices: **Ne** putes p̄te tēdio me nō venisse: sed
 indignū reputauit ei domi recipe. **AMB.** Bñ autē
 lucas in occursum amicos dicit esse a cēturiōe trās-
 missos: ne p̄tia sua: et generare dñi verecūdiā vide-
 ref: et officio puocasse. vnde sequit': **Prop'** quod et
 meipm nō sum dign' arbi. vt veni. ad te: sed dic tñ v.
 et sana. pu. meus. **CHRY.** Ubi attēde cēturionez
 debitā opinionē hñte de dño. nō enī dixit: **Da:** sed
 tñmodo iube: dubitās ne se humiliando rēnteret.
Subdit: **Nā** et ego homo sum sub ptā. cōsti. ba. sub
 me mili. et di. huic va. et va. et alio ve. et ve. et f. me. fac
 hoc et facit. **BED.** Boiem se vt ptāti vel tribuni vñ
 p̄fidis subditū dicit: impare tñ minorib': vt subaudi
 atur eū multomag' qui de' it: nō p aduētū tñ cor-
 poris: sed p angeloz ministeria posse implere quod
 velle. repellēde enī crāt vel infirmitates corpū vel
 fortitudines cōtrarie: et verbo dñi: et ministerijs an-
 geloz. **CHRY.** Est autē hic notādū qz h' vbu' **Fac:**
 impiū designat dictū seruo: ob hoc de' cū hoiez vel
 let create: nō ait vnigenito: **Fac** boiem: sed faciam'
 boiem: vt per formā consensus verborū declararet
 equipantiā. Quia ergo in christo cōsiderabat excel-
 lentiā dñi: ob hoc ait: **Dic** verbo. nā et ego dico suo
 meo et. christ' autē nō eū rephēdit: sed ei' intētōem
 roborauit. vnde sequit': **Quo** audito iesus mirat' est
BED. Sed quis in illo fecerat ipam fidē: nisi ille
 qui admirabaf: sed et si ali' eā fecisset quid miraret:
 qui p̄sci' erat: qz ergo miraf' dñs: nobis mirādū esse
 significat. oēs enī tales mot' cū de deo dicūt: nō p
 turbati animi signa sunt s; docēt' mgri. **CHRY.**
Ut autē liqueat tibi qz dñs hoc ideo dixit: vt alios i-
 struat. prudēter enī euāgelista hoc aperiēs subdit:
Amē di. vo. nec in isrl' tan. fi. inueni. **AMBRO.**
Et quidē si sic legas: **In** nullo tantā fidē inueni in
 isrl'. simplex intellect' et facilis est. si vō iuxta grecos
 nec in isrl' tantā fidē inueni: fides hmōi etiā electo-
 rib' et oēū vidētib' antefert'. **BED.** Nō autē de oib'
 bus retro patriarchis et pp̄betis: sed de p̄ntis eui lo-
 quif' hōib': quib' ideo cēturiōis fides antefert': quia
 illi legis pp̄hetariqz monitis edocti: hic autē nemie
 docēte spōte credidit. **AMBRO.** Probat autē fi-
 des dñi: et serui sanitas roborat. vnde sequit': **Et** re-
 qui mis. sue. do. anue. ser. qui lang. sanū. **Pōt** ḡ meri

tū dñi et famulis suffragari: nō solū fidei merito: s;
 et studio discipline. **BEDA:** Pleniū autē hec et
 credidisti fiat tibi: sanat' sit puer ex illa boia. Sed
 beato luce moris est que plene viderit ab aliis cuius
 gelistis exposita abbreviare: vñ etiā de industria p̄e-
 rire: que vō ab eis omīssa vñ breuiter coguerit tacta
 dilucidare solert'. **AMB.** **Dy**stice autē seruo cō-
 turionis ppl's nationū qui mūdane seruitur' vincula
 lis tenebat: eger letalib' passiōib': beneficij oīū sanā-
 dus exprimit'. **BED.** Cēturio autē cui' fides israheli p̄-
 fert: electos et gētib' ostendit: qz qñ cētenario multū si-
 pati virtutū spiritaliū sunt p̄fectōe sublimes. nō q'
 enī cētenari' q' de leua trāsferat ad dexterā in cēt' rō-
 te significatōe poni cōsuevit. **Tales** ḡ p his necesse
 est dño supplicēt: qz adhuc spū fuituris p̄mūf'. nos
 autē q' de gētib' credim': nō ipi ad dñm venire pos-
 sum' quē in carne videre nō valem': sed ad eū acce-
 dere debem' p fidē. **Seniores** autē iudeoz miror: s;
 est summos ecclie viros qui nos ad dñm p̄ferent:
 suppliciter obsecrādo patronos acq̄rere: qui nobis
 testimoniū reddētēs qz eccliam edificare curemme
 p nr̄is pctis intercedāt. **Pulchre** autē dicit: qz ienū nō
 lōge erat a domo: qz p̄p̄tētes eū salutare sp̄ita.
 et q' nāli lege recte vitē: quo bona q' nouit opat': eo
 illi qui bon' ē apiat'. **AMB.** Nō vult autē ienū ve-
 xari cēturio: qz quē iudeoz ppl's crucifigit: inuolu-
 tū ab iniuriā manere desiderat ppl's nationū. et qd
 ad mysteriū spectat: vidit in pectora adhuc gētūm
 nō eē penetrabilē christū. **BED.** Dulces aures e-
 serui q' cēturioni obediūt: virtutes sunt nāles: qz co-
 piā multi ad dñm veniētēs deserūt fecit. **THEO.**
 vel aliter: Cēturio est intellect' q' multoz in milia
 p̄nceps existit: oū mltas in hac vita res by. **Dy** autē
 serui infirmū: irōnabile aie ptē irascibile et capu-
 scibile dico. **Et** mittit ad iesum mediatores iudeos
 .i. cōfessiōis cogitatōes et verba: et confesum suscepit
 serui sanum.

Et factū est: deinceps ibat iesus
 in ciuitatē que vocat' naym: et ibant
 euz eo discipuli eius: et turba copio-
 sa. **Cū** autē appropiquaret porte ci-
 uitatis: ecce defunct' efferēbat filij
 unic' matris sue. **Et** hec vidua erat
 et turba ciuitatis mltā cū illa. **Quā**
 cū vidisset dñs: mia mot' sup̄ eā di-
 xit illi: **Noli** flere. **Et** accessit et te-
 tigit oculū. **Hi** autē qui portabant
 eo surge. **Et** resedit qz erat mortu'
 et cepit loqui: et dedit illū matri sue
 Accepit autē oēs timor: et magnifi-
 cabāt deum dicētēs: **Quia** pp̄beta
 magn' surrexit in nobis: et quia de-
 uisitauit plebem suam. **Et** exiit hic

8 10

... in ciuitate que vocatur naym: et ibant eum discipuli eius: et turba copiosa. Cum autem appropinquaret porte ciuitatis: ecce defunctus efferebatur filius unius matris sue. Et haec vidua erat et turba ciuitatis multa cum illa. Quando cum vidisset dominus: misericordiam motus super eam dixit illi: Noli flere. Et accessit et tetigit oculum eius. Illi autem qui portabant eum surrexerunt: et resedit quia erat mortuus: et cepit loqui: et dedit illum matri sue. Accepit autem omnes timorem: et magnificabant deum dicentes: Quia propheta magnus surrexit in nobis: et quia deuisitauit plebem suam. Et exiit hic...

sermo in uniuersam iudeā de illo: et
i oem circa regionem.

CIRYL. Mira domin⁹ miris annectit: et supra q^d dem accessit occurrit: hic vero non vocat⁹ accepit: q^d ppheta mag. sur. i nobis: et q^d deus uisitauit plebe sua. **CIRYL.** Hoc magnū fuit in populo i sensibili et igrato: post modicū enī nec ppheta: nec ad utilitatē populi pcedere ipm existimauit. Nemi nē autē habitātium iudeā hoc miraculū latuit. vñ sequit: Et exiit hic sermo i uniuersam iudeā: et i oēs circa regionē. **AMBRO.** Idoneū autē ē dicere: q^d septē resurrectiones añ dominicā narrant: quaz p^{ri}ma est filij sarapene: secūda filij sunamitis: tertia q^d facta ē in reliquijs helisei: quarta q^d facta ē in nayz: q^{nta} filie archisy nagogi: sexta lasari: septima i chrisi passiōe: multa nāq³ corpora sanctorū surrexerūt. octaua ē chrisi q^d expers mortis remāsit vlteri⁹ i sūgnū q^d cōis resurrectio q^d morte futura ē in octaua etate: nō tollet morte: sed idissolubilis pmanebit. **BEDA:** Defunct⁹ autē q^d extra portā ciuitatis multis ē ituetib⁹ elat⁹. significat hominē letali funere criminū soporatu: et aīe mortē nō cordis ad huc cubili tegentē: sed ad multoz noticiā p locutiōis operisue iudiciū quasi p ciuitatis hostia ppalantem. **Portā** enī ciuitatis puto aliquē de sēibus esse coruoz: qui bñ fili⁹ vnic⁹ matris sue fuisse p^{hibet}: q^d vna ē ex multis psonis collecta mater ecclesia. vñ duā autē esse ecclesiā: oīs aīa q^d se dñi morte redēptā meminit agnoscat. **AMB.** Hāc enī viduā populo rū turba circūseptā plus video esse q^d feminam q^d resurrectionē vnici adolescētis filij a pōpa funeris reuocat: ad vitā suarū cōtemplatiōe lachrymarū: q^d fle re. p^{hibet} eū cui resurrectio debebatur. **BEDA:** Uel nouati dogma cōfundit: q^d oū penitētū mundationē euacuare conat: matrē ecclesiā de natorū suoz spiritali extinctiōe plozantē spe vite reddende negat cōsolari debere. **AMBRO.** Dic autē mortuus i loculo materialib⁹ quatuoz: ad sepulchrū ferebatur elemētis: sed spem resurgēdi habebat: q^d se rebatur i ligno: q^d rñ nobis ante nō pderat: tamen posteaq³ chrisi id tetigit: pficere cepit ad vitā: et ē iudicio salutē populo p crucis patibulū refundendā. In secreto. n. iacem⁹ exanimis: cū vel ignis i modice cupiditatis exestuat: vel frigid⁹ humor exūdat: et pigra quadā corpis habitudine vigoz hebetat anī moxū. **BEDA:** Uel locus in quo mortu⁹ effert male secura desperati corporis cōsciētia est. q^d vero sepeliendū portat: vel imunda desideria: vel blandimenta sunt sociozū: qui dñio oculū tangente steterūt: q^d superni formidine iudiciū tacta cōsciētia: carnales sepe voluptates et iuste laudātes coercens ad se reuertit: vocatq³ ad vitā respōdet saluatoz. **AMB.** Si ergo graue peccatū ē: q^d penitentie tue lachrymis ipse lauare nō possis: fleat p te mater ecclesia: assistat et turba iā resurgēs a funere: et icipies alia vita loqui timebūt oēs: vñ⁹ enī exēplo omnea corrigunt. Laudabūt etiā deū q^d tanta nobis remedā vitāde mortis idulsi. **BEDA:** Uisitauit autē deus plebe suā: nō solū semel verbū suū incorporando: sed semp i corda mittēdo. **THEO.** Viduā etiā potes itelligere animā virū amittentē. i. diuinū sermone: filius enī ē intellectus q^d extra ciuitatē effert uiuentiū. Locul⁹ ei⁹ ē corp⁹ eius q^d quidā dixerūt esse per sepulchrū. Tangēs autē eū dñs eleuat ipsuz

CIRYL. Mira domin⁹ miris annectit: et supra q^d dem accessit occurrit: hic vero non vocat⁹ accepit: q^d ppheta mag. sur. i nobis: et q^d deus uisitauit plebe sua. **CIRYL.** Hoc magnū fuit in populo i sensibili et igrato: post modicū enī nec ppheta: nec ad utilitatē populi pcedere ipm existimauit. Nemi nē autē habitātium iudeā hoc miraculū latuit. vñ sequit: Et exiit hic sermo i uniuersam iudeā: et i oēs circa regionē. **AMBRO.** Idoneū autē ē dicere: q^d septē resurrectiones añ dominicā narrant: quaz p^{ri}ma est filij sarapene: secūda filij sunamitis: tertia q^d facta ē in reliquijs helisei: quarta q^d facta ē in nayz: q^{nta} filie archisy nagogi: sexta lasari: septima i chrisi passiōe: multa nāq³ corpora sanctorū surrexerūt. octaua ē chrisi q^d expers mortis remāsit vlteri⁹ i sūgnū q^d cōis resurrectio q^d morte futura ē in octaua etate: nō tollet morte: sed idissolubilis pmanebit. **BEDA:** Defunct⁹ autē q^d extra portā ciuitatis multis ē ituetib⁹ elat⁹. significat hominē letali funere criminū soporatu: et aīe mortē nō cordis ad huc cubili tegentē: sed ad multoz noticiā p locutiōis operisue iudiciū quasi p ciuitatis hostia ppalantem. **Portā** enī ciuitatis puto aliquē de sēibus esse coruoz: qui bñ fili⁹ vnic⁹ matris sue fuisse p^{hibet}: q^d vna ē ex multis psonis collecta mater ecclesia. vñ duā autē esse ecclesiā: oīs aīa q^d se dñi morte redēptā meminit agnoscat. **AMB.** Hāc enī viduā populo rū turba circūseptā plus video esse q^d feminam q^d resurrectionē vnici adolescētis filij a pōpa funeris reuocat: ad vitā suarū cōtemplatiōe lachrymarū: q^d fle re. p^{hibet} eū cui resurrectio debebatur. **BEDA:** Uel nouati dogma cōfundit: q^d oū penitētū mundationē euacuare conat: matrē ecclesiā de natorū suoz spiritali extinctiōe plozantē spe vite reddende negat cōsolari debere. **AMBRO.** Dic autē mortuus i loculo materialib⁹ quatuoz: ad sepulchrū ferebatur elemētis: sed spem resurgēdi habebat: q^d se rebatur i ligno: q^d rñ nobis ante nō pderat: tamen posteaq³ chrisi id tetigit: pficere cepit ad vitā: et ē iudicio salutē populo p crucis patibulū refundendā. In secreto. n. iacem⁹ exanimis: cū vel ignis i modice cupiditatis exestuat: vel frigid⁹ humor exūdat: et pigra quadā corpis habitudine vigoz hebetat anī moxū. **BEDA:** Uel locus in quo mortu⁹ effert male secura desperati corporis cōsciētia est. q^d vero sepeliendū portat: vel imunda desideria: vel blandimenta sunt sociozū: qui dñio oculū tangente steterūt: q^d superni formidine iudiciū tacta cōsciētia: carnales sepe voluptates et iuste laudātes coercens ad se reuertit: vocatq³ ad vitā respōdet saluatoz. **AMB.** Si ergo graue peccatū ē: q^d penitentie tue lachrymis ipse lauare nō possis: fleat p te mater ecclesia: assistat et turba iā resurgēs a funere: et icipies alia vita loqui timebūt oēs: vñ⁹ enī exēplo omnea corrigunt. Laudabūt etiā deū q^d tanta nobis remedā vitāde mortis idulsi. **BEDA:** Uisitauit autē deus plebe suā: nō solū semel verbū suū incorporando: sed semp i corda mittēdo. **THEO.** Viduā etiā potes itelligere animā virū amittentē. i. diuinū sermone: filius enī ē intellectus q^d extra ciuitatē effert uiuentiū. Locul⁹ ei⁹ ē corp⁹ eius q^d quidā dixerūt esse per sepulchrū. Tangēs autē eū dñs eleuat ipsuz

lumenescere facies eum qui surgens a peccato incipit loqui: et alios edocere. Non enim prius ei crederet.

Et nunciauerunt iohanni discipuli eius de omnibus his. Et conuocauit duos de discipulis suis iohannes. Et misit ad iesum dicens: Tu es qui uenturus es: an alium expectamus? Tu autem uenissent ad eum uiri dixerunt: Iohannes baptista misit nos ad te dicens: Tu es qui uenturus es: an alium expectamus? In ipsa autem hora multos curauit a languoribus suis et plagis: et spiritibus malis: et cecis multis donauit uisum. Et respondens dixit illis: Euntes renunciate iohanni quem audistis et uidistis. Quia ceci uident: claudi ambulat: leprosi mundantur: surdi audiunt mortui resurgunt: pauperes euangelizantur: et beatus est quicumque non fuerit scandalizatus in me.

CIRYL. Miraculum quod omnes inhabitantes in galilea scierant: referunt sancto baptiste quodam ex eius discipulis. unde sequitur: Et nunciauerunt iohanni discipuli eius de omnibus his. **BEDA:** Non simplici corde ut oppinor: sed inuidia stimulate. nam et alibi conuenerunt dicentes: Rabbi: qui erat tecum trans iordanem: ecce hic baptizat: et omnes ueniunt ad eum. **CHRY.** Tunc autem magis ad eum erigimur: cum incubit necessitas: et ideo iohannes detrusus in carcerem quam magis discipuli eius indigebant iesu: tunc mittit eos ad christum. Sequitur enim: Et conuocauit duos discipulos iohannes: et misit eos ad iesum dicens: Tu es qui uenturus es: an alium expectamus? **BEDA:** Non ait: Tu es qui uenisti: sed Tu es qui uenturus es. Et est sensus: Adada mihi: quia interficiendus ab herode et ad inferna descendurus sum: utrum te et infirmis debeam nunciare qui superis nunciaui: an hoc non conueniat filio dei: et alium ad hec sacramenta missurus es. **CIRYL.** Sed omnino reprobanda est talis opinio: nunquam enim reperimus sacramenta scripturam differere: quia infernali bus pronunciauerit baptista iohannes saluatoris aduentum. Illud et uerum est dicere: quod non ignorauit baptista uirtute mysterij incarnationis unigeniti. unde et hoc cum alijs nouerat: quod illuminaturus erat in inferno manentes: cum per omnibus gustauerit mortem tam uiuis quam mortuis. Sed quam sermo sacre scripture hic quidem predixit uenturum tantum deum et omnimodum: alij uero missi sunt sicut famuli ante christum: ideo omnimodum saluator et dominus a prophetis nominabatur: qui uenit: uel qui uenturus est: sed illud psalmi: Benedictus qui uenit in nomine domini. et in apoc: Post modicum qui uenturus est: ueniet: et non tardabit. Hic igitur diuini baptista quasi nomen accipiens a sacra scriptura: misit quosdam discipulorum suorum quaesituros: an ipse sit qui uenit: uel qui uenturus est. **AMB.** Sed quomodo fieri possit ut de quo dixerat: Ecce qui tollit peccatum mundi: adhuc

eum dei filium esse non crederet: aut enim insolentia et ei tribuere diuina que nescit: aut de dei filio dubitare per fidem est. Nonnulli autem de ipso iohanne intelligunt magna quidem ita prophetam ut christum agnosceret: sed tamen non tamquam dubium sed tamquam primum uatem quem uenturum crediderat: non credidisset morturum. Non igitur fide sed pietate uoluit bitant: sicut et petrus: propositi tibi esto dominus: non fiet hoc.

CIRYL. Uel ex dispensatione interrogat: non erat enim ut percursor passionis christi mysterium: sed ut discipulis suis costet: quanta sit excellentia saluatoris: et propter discipulis prudentiores misit: quos precepit sciaturum et uiam saluatoris uoce conicere: si ipse est qui expectabatur. unde subdit: Tu autem ad eum uenisti. uiri dixerunt: Iohannes baptista mihi nos ad te dixit. Tu es qui uenturus es: an alium expectamus? Scies autem ut deus quo alio misisset eos iohannes: et cum aduentus eorum: tunc temporis egit uerbi ora miracula. unde sequitur: In ipsa autem hora curauit multos a languoribus et plagis et spiritibus malis: et cecis multis donauit uisum. Non dicit eis episcopus: Ergo scis sed dicit eos magis ad rei certitudinem: ut cognatione sumentes fide ipsi reuertantur ad eum qui misit eos. unde non ad uerba: sed ad propositum mittentis ritum eorum uenit: nam sequitur: Et respondens dixit illis: Euntes renunciate iohanni quem uidistis et audistis. quod d. narrate iohanni: qui quidem audistis per prophetas: consumari uero uidistis a me. Et enim tunc agebat: qui per dixerat: prophetam eum facturum. de eibus subdit: Quia ceci uident: claudi ambulat: leprosi mundantur: surdi audiunt: mortui resurgunt. **AMB.** Plenus sane testimonij: quo diuini propheta cognosceret: de ipso enim fuerat prophetatum: Quia dominus dicit etiam etiam tibus: erigit elisos: soluit copeditos: illuminat cecos: et qui ista facit regnabit in eternum. Ergo non humane ista: sed diuine uirtutis insignia sunt. Unde autem euangelij exempla uel rara uel nulla inueniunt. vnus thobias oculos recepit: et hec fuit angeli non hominis medicina. helias mortuum suscitauit: ipse tamen rogauit et fuit uis: hic iussit. helise leprosum mundari fecit: non tam ibi ualuit precepti auctoritas: sed mysterij figura.

THEO. Sunt etiam hec uerba Iohannis dicens: Deus ipse ueniet: et saluabit nos: tunc aperientur oculi cecorum: et aures surdorum patebunt. tunc saliet sicut ceruus dandum.

BEDA: Et quod his non minus subdit: Pauperes euangelizantur: pauperes. spiritus uel opibus: itus illuminantur: et iter diuinitatis et egenos: in predicatione nulla distantia sit. h magistri comprobauit ueritate quam omnis apud eum saluari potest equalis est. **AMB.** Sed tamen prout aduersus ista diuine testificationis exempla: plenitudo fidei: crux domini: obitus sepultura est. unde addidit: Et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. Arx enim etiam electi scandalum posset afferre: sed nullum h maius diuine persone est testimonium. Nihil enim est quod magis esse ultra humana uideat: quam totum se obrulisse per mundum. **CIRYL.** Uel per hoc uolebat ostendere quod quecumque uerabantur in cordibus eorum: ab oculis ipsius effugere nequeunt: ipsi enim erant qui scandalizabant de ipso. **AMB.** Hic scilicet autem in iohanne supra diximus typum esse legis qui pronuncia fuit christi. Mittit ergo iohannes discipulos suos ad christum: ut supplementum scientie consequantur: quia plenitudo legis est christus. Et fortasse isti discipuli sunt duo populi: quorum vnus ex iudeis credidit: alter ex gentibus: qui ideo credidit quia audiuit. Uoluerunt ergo et isti uidere: quia beati oculi qui uident. Tu autem ueniet

[Marginal notes in a smaller script, including references to other biblical figures and events.]

ad angelum et cognoverit illuminari cecos: ambulat
re claudos: tunc dicit: Oculis nostris perspexim? vi
demur enim nobis vidisse quod legimus: aut fortasse in pa
te quadam corporis nostri: omnes videmur investigas
se omnia serie passionis: fides enim per paucos ad plures
patitur. Lex ergo christi venturum annunciat: euang
gelij scriptura venisse confirmat.

Et cum discessisset nuncij iohannis:
cepit de iohanne dicere ad turbas: **Arundine**
vetro agitata? **Sed quid existis**
videre? **Domine mollibus vestimen**
tis iduti? **Ecce qui in veste preciosa**
sunt et delictis: in domibus regum sunt.
Sed quid ex istis videre? Prophetam.
Atque dico vobis: et plusquam propheta
tam. **Ipse est de quo scriptum est: Ecce**
mitto angelum meum ante faciem tuam: qui
preparabit viam tuam ante te. **Dico enim vobis**
maior iter natos mulierum propheta
iohanne baptista nemo est. **Qui autem**
minor est in regno dei maior est illo.

CIRYL. Dicit dominus tamquam hominum secreta cogno
scit aliquos dicituros: si visus hodie ignorat iohannem
nec iohannem: qualiter eum ostendebat nobis dicens: Ecce
agnus dei qui tollit peccatum mundi. ut igitur sanaret hanc
passionem que eis acciderat: dandum quod ex scadalo pro
cedebat exclusit. **vi dicit: Et cum discesset nuncij iohan**
nis: cepit de iohanne ad tur. **Quid existis in deser**
tu videre: arundine vetro agitata: q. d. mirati estis de
iohanne baptista et plures prexistis ad eum percurrere
in tanta loca deserti itinera. frustra siquidem si sic leues
ipm existimat: et similis sit arundini declinatatis quo
cumque agitat ventus. **Talis enim esse videtur: si que cogno**
vit et levitate se ignorare fateat. **TYTVS.** No autem
existis in desertum: ubi nulla iocunditas: civitatibus
omissis: nisi de hoc viro curam gerentes. **GREGVS:**
Dicit autem post recessum discipulorum iohannis dominus dixit:
No enim eis proferre volebat baptiste preconia: ne
obstantis verba esse putarent. **AMB.** No ocio
se autem iohannis hic persona laudat: que vite amore post
habito iusticie formam nec mortis terrore mutavit.
Debet enim mundus hic comparari videtur: ad huc steris
lis: ad huc icultus: in quem negat nobis dominus ita pro
deum: et mere carnis inflatos natosque virtutis iter
ne rivos et fragilis glorie secularis sublimitate iacta
re: exemplari quodam et imagine nobis putem? imum
tandem: quos pellis huius mundi obnoxios vita mo
bilis inquietat: iure arundini comparandos. **GREGVS:**
Est etiam ifallibile testimonium vite iohannis ve
strum cum carcere: in quem detrusus non fuisset: si sciuis
set favere precipibus. **vi sequitur: Sed quid existis vide**
re: domo mollis vestimentis iduti: ecce qui in veste preciosa
sunt et delictis in domibus regum sunt. **Mollis vestimentis idu**
to viuetes in delictis significat. **CHRY.** Mollis

autem vestis dissolvit rigidam animam: et si rigidum corpus
assumat et asperum: facile per huiusmodi molliorem deli
catum reddit et fragile. **Facto vero corpe molliori ne**
cesse est et animam participare lesionem: nam et plurimum ope
rationes ipsi consonant dispositionibus corporis. **CIRYL.**
Qualiter ergo tanta sedulitas religionis ut car
nales passiones subiceret: ad tantam ignorantiam deve
niret: nisi ex mentis levitate quam non asperitates: sed
illecebree mundane delectat. **Igitur si velut non colen**
tem delicia iohanne imitamus: date ei robur con
tinencie competens. si vero nihil amplius debet bone
ste conversationi: quid omnia reuerentia delicatiorum in
cola deserti: vileque regum et camelorum vellus miras
mini. **CHRY.** Per utrumque autem dictorum designat: quod
Iohannes nec naturaliter nec facile mobilis erat:
nec ulla voluptate flecteret. **AMB.** Et quis ple
rosque molliores cura vestis effeminet: tamen alia vi
detur hic indumenta significare: humana scilicet corpora: quibus
anima nostra vestitur. **Sunt autem mollia indumenta de**
liciosi actus et mores. hi vero quibus fluida delictis
membra solvuntur: regni celestis exteriores sunt: quos
rectores mundi huius atque tenebrarum ceperunt. hi sunt
enim reges qui dominant suorum operum emulos. **CIRYL.**
Sed forte inconueniens est circa hoc excusare
iohannem: fatemini enim eum imitabilem esse. unde sub
dit: **Sed quid existis videre prophetam: utique dico vobis**
plusquam prophetam. **pphete namque predicabat venturum.**
hic autem non solum venturum predicauit: sed et presentem in
dicauit dicens: Ecce agnus dei. **AMB.** Maior sane
ppheta: in quo finis est pphetarum: quia multi cupie
runt videre quem iste conspexit: quem iste baptizauit. **CIRYL.**
Cum igitur et a loco et a vestibus et ex concursu ho
minum morem eius describeret: introducit pphete testi
monium dicens: **Hic est de quo scriptum est: in malachia:**
Ecce mitto angelum meum: TYTVS: Angelum appella
t hominem: non quod natura esset angelus: homo enim natu
raliter erat: sed quod opus angeli exercebat nunciando
christi aduentum. **GREGVS:** Quod autem subdit: **An**
te faciem tuam. **ppinquitatem designat: apparuit enim ho**
minibus pro christi aduentum. **qua propter et plusquam**
prophetam ipsum esse existimandum est. **nam et hi qui in mi**
litijs collaterales sunt regibus digniores et familio
res sunt. **AMB.** **Uiam autem domino non solum nascendi**
sed et ordine fideique nuncio: sed etiam percursum quod
dam parauit passionis. **vi sequitur: Qui preparabit viam tuam**
ante te. **AMB.** **Si autem et christus ppheta: quo**
maior hic omnibus: sed iter mulieris non virginis na
tos: maior enim his fuit: quibus equalis poterat esse for
te nascendi. **vi sequitur: Dico enim vobis: maior iter na**
tos mulierum ppheta iohanne baptista non est. **CHRY.**
Sufficit quidem domini vox prebens testimonium pre
eminencie iohannis iter homines: repiet autem qui vult et
rei veritatem consonam: si mensam eius considerauerit: si
vitam: si mentis excellentiam. **velut enim qui celitus descendis**
ser: degebat in terra: fere nullam gerens curam de corpe in
tellectualiter erectus in celum: et soli deo coniunctus: de
nullo mundanorum sollicitus: sermo seuerus et lenis. **nam**
cum populo iudeorum viriliter et feruenter: cum rege auda
cter: cum proprijs discipulis leniter conferebat: nil frus
tra vel leuiter: sed omnia conuenienter agebat. **ISIDO.**
abbas: **Maior etiam iter natos mulierum iohannes: eo**
quod ab ipso matris utero pphetauit: et positus in te

nebris lumē qđ iā venerationē nō ignorauit. **AMB.** Deniq; eosq; cū dei filio nō poterit iohānis esse vlla collatio: vt ⁊ infra angelos estimet. vñ sequitur: Qui autē minor ē in regno dei: maior ē illo. **BE/DA.** Nec sentētia duob; modis pōt itelligi. aut. n. regnū dei appellauit: quod nondū accepim⁹. i quo sunt angeli: ⁊ quilibet in eo minor: maior ē quolibz iusto portate corpus: quod aggrauat animā. aut si regnū dei itelligi voluit hui⁹ tēporis ecclesiā: seipm dñs significauit qđ nascēdi tēporē minor erat iohāne. maior autē diuinitatis auctoritate ⁊ p̄tate oīū ca p̄inde sm primā expositionē ita distinguit: Qui autē minor ē in regno dei. ac deīde subinfert: **Wasior** ē illo. sm posteriorē vero ita: Qui autē minor ē. ac deīde subinfertur: In regno dei maior est illo. **CHRY.** Ut enī copia laudū iohānis occasione iu deis nō daret preferēdi iohāne christo b̄ subdidit: Ne autē putēs qđ compatine se dixerit maiore iohāne. **AMB.** Alia enī ē ista natura: nec cū humanis generatiōibus companda. Nō pōt enī hominī. cuz deo vlla esse collatio. **CIRYL.** Mystice autē cuz iohānis prerogatiuā oīdit: iter natos mulierū ponit et opposito aliquid maius eo. s. qui p̄ spiritum sanctū nat⁹ est filius dei. regnū enī donuz dei spūs est. Quamuis ergo sm operationem ⁊ sanctitatez. minores sumus his qui legis mysteriū sunt affecuti: quos iohānes significat: tamē maiora per christū attigimus p̄cipēs facti diuine nature.

Et ois popul⁹ audiēs: ⁊ publica nī iustificauerunt deū: baptizati baptismō iohannis. Pharisei autē ⁊ legispiriti cōsiliū dei spreuerūt i semet ipsos: nō baptizati ab eo. Ait autēz dñs: Qui ergo similes dicā homines generatiōis hui⁹ ⁊ cui similes sunt? Similes sūt pueris sedētibus in foro ⁊ loquētib; adinuicē ⁊ dicētibus: Ciantauim⁹ uobis tybijs ⁊ nō salta stis: lamētauimus ⁊ nō plozastis. Venit autē iohānes baptista: neq; manducās panē: neq; bibēs uinū: ⁊ dicitis Demoniū hz. Venit filius hominis māducās: ⁊ bibēs: ⁊ dicitis. Ecce hō deuorator: ⁊ bibēs uinuz amic⁹ publicanorum ⁊ peccatoruz. Et iustificata est sapientia ab omnibus filijs tuis.

CHRY. Premissa cōmēdatiōe iohānis: magnuz phariseorū ⁊ legispiritorū pdidit crimē: qđ nec post publicanos baptismā iohānis acceperūt. vñ dicit: Et ois po. au. ⁊ publi. iustifica. deuz bapti. bapti. iohānis. **AMB.** Iustificat⁹ de⁹ p̄ baptismū: dñi se homines peccata pp̄ria cōfiteōdo iustificāt. qđ enī peccat ⁊ oītef deo peccatū: iustificat deū credēs ei vñ

centi: ab eoz gratiā sperās. In baptismate igit iustificat⁹ de⁹: i quo ē ⁊ cōfessio ⁊ venia peccator. **EV SE.** Quia etiā crediderūt: iustificauerūt deū. app̄do iohāne tāq; inobediētes: nō cōsonabāt p̄pobete dicēti: Ut iustificeris i sermonib; tuis. vñ sequit⁹ phari. autē ⁊ legispiriti cōsiliū dei spreue. i semetipsis nō baptizati ab eo. **BEDA.** Nec verba siue ex p̄ona euāgeliste siue ex p̄ona saluatoris vt quibūsdā placet dicta sūt. qđ autē dicit: In semetipsis. vel cōtra semetipsos: significat qđ qđ gratiā dei respuit. cōtra semetipm facit. vel ad semetipsos missum dei cōsiliū stulti ⁊ ingrati vitupantur noluisse recipere. Cōsiliū ergo ē dei qđ p̄ passionē ⁊ mortē christi saluare docuit: quod pharisei ⁊ legispiriti spreuerūt. **AMB.** Nō condēnam⁹ ergo sicut pharisei cōsiliū dei qđ est i iohānis baptisite: hoc ē cōsiliū qđ magni cōsiliū angel⁹ reperit. Iohānis cōsiliū nemo contēnit: dei cōsiliū quis refutat. **CIRYL.** Erat autē quidam mod⁹ iudeū talis cōsuetus apud filios iudeorū. bi partiebat puerorū caterua: qđ rerū p̄ntis vite detentes repentinā trāsmutationē: bi quidē canebāt: bi vero merebāt. sed nec gaudētib; cōgaudebāt merētes: nec qui gaudebāt cōsonabāt se stētib; deīde arguebāt se inuicē ip̄operites icōpasiōis malitiā. tale qđ passam fuisse iudeorū plebē vna cū p̄cipibus christi inuebat. ide ex p̄ona christi subdit: Qui ergo dī. similes ho. gene. hui⁹ ⁊ cui sūt. Similes sūt pue. sedē. i foro. ⁊ loquē. adinuicē. ⁊ dicē. h. i. i. uim⁹ uobis tybijs ⁊ nō salta. lamēta. ⁊ nō plozastis. **BEDA.** Generatio iudeorū cōparat pueris: quia doctores oīi. p̄phetas habebāt: de q̄bus dicitur: Et ore infan. ⁊ lactē. p̄f. laudē. **AMB.** Cātauerunt autē p̄p̄bete spiritalib; modulis publice salutis oīa cula resultātes: fleuerūt threnis flebilib; iudeorū cura corda mulcētes. Hoc cātū nō i foro: nō in plateis canebāt: sed i hierusalē. ipsa ē enī oīū fo: in quo p̄ceptorū celestiu iura cōdunt. Cātū autē ⁊ lamēto nil aliud ē qđ excessus. h. quidē gaudiū: illud vero meroris. Resonat autē quedā cōsona melododia ex organo musico: sm quā dñi hō pede ⁊ motu cōsono corpis cōmouet: intrinsecā dispositionez manifestat: ⁊ iō dicit: Lamētauim⁹. ⁊. **AVG.** de qđ stio. euā. Nec autē p̄tinet ad iohāne ⁊ christū. dñs enī dicit: Lamētauimus: ⁊ nō plozastis. ad iohāne p̄tinet cui⁹ abstinentia a cibis ⁊ potu luctū penitentie significabat. vñ exponēdo subdit: Venit enī iohānes baptista neq; māducās panē: neq; bibēs uinum ⁊ dicitis: Demoniū hz. **CIRYL.** P̄stamunt criminari vīri qualibet admiratiōe dignum. Demoniū habere dicit mortificatē legē peccati. qđ lat in mēbris. **AVG.** de que. euā. Quod autē dixerat: Mātatiim⁹ tybijs: ⁊ nō salta stis. ad ipm dñm p̄tinet: qđ vtēdo de ceteris cibo ⁊ potu: letitiā regni significabat. vñ sequit⁹: Venit filius ho. man. ⁊ bi. ⁊ di. Ecce hō deuo. ⁊ bibēs uinū. **TITVS.** Noluit enī christus abstinere ab huiusmōi cibis ne occasioez daret hereticis: qđ dicit creaturas esse malas ⁊ vituperat carnes ⁊ uinū. **CIRYL.** Ubi autē potuerit cōdere dñm voratorē: inuenit enim christi ebri⁹: rep̄mere imoderatiā ⁊ ad modestiā ducēs. **Auerba** tur autē cū publicanis ⁊ peccatorib; vñ cōtra eum

[Marginal notes in a smaller script, partially legible and overlapping the main text.]

dicat: Amic^o publicanorū & peccatorū: cū tñ nul
 latus ipse posset i peccatū i icidere: sed ecōtra fie
 bat eis cū salutis: nō enī coinquinat sol radiās sup
 totā terrā & frequēter supueniēs imundis corporib^{us}
 bus nec sol iusticie ledet cōuersando cū prauis. Ne
 mo autē conet cōparare propriā mensurā dignitati
 bus dicit: sed q̄libet propriā fragilitatē cōsiderans
 rōt cōfortia talū. praua nāq; colloq̄a mores cor
 rumpit bonos. Sequit̄: Et iustificata ē sapia ab oī
 bus filiis suis. **AMB.** Sapia dei fili^o ē p naturā:
 nō p pfectū que iustificat p baptisma: i eo q; nō p
 cōmuniā refutat: sed p iusticiā dei mun^o agnoscī
 tur. In eo ergo iustificatio dei ē: si non ad indignos
 & obnoxios: sed p inocētes p ablutionē sanctos &
 iustos videat sua munera trāstulisse. **CHRY.** Su
 bos autē sapie dicit sapiētes. cōuenit enī scriptura
 multos magis et peccato q̄ ex noīe iudicare: bonos
 autē filios appellare i formātis eos vtut. **AMB.**
 Bone autē dicit: Ab oībus q; circa oēs iusticia res
 ferat: vt suscipio fiat fidelū & eieccio perfidorū.
AVG. de questi. euā. Uel dicit: Iustificata ē sapia
 ab oībus filiis suis. oīdit filios sapiētie intelligere:
 neci abstīdēdo nec i māducādo esse iusticiā: sed in
 equanimitate tolerādi inopiā. nō enim vsus sed cō
 caplētia repēdēda ē: oīmō cōgruas i generis
 bus alimētorū bis cū q̄bus tibi viuendū est.

**Rogabat autē illū quidā de phari
 seis ut māducaret cū illo. Et igzel
 sus domū pharisei discubuit. Et ec
 ce mulier que erat in ciuitate pecca
 trix ut cognouit q; iesus accubuit i
 domo pharisei: attulit alabastrum
 unguētū: & stās retro sec^o pedes eius
 lachrymis cepit rigare pedes ei^o: et
 capillis capitis sui tergebat: & oscu
 labat pedes ei^o: & unguēto ungebat
 Audēs autē pharise^o q; uocauerat eū
 ait itra se dicēs: Hic si eēt ppheta
 sciret utiq; que & q̄lis ē mulier q; tā
 git eū: q; peccatrix ē. Et rīdēns ie
 sus dixit ad illū: Simon habeo tibi
 aliqd dicere. At ille ait: Magister
 dic. Duo debitores erāt cuidā fene
 ratorū: un^o debebat denarios qngē
 tos: & ali^o qnquagita. Nō habenti
 bus ill^o unde redderēt: dōauit utrif
 q;. Quis ergo cū pl^o diligit? Rīdēs
 simō dixit: Estimo: q; is cui pl^o do
 nauit. At ille dixit ei: Recte iudica
 sti. Et cōuersus ad mulierē: dixit si
 moni: Audes hāc mulierē. Intraui**

i domū tuā: aquā pedib^o meis nō de
 disti. Hec autē lachrymis rigauit pe
 des meos: & capill^o suis terfit. Oscu
 lū mibi nō dedisti: hec autē ex quo in
 traui nō cessauit osculari pedes me
 os. Oleo caput meū nō unxisti: hec
 autē unguento unxit pedes meos.
Propter qd dico tibi: Remittunt^{ur}
ei peccata mltā: qm dilexit multū.
Cui autē min^o dimittit^{ur} min^o diligit.
Dixit autē ad illā: Remittunt^{ur} tibi pec
cata. Et ceperūt q; siml^o accūbebant
dicere itra se: Quis ē hic q; etiāz pec
cata dimittit? Dixit autē ad mulie
rem: fides tua te saluam fecit. Va
de in pace.

BEDA: Quia superi^o dictū fuerat: Et oīs popu
 lus audiēs & publicani iustificauerūt deū baptizati
 baptisate iohānis. Idē euāgelista q; verbis ppos
 fuerat etiā factis astruit: iustificatā. s. sapiam a iust
 & penitētibus dicēs: Rogabat autē illū quidā phari
 riseus ut māducaret cū illo. **GRE.** nisen^o: Hec cō
 scriptio quendā vtilē itellectū sapit. Sūt enī pleriq;
 eorū q; se iustificāt i flati suspitiōe vani sensus: prius
 q; veniat verū iudiciū: sepantes seipos velut agnos
 ab hedis: nec recto nec escis cū pleriq; cōmunicā
 re volētes: abominātes oēs quicūq; nō extremum
 sed mediū tenēt callē i vita. Lucas ergo plus medi
 cus animarū q; corporū oīdit ipm deū & saluatore
 nostrū piissime alios vilitantē. vñ sequit̄: Et ingrel
 sus domū pharisei discubuit. Nō vt aliqd de vicijs
 eius sortiat: sed vt ipartiat de iusticia pprā. **CL**
RYL. Mulier autē i honeste vite: promēs autem fi
 delē affectū: venit ad christū quasi potentē veniam
 cōmissorū largiri. Sequit̄ enī: Et ecce mulier que
 erat i ciuitate peccatrix: vt cognō q; iesus accubuit
 in domo pharisei: attulit alabastrū unguētū. **BE**
DA: Alabastrū est gen^o marmoris cāctidi varijs co
 lorib^o interiecti: qd ad vasa unguētaria cauari solz:
 eo q; optie suare ea icorrupta dicat. **GRE.** in ho.
 Quia enī hec mulier turpitudis sue maculas aspe
 rit: lauāda ad fontē misericordie cucurrit: cōmūan
 tes nō erubuit. nā q; semetipam grauit̄ erubescē
 bat it^o: nihil eē credidit qd verecūdaret foris. Discis
 te quo dolore ardet: que flere & iter epulas nō eru
 bescit. **GRE.** nisen^o: Indignitatē autē suā oīdēs
 stabat post tergū deiectis lumbibus & effusa coma
 pedes amplectēs: lachrymisq; eius pfundēs: rebus
 tristē animū ostēdebat veniā implorās. Sequit̄. n.
 Et stans retro secus pe. eius: lachrymis cepit rigare
 pedes ei^o. **GRE.** in ho. Oculis enī terrena cupie
 rat: sed bos iā p penitētiā conterēs flebat. Capillos
 ad cōpositionē vultus exhibuerat: sed iā capillis la
 chrymas tergebat. vñ sequit̄: Et capillis capitis sui
 tergebat. ore superba dixerat: sed pedes oīi osculās

loquitur: antequam veniret in bethania dicit: Maria autem erat que unxit dominum unguento: et terxit pedes eius capillis suis: cuius frater lazarus infirmabatur. Ita ergo maria fecerat. Quod autem in bethania rursum fecit: aliud est: quod ad luce narrationem non pertinet: sed pariter narrat ab alijs tribus. GRE. i. bome. Mystico autem intellectu phariseus de falsa iusticia peccatorem iudaicum populum peccatorem mulier: sed ad vestigia domini veniens et plorans conversam gentilitatem designat. AMB. Vel princeps huius seculi quidam leprosus est. domus autem simonis leprosi terra ergo domini et illis superioribus locis descendit in terram: neque enim sanari potuisset hec mulier quae speciem habet aie vel ecclesie nisi christus venisset in terram. Verito autem specie accipit peccatricis: quia christus quoque forma peccatoris accepit: itaque si constitutus animam fideliter appropinquante deo: non peccatis turpibus et obscenis: sed pie serviente dei veritate bobabente immaculate fiduti castitatis: ad ipsum christi caput ascendit. Caput autem christi deus est. sed quod caput non tenet ipsum: ille pedes teneat. Peccator ad pedes: iustus ad caput: habet tamen etiam ea quae peccator vnguentum. GRE. Quid aliud vnguento nisi bonus odor opinionis exprimit: si igitur recta opera agimur: quibus opinione boni odoris ecclesiam respicimus: quid in corpore domini nisi vnguentum fundimus? Sed sic pedes mulier stetit: contra pedes enim domini stetit: cum in peccatis positus eius itineribus retinebamur. sed si ad veram patriam post peccata conuertimur: iam retro versus pedes stamus: quia eius vestigia sequimur que ipugnabam. AMB. Reperit et tu post peccata patriam: vbi cumq; audieris christi nomen accurre. In cuiusq; iteriore domum iesum intrasse cognovimus: et ipse festina cum repereris sapiam cum repereris iusticia aliquibus penetralibus recubentem: accurre ad pedes: hoc est vel extremam partem querere sapientiae: lacrymis confiteri peccata. Et fortasse ideo non lauit pedes suo christus: ut eos lacrymis nos lauemus. Non lacryme que non solum nostrum possunt lavare delicta: sed etiam verbi celestis rigare vestigia: ut gressus eius nobis erubere. bone lacryme in quibus non solum redemptio peccatorum: sed etiam iustorum refectio est. GRE. Lacrymis enim domini pedes rigamus: si quibuslibet victimis membris domini compassio affectu inclinemur. Capillis pedes domini tergimus: quando sanctis eius quibus ex charitate copatimur: ex his que nobis superfluum miseremur. AMB. Expande etiam capillos: sterne ante eum omnes corporis tui dignitates. non mediocres capilli sunt qui possunt pedes tergere christi. GRE. Osculat mulier pedes quos terxit: quod nos quocumque plene agimus si studiose diligimus: quos et largitate continemus. Potest quoque per pedes ipsius mysterium incarnationis eius intelligi. osculamur igitur redemptoris pedes cum mysterium incarnationis eius: ex toto corde diligimus. Ungueto pedes vngimus: cum ipsam huiusmodi potentiam sacri eloquii bona opinione predicamus. sed hoc etiam phariseus vidit: et vidit quia iudeus populus gentilitatem deum predicare conspexit: sua apud se malitia tabescit: sic autem phariseus retunditur: et per eum pfidus ille populus ostendatur: quia videlicet infidelis ille populus: nec ea que extra se erat: nunquam participat. Quod autem gentilitas pro eo non solum

rerum substantia: sed etiam sanguines fudit. vnde phariseo dicit: Quam pedibus meis non dedisti. hec autem lacrymis riga. pe. meos. Aqua quippe extra nos est: lacrymarum humor intra nos est. Infidelis etiam ille populus deo osculum non dedit: quia ex charitate eum amare non luit: cui ex timore servivit. osculum quippe dilectionis est signum: vocata autem gentilitas redemptoris sui vestigia osculari non cessat: quia eius continuo amore suspirat. AMBRO. Non mediocris autem hec meriti est de qua dicitur: Intraui ex quo non cessavit osculari pedes meos. ut aliis nisi sapiam loqui nesciat: nisi iusticiam diligere: nisi castitatem librare: nisi pudicitiam osculari. GRE. Phariseo autem dicitur: Oleo caput meum non unxisti: quia ipsam quoque divinitatis potentiam in qua se iudaicum populum credere spondit: digna laude predicare neglexit. hec autem unguento unxit pedes meos: quia omni incarnationis eius mysterium gentilitas credidit: summa laude eius etiam imo predicavit. AMBRO. Beatus qui potest et oleo ungere pedes christi: sed beatorum qui ungit unguento: multorum enim fluxum in unum collecta sparit. et fortasse istud unguentum non possit alius nisi ecclesia sola deferre que diversis spiramentis innumerabiles habet flores: et ideo nemo potest tantum diligere quantum illa que in pluribus diligit. In domo autem pharisei. i. in domo legis et prophetarum: non phariseus sed ecclesia iustificat. Phariseus enim non credidit ista credebatur. lex mysterium non habet: quo occulta mundantur. et ideo quod in lege minime est: consummat in evangelio. Duo autem debitorum duo populi sunt feneratorum illi thesauri celestis obnoxii. Non materiale autem feneratorum huic debemus peccunia: sed meritorum ex aia era virtutum: quarum merita gravitatis pondere: iusticie specie: sono confessionis expendantur. Non mediocris autem iste denarius in quo regis imago formatur. vobis mihi si non habuero quod accipi: aut quia difficile le quisque est: qui feneratorum huic debitum integrum possit exolvere. vobis mihi si non petiero concedi mihi debitum. Sed quis est populus iste qui amplius debet: nisi nos quibus amplius creditum est: Illis credita sunt eloquia dei. nobis creditur virginis partus emanuel. i. nobiscum deus: domini crux: mox: resurrectio. itaque non est dubium quod plus debet qui plus accipit secundum homines. plus fortasse offendit: qui plus debuerit. Sed per misericordiam domini causa mutatur: ut amplius diligat qui amplius debuit: si tamen gratiam consequatur. Et ideo quoniam nihil est quod digne deo referre possimus. vobis mihi si non dilexero. Reddamus ergo amorem pro debito: amplius enim diligit cui donat amplius. CAP. VIII.

Et factum est deinceps et ipse iter faciebat per civitates et castella predicans et evangelizans regnum dei: et duodecim cum illo: et mulieres aliquae que erant curate a spiritibus malignis et infirmitatibus: maria que vocatur magdalene de qua septem demonia exierant: et iohanna uxor chuze procuratoris herodis

et susanna et alie multe que ministra-
bant ei de facultatibus suis.

THEO. Qui celitus descendit ut exemplum fieret
nobis et forma instruit nos non pigritare in docen-
do. vñ dicit: **Et factus est deinceps et ipse iter faciebat
per ciuitates et castella predicans et euangelizans regnum
dei.** **GRE.** nazarenus: **U**adit quippe de loco in lo-
cum: non solum ut plures lucreret: sed etiam ut multa des-
ideret loca. **D**ormit: laborat: ut somnum et labore san-
ctificet. plozat ut det precium lachrymis: predicat cele-
stia: et audientes exaltet. **TYTVS:** Qui enim de ce-
lo ad terram descendit: annunciat habitantibus terrarum
regnum celeste: ut terram in celum conuertat. **Q**uis autem
predicare debebat regnum dei: nisi filius dei cuius est re-
gnum: uenerunt plures prophete: non tamen predicauerunt
regnum celorum. nam qualiter eorum que non uiderunt
sermonem pretenderent? **ISIDO.** abbas: **D**oc autem
regnum dei aliquibus uideat alii? et melius regno celesti
Quibusdam uero unum et idem finem essentiam sed diuersimodis
de nominari: aliquando quidem regnum dei a reg-
nante aliquando autem regnum celorum a subdi-
tis angelis et sanctis qui celi dicuntur. **BEDA:**
More autem aquile protocantis ad uolandum pul-
los suos dominus pederentim discipulos suos ad
sublimia erigit. **S**iquidem primo docet in synago-
gis et miracula facit: et his duodecim quos aposto-
los nominat elegit: postmodum omnes predicans
secum ducit. vñ sequitur: **Et duodecim cum illo.**
Non docentes aut predicantes: sed instruendi ab
eo. **N**e autem femineus sexus prohiberi uideretur
sequi christum subditur: **Et mulieres aliquae que erant
curate a spiritibus malis et infirmitatibus: Maria
que uocatur magdalena de qua septem demonia exi-
erant.** **BEDA:** **M**aria magdalena ipsa est cuius
tacito nomine proxima lectio penitentiam nomi-
nat. **N**am pulchre euangelista ubi eam cum domi-
no iter facere commemorat: nota hanc uocabulo ma-
nifestat: ubi uero peccatricem sed penitentem describit
mulierem generaliter dicit: ne nomen tante fame pri-
uati erroris nota susciperet: de qua demonia septem exi-
isse referuntur. **GRE.** in ho. **Q**uid enim per septem de-
monia nisi uniuersa uitia intelligunt? **Q**uia enim septem
diebus omne tempus comprehendit: recte septenario nume-
ro uniuersitas figurat. **S**eptem ergo demonia maria
habuit: que uniuersis uitiis plena fuit. **S**equitur: **Et
iobanna uxor chuze: pcur. hero. et susanna: et alie mul-
te que ministra ei de facultatibus suis.** **HIE.** contra
vigilantiu: **C**onsuetudinis iudaice fuit: nec ducebatur in
culpam more gentis antiquo: ut mulieres de substantia
sua uictum atque uestitum preceptoribus darent: hoc quod scan-
dalu facere poterat in nationibus paulus se abiicisse com-
memorat. **M**inistrabant autem domino de substantia sua:
ut meteret earum carnalia: cuius ipse merebant spiritua-
lia: non quod indigeret cibis omnium creaturarum: sed ut typum
ostenderet magistrorum: quod uictum atque uestitum de discipu-
lis deberet esse contentum. **BEDA:** **I**nterpretatur autem
maria amarum mare: propter penitentem rugitum: **M**ag-
dalene turris: uel melius turrensis: a turri de qua dicitur:
Factus es spes mea turris fortitudinis: a facie inimici.
Jobanna domus eius: uel domus misericors interpretatur: ui-
delicet: quia eius est omne quod uiuimus. **S**i autem ma-

ria mundata a forde uitioum ecclesiam de gentibus
insinuat: cur non iobanna eandem designat eccle-
siam: quondam idolorum cultui subdita: **N**as qui
libet malignus spiritus dum pro regno diaboli fa-
cit: quasi herodis procurator existit. **I**nterpretatur su-
sanna liliu: aut gratia eius: propter odoriferu celestis uire
cadore aurei que iterne dilectionis ardore.

Cum autem turba plurima conueni-
ret et de ciuitatibus prepararet ad eum:
dixit per similitudinem: **Exijt quod semi-
nat: seminare semine suum.** **Et dum semi-
nat: aliud cecidit secum uia: et coculea-
tu est: et uolucres celi comederunt illud.**

**Et aliud cecidit supra petram: et natum
aruit: quia non habebat humorem.** **Et aliud ce-
cidit iter spinas: et simul exorte spiritus
suffocauerunt illud.** **Et aliud cecidit
in terram bonam: et ortum fecit fructu cen-
tuplum.** **Hec dicens clamabat: Qui
habet aures audiendi audiat.** **I**nter-
rogabat autem eum discipulus eius: quare hec
pabola? **Quibus ipse dixit: Uobis da-
tum est nosse mysterium regni dei: ceteris
autem in pabolis: ut uidentes non uideant:
et audientes non intelligant.** **Est autem hec
pabola: Semine est uerbum dei. Quod autem
secum uia: hi sunt qui audiunt: deinde uenit
diabolus et tollit uerbum de corde eorum:
ne credentes salui fiant.** **Na quod supra
petram: qui cum audierit cum gaudio susci-
piunt uerbum: et hi radices non habent: quia
ad tempus credunt: et in tempore tentationis re-
cedunt.** **Quod autem in spinas cecidit: hi
sunt qui audierunt: et a sollicitudinibus et
diuitiis et uoluptatibus uite eunt
suffocatur: et non referunt fructum.** **Quod
autem in bonam terram: hi sunt qui in corde
bono et optimo audientes uerbum reti-
nent: et fructum afferunt in patientia.**

THEO. Quod dicitur in persona christi pederat: aperi-
am in pabolis os meum: hic dominus implet: vñ dicit:
**Cum autem turba plu. sue. et de ciuita. ppe. ad eum: dixit p si-
militudinem: Loquitur autem omnis p similitudinem: pmo
quidem ut attentiores faceret auditores: ostenerunt
enim homines in obscuris se exercitare: et spere manife-
sta. deinde ut non caperet idigni que mystice diceban-
tur.** **ORI.** Et id significat dicitur: **Cum turba plurima
conueniret. Non sunt in istis: sed pauci qui per artem**

via incedit: et qui inueniunt viam que ducit ad vitam. unde mattheus dicit qd extra domum docebat p parabolas: sed intra domum parabolam discipulis exposuit. **EVSE.** Satis aut congrue christus primam pponit parabolam multitudini: non solum tunc astantiu: sed etiam futuroru post illos inducentem ad audiendum verboru suoru cu dicit: Exiit qui seminat seminare semem suu. **BED.** Sator est nullu melli qd filiu dei intel ligere possimus: qui de sinu patris qua creature no erat accessus egrediens: ad hoc venit in mundu: vt testimoniu perhiberet veritati. **CHRY.** Exiit aut qui vbiqz no localiter: sed per amictu carnis nobis appropinquauit. Decebat aut aduentu propriu chi stus etia nominat: eramus eni exclusi a deo: et sicut ti codemmati et rebelles regi eieci sunt: qui vo cuz recedebant vult eos excedo ad ipos extra cu eis lo quuntur: donec dignos iaz factos aspectu regio eos introducat: sic etia christus fecit. **THE.** Exiit autem nuc no vt agricolos perderet aut cobureret terras: sed exiit seminare. sepe eni agricola qui seminat ob aliam causam exiit: no solum vt seminet. **EVSE.** Seminat autem nonnulli a patria celesti et ad homines descendunt: no tame vt sereret: neqz enim satores erant: sed administratoz spiritus in ministeriu mis si. **MOYSES** etia et prophete post eum no inseruerunt hominibz mysteria regni celozu: sed retrahedo insi pientes ab errore nequicie et idoloru cultu: quasi co lebant animas hominu et in noualia redigebat. **SOLUS** autem omniu sator verbum dei exiuit euangeliza turus noua semina. s. mysteria regni celozu. **THE.** Non cessat autem dei filius semper in nostris anima bus seminare: no solum cum docet sed etia cu creat in nostris animabz seminat semina bda. **TYTVS:** Exiit autem vt seminaret semem suum: no autem accepit verbum quasi mutatu: cum ipe naturaliter sit ver bum dei viui. No est igitur suum ppum semem pauli vel iohannis: sed habet cum acceperunt. **CHRISTUS** autem habet ppriu semem proferes doctrina ex sua natura. unde et inde dicebat: qualiter hic litteras nouit qsi no vidit. **EVSE.** Docet igitur duos esse gradus eoz qui recipiunt semina: primu quide eoz qui digni fa ci sunt vocatone celesti: sed labuntur a gratia ppter negligentia et torpore: secundum vo multiplicatium semin in bonis fructibus. Pponit autem fin mattheus tres differetias in quolibet gradu. **NAZ** qui cor rumpit semem: no simile habet perditiois modum: et qui ab eo fructificat: no equam recipiunt copia. **SAN** ne actiones perdentiu ostedit semen. **QUIDAM** eniz cum no peccauerit: suis auimabus insita sibi semina salubria perdidit: subtracta ab intetone et me moria eozu per spiritus malignos et demones: qui volant per aerem vel viros fallaces et callidos que volatilia nucupant. unde subdit: **Et dum seminat: aliud cecidit secus viam.** **THEO.** Non dixit qd se minas proiecit aliud secus viam: sed qd semem cecidit. Qui enim seminat docet rectu sermonem: sed sermo diuersimode cadit in audietes: vt quida eozu via di catur: **Et coculcatu est: et volucres celi comedunt.** **ILLUD.** **CIRYL.** Arida eni est et inculta quod ammodo omnis via: eo qd a cunctis coculcat: ac nihil ex semini bus humat in ea. Sic igitur habetes cor indocile non penetrat diuina monitio vt possit laudem germiare

virtutu: sed tales sunt via frequetata immudis spiri tibz. **SIT** iteru aliqui leuiter geretes fide in se: qsi in verboru simplicitate: hoz fides caret radice. de qb subdit: **Et aliud ceci.** supra petra et natu aruit: qz no habe. humo. **BED.** Petra dicit duru et indomitu cor: hoc est aut humor ad radice seminis: qd iuxta alia parabolam oleu ad lapades virginu nutriedas. i. amor et pseueratia virtutis. **EVSE.** Sit etia aliq qui per auaricia et appetitu voluptatu et mudanas solitudines quas quida spinas nucupat unissum sibi semem suffocari fecerunt. de quibz subdit: **Et aliud ceci.** inter spi. et simul exor. spine suffocauerunt illud. **CHRY.** Sicut eni spine no permittunt oriri semem sed ex codensatone suffocant immissum: sic solitudi nes vite pntis semem spiritale fructificare no sinunt increpatus autem esset agricola qui sup sensibiles spi nas et petra et via seminaret. **NO.** n. possibile est pe tra terra fieri: nec via no esse viam: nec spinas non esse spinas: in ronaliu autem sec est. **POSSIBILE** est eni petra couerti in terra pingue: et via no coculcari: et spinas dissipari. **CIRYL.** Sit aut terra pinguis et serax: anime honeste et bone: que in pfundo susci piunt verbi semina et retinet et fouet. **Et qtu ad hoc subdit: Et aliud cecidit in terra bona: et ortu fecit fru ctum centuplum.** **LUM** enim in mentem mundam ab omnibz pturbantibz verbu diuinu infundit: tuc im mittit radices in pfundum: et germinat tanqz spica: et couenieter pficit. **BED.** Structu eni cetuplu fru ctum pfectu dicit. nam denari numerus p pfectone semp accipit: quia in decem pceptis legis custodia continet. Denari aut numerus p semetipm multipli catus: in cetenariu surgit: unde cetenari magna pfectio significat. **CIRYL.** Que aut sit snia pabole accipiam per eum qui eam coposuit. unde sequit: **Dec dicēs clamauit: Qui hz au. audi. audiat.** **BA SI.** Audire ptinz ad intellectum. unde p hoc dominus exercitat ad exaudiendu attete metodem eozu q dicunt. **BEDA:** Quoties eni hec admonitio vel in euan gelio vel in apocalypsi iohannis interponit: mysticu esse quod dicit: querendus a nobis inteti ostedit. unde discipuli ignorates saluatozem interrogat. **SEQ** tur enim: **Interrogabat aut discipuli eius que esset hec parabola.** **NEMO** tame putet finita mox para bola discipulos hoc interrogasse: sed vt marcus ait cu eet singularis interrogauerunt eu. **ORI.** Est aut parabola sermo quasi facti: non aut facti: iuxta qd dicit: **possibil aut fieri reru significatiu?** p trassum ptodem earu que in parabola dicunt. **ENIGMA** vero est pcessus sermonis in his que tradunt quasi facta: que tñ no sunt facta: nec possibilia fieri: significat vo aliqd in occulto: sicut qd dicit in libro iudicu qd ligna iuerunt vt vngeret sibi regem. **NO** e aut ad lraz factum quod dicit: **Exiit qui seminat sicut ea q nar rat historia: possibile tñ fuit fieri.** **EVSE.** Dns vo docuit eos cam quare turbis p pabolas loquebat. unde subdit: **Quid ipe dixit: Uobis est datu nosse mysteriu regni dei.** **GREGO.** nazarenus: **Lū hz au dis: no introducas diuersas nas fin quosda heretis cos: qui putat hos quide ee peitris nate: hos vo salu bis: quosda vo sic se habere vt eozum voluntas eos ducat ad peius vel melius.** **Sed addas ei quod dicit: Uobis datum est. i. volentibus et similiter dignis.**

THEO. Dis aut qui sunt indigni tatis mysterijs
obscure dicit. vii seq: Ceteris aut in pabol: vt vi-
dentes no videat: r audientes no intelligat. Videre
eni se putat: no vident aut: r audiunt quide: sed non
intelligut. Qui ergo gratia hoc eis chris' abscondit:
ne mai' eis p' iudicij genere' si postq' nouerint:
chrisi mysteria contempserint. Qui eni intelligit: et
postea spernit: graui' puniet. **BED.** Recte igit in
parabolis audiuerit: quando clausis sensib' cordis:
no curat cognoscere veritate: obliu' eni quod dñs
dixerat. Qui habet aures audiendi audiat. **GRE.**
in home. **Domin'** aut dignat' est exponere quod di-
cebat: vt sciam' reru' significatões querere etiā i his
que per semetipm voluit explanare. Sequitur eni:
Est aut hec parabola: Semē ē verbū dei. **EVSE.**
Destruētū autē immissa semina suis animab' tres
dicit esse causas. Quidā enī destruit in se semen re-
conditū: dantes leuiter auditū volētibus fallere: de
quib' subdit: Quod aut sec' viam: hi sunt qui audy-
unt: deinde venit diabol' r tollit verbū de corde eo-
rum: ne credēs salui fiat. **BED.** Qui. i. verbū qđ
audiuit: nulla fide: nullo intellectu: nulla saltem tē-
tande vtilitatis actōe p'cipe dignant'. **EVSEBI.**
Quidā vō cum in mētis pfundo no susceperit ver-
bum dei: facile extinguit adueniēte aduersitate: de
quib' subdit: Nam qui supra petrā: hi sunt qui cum
audie. susci. ver. r hi radi. non ha. quia ad tem. cre. r
in tempo. tēta. recedit. **CIRYL.** Cum eni intrant
ecclesiā letatē attētant diuina mysteria: sed ex leui
volūtate. vt autē egressi sunt ecclesiā: obliuiscunt' sa-
crariū disciplinariū: r si fides christiana no fluctuet
permanēt: turbatē vō persecutiōe pfugam hnt men-
tem: fides eozū caret radice. **GREGO.** in home. **M**
ulti boni operis initia pponūt: sed mox vt fati-
gari aduersitatis vō tentatōib' ceperint: inchoa-
ta derelinquūt. Petrofa ergo terra humorē no ha-
buit: que hoc quod germinauerat: ad fruct' perseue-
rantia no perdurūt. **EVSE.** Quidā vero suffocāt
recōditū in eis semen diuitijs r illecebris: quasi qui
busdā suffocantib' spinis. de quib' subditur: Quod
aut in spinis cecidit: hi sunt qui audie. r a sollicitu.
r diuiti. r volupta. vite eun. suffo. r no refe. fructū.
GREGO. in home. **Virū** quomodo dominus
diuitias spinas interpretatus sit: cum ille pungat: iste
delectet: r tamē spine sunt: quia cogitatonū suarū
punctōib' mentē lacerāt: r cum vsq; ad peccatū
pertrahūt: quasi inflicto vulnere cruentāt. Duo au-
tem sunt que diuitijs iungit: sollicitudines: r volu-
ptates: quia per curam mentē opprimit: r p affluē-
tiam resoluūt. suffocāt aut semen: quia importunis
cogitatonibus guttur mētis strangulat: r dum bo-
num desiderū intrare ad cor no sinūt: quasi aditus
vitalis flatus vetant. **EVSE.** Dec autē ex prouisi-
one a saluatore predicta sunt. Sic aut se habere pa-
tefacit effectus: no eniz aliter aliqui a verbo diuini
cultus deficiūt: nisi fm aliqūe modorū predictorū
ab eo. **CHRY.** Et vt plura breuib' comprehendā:
hi quide tanq; negligētes audire: hi tanq; delicatī
r debiles: hi vero tanq; serui facti voluptatis r rez
mūdia bono desistūt. Bonus etiā ordo vie: petre:
r spinarū: opus est primo memorie r cautele: deins
de fortitudinis: consequēter contēptus presentū.

Consequēter ponit bonā terrā contrario modo se
habētē ad viā r petrā r spinas cū subdit: Nō autē
in terrā bonā: hi sunt qui in corde bono r optimo
verbū recipiūt: r fructū afferūt in paciētia. Nā qui
sec' viā positi sunt: nō retinēt verbū: sed rapit eis se-
mē diabol'. qui vō sunt in petra: nō sustinet in pa-
ciētia tentatōis insultū ppter imbecillitatē. qui vō
sunt in spinis: nō fructificāt s; suffocāt. **GRE.** in
home. Terra ergo bona fructū p paciētia reddit: qz
nulla sunt bona que agim': si nō eqnim' etiā pru-
moū mala toleram'. fructū q; p paciētia reddit: qz
cū humiliter verba suscipiūt: post flagella ad regem
sublimiter cū gaudio suscipiūt.

Quemo aut lucernā accēdes ope-
rit eam vase: aut subt' lectuz ponit:
sed supra cadelabzū ponit: ut intrā-
tes uideāt lumē. Non est enim oc-
cultū qđ nō manifestet: nec abscon-
ditū quod nō cognoscās: r in palaz
ueniat. Videte ergo quid audiat.
Qui eni habet dabitur illi: r quicq;
non habet: etiam quod putat se ha-
bere auferet ab illo.

BEDA: Quia supra dixerat aplis: Vobis datū
est nosse mysteriū regni dei: ceteris aut in pabolis:
nūc oñdit p eos aliquādo etiā ceteris idē mysteriū
esse reuelandū dicens: Ne. au. lu. accē. ope. eam vase:
aut sub. le. po. s; su. cāde. po. vt intrā. vi. lumē. **EV-**
SE. q. v. Sicut lucerna accēdit vt luceat: nō vt ope-
riat sub modio vel lecto: sic et secreta regni celozū i
pabol edita: quōs lateat alienos a fide: nō tñ penes
oēs manifestū hēbūt sensū. vii subdit: Nō. n. est oc-
cđ nō mani. ne. absco. qđ nō co. r in pa. veiat. q. v.
quōs plima in pabolis dicta sūt: vt videntes nō vi-
deāt: r audietes nō intelligāt: pp sui incredulitatē
tot' tñ s' mo patebit. **AVGV.** de que. enī. Uel alr
Totā his vbis typice docet fiducia p'dicandi: ne qđ ti-
more carnaliū incōmodorū lucē scie abscondat. vāsis
.n. r lecti nomie carnē: lucerne aut vocabulo vōz
designat: quod ob metū carnaliū icōmodorū occul-
tat: qui ipam carnē pponit manifestatōi veritatis:
r ea quasi opit verbū: qui p'dicare trepidat. Supra
cadelabzū aut ponit lucernā: qui coz' suū ministe-
rio dei subiecit: vt supior sit p'dicatio veritatis: r in-
ferior seruit' cozpis. **ORIGE.** Sed r qui vult ad
aptare lucernā pfectiōib' chrisi discipulis: pluide-
bit nobis per ea que dicta sunt d iohanne: qui ipse
erat lucerna ardēs r lucēs. n̄ decet qđ qđ lucernaz
ronalē accēdit in aīa: abscondere eā sub lecto vbi qđ
reqescit: nec sub aliquo alio vase: qđ qđ facit h' nō p'v-
uidet intrātib' domū quib' lucerna parat' s; os sup
ponere candelabro. i. omni ecclesie. **CHRY.** Doc-
aut dicens inducit eos ad vite diligētia: docens eos
strēnuos esse quasi expositos aspectū oīm: ac pu-
gnātes in mundo quasi in theatro. q. v. ne confide-
retis q; manem' in modica parte mūdi: eritis enim
omnib' nori: quia tantā virtutē ipossibile est latere.

MAXI. Uel forsan seipm appellat oīs lucernaz

Ca. viii
1. **Q**uomodo dicitur habere...
2. **Q**uomodo dicitur...
3. **Q**uomodo dicitur...
4. **Q**uomodo dicitur...
5. **Q**uomodo dicitur...
6. **Q**uomodo dicitur...
7. **Q**uomodo dicitur...
8. **Q**uomodo dicitur...
9. **Q**uomodo dicitur...
10. **Q**uomodo dicitur...
11. **Q**uomodo dicitur...
12. **Q**uomodo dicitur...
13. **Q**uomodo dicitur...
14. **Q**uomodo dicitur...
15. **Q**uomodo dicitur...
16. **Q**uomodo dicitur...
17. **Q**uomodo dicitur...
18. **Q**uomodo dicitur...
19. **Q**uomodo dicitur...
20. **Q**uomodo dicitur...
21. **Q**uomodo dicitur...
22. **Q**uomodo dicitur...
23. **Q**uomodo dicitur...
24. **Q**uomodo dicitur...
25. **Q**uomodo dicitur...
26. **Q**uomodo dicitur...
27. **Q**uomodo dicitur...
28. **Q**uomodo dicitur...
29. **Q**uomodo dicitur...
30. **Q**uomodo dicitur...
31. **Q**uomodo dicitur...
32. **Q**uomodo dicitur...
33. **Q**uomodo dicitur...
34. **Q**uomodo dicitur...
35. **Q**uomodo dicitur...
36. **Q**uomodo dicitur...
37. **Q**uomodo dicitur...
38. **Q**uomodo dicitur...
39. **Q**uomodo dicitur...
40. **Q**uomodo dicitur...
41. **Q**uomodo dicitur...
42. **Q**uomodo dicitur...
43. **Q**uomodo dicitur...
44. **Q**uomodo dicitur...
45. **Q**uomodo dicitur...
46. **Q**uomodo dicitur...
47. **Q**uomodo dicitur...
48. **Q**uomodo dicitur...
49. **Q**uomodo dicitur...
50. **Q**uomodo dicitur...

radiante cunctis habitantibus domū. i. mundū: cum sit naturaliter deus: et factus dispensatiue caro: et sic quasi si lux ad instar lucerne retinetur in testa carnis per mediam animā: sicut per lichnū ignis in testa lucerne. Vocat autē candelabū eccliam: supra quā uerbum diuini effulgēs: quasi quādam domū illuminat radiis ueritatis. Dicit autē similitudinarie uas aut lectus copulē cultū legis sub quo cōtineri nō uult. **BE DA:** Instāter autē nos dñs docet uerbo auscultare ut etia et nostro illud pectore cōtinue ruminare: et alieno eructare sufficiam? auditui. unde sequit: **U**tere ergo quō audia. **Qui. n. ha. da. il. .** et quicūq; nō ha. etiā qđ pu. se ha. aufe. ab illo. q. d. tota intentione uerbo quod auditis operā date: quia qui amozē hz uerbi dabit illi et sensus intelligendi quod amat: at qui uerbi audiēdi amozē nō habet: et si uel naturali ingenio: uel litteratorio callere se putauerit exercitio nulla sapiētie dulcedine gaudēbit. **Sepe. n. defidiosa ingeniu accipit: ut de negligentia iusti punitur: qđ sine labore assequi poterit: scire cōtēnit: et nōnūq; studiosus tarditate intelligētie pmiē: ut eo maiora pmiā retributōis inueniat: quo magis studio inuētōis elaborat.**

Generū autē ad illuz mat' et frēs ei': et nō poterant adire eū p turba. Et nunciatū est illi: Dñs tua et frēs tui stant foris: uolentes te uidere. Qui respōdēs dixit ad eos: Mater mea et fratres mei hi sunt: q uerbū dei audiūt et faciunt.

TYTUS: Derelictis cognatis carnalib' dñs in se hēbat doctrie pāne. qđ uo desiderabat pp abitiā: accessit ad eū. vñ dñ: **Uene. au. ad illū ma. et fra. ei':** et nō pot. adi. eū p turba. **Si audieris de fratrib' dñi addice pietatē: et intellige grām. nullus enī fm eumitate saluatoris frater ē: uigentiē enī est: hz pietatis gra cōmunicauit nobis in carne et sanguine: et fact' est frater noster eū esset nātr de' **BE DA:** Fratres nī dñi fm carnē dicūt: nōn filij btē marie genitricis dei: nec filij ioseph de alia uxore fm quos dī putādi sunt: hz eoz poti' intelligēdi sunt etia; cogitā **TYTUS:** Putabāt autē frēs ei': qđ eū eoz au dū pntiā ditteret pplz: reuerit' mī nū nomē: et flex' anozē mī no. vñ sequit: **Et nūcia. ē. il. Dñs tu. et fra. tu. st. it. vo. te uidere.** **CHRY.** Cōsidera qđle erat astūte ei toto pplo: et ab ore ei' pēdēte iaz inchoata uo carina: eū foras extrahere. **Ob h' dñs qđ in crepā do nō dicit. Sequit: Qui nī. di. ad eos: Dñs me. et fra. me. hz sunt: qđ uer. dei au. et faciūt.** **AMB.** Adozal mī qđ de se ceteris pber exemplū: pscripturis ceteri qñ qui nō reliqñt pēm aut mēm suā: nō est filio dei dign'. **Sētētie huic ipe p m' se subiecit: nō qđ mī ne refutet pietatis obsequia: ipi' enī pceptū est: qđ non bonificauerit pēm et mēm morte moriet. sed qđ pms se mīsterijs ampli' qđ mīnis affectib' debere cogit: neq; nī iniuriōse refutāt parētes: hz religiosi oēs copule mētū docēt esse qđ corpū: qđ h' nō ut qđ dī heretici tendiculas aucupāt mī negat: qđ etiā de cruce agnoscit: sed necessitudini corpali pscriptozū****

celestiū forma pferē. **BED.** Dī igit' qui uerbū dei audiūt et faciūt mī dñi uocāt: eo qđ illum quotidie suo exēplo uel dicto qđ parturit in cordib' pñozū. frēs quoq; sunt ei': cū et ipi faciāt uolūtate pñis ei' qui in celis est. **CHRY.** Nō autē h' dixit increpando matrem: sed eam plurimū adiuuando. **Nam si erga ceteros sollicitus erat: ut generaret eis de se de bitam opinionem: multo magis erga matrē. nō autem eleuasset eaz ad illa fastigia: si semp expectaret honorari ab eo tanq; a filio: nō autē eū dñm reputaret.** **THEO.** Quidā uo hoc sic intelligūt: qđ christo docēte quidā inuidēs: subfānātes eū sup doctria ei' dixerūt: **Dñs tua et frēs tui stāt foris uolētēs te uidere: tanq; pp h' ignobile eū demōstrēt. et ideo qđ mētē eoz cognouit: sic eis mīdit: qm nō nocet uilis cōsanguinitas. sed si ignobilis quis existat: audiat at uerbū dei: ipm cōsanguineū reputat. qđ tamē audire solū neminē saluat: sed magis cōdēnat: subiūgit: Et faciūt. Decet. n. audire et facere. uerbū autē dei dicitur am doctrinā. que cūq; n. ipe dicebat: patris erat.**

AMB. Mystice autē nō debuit foris stare: qđ christū querebat. **Unde et ille ait: Accedite ad eū: et illuz minamini. Si. n. foris stāt: nec ipi agnoscut' parētes et pp nīm fortasse nō agnoscut' exemplū: que admodū nos nō agnoscur si foris stem'. Jld quoq; intelligere nō abhorret: qđ p figurā parētū demōstrat iudeos: ex qđ ē christ' fm carnē: eccliamq; synagogę credidit pferēdā. **BED.** Int'. n. eo docēte uenientes intrare nequeūt: cui' spiritual' intelligere dicta negligūt. poccupās autē turba intrauit in domū: qđ differēte iudea gētilitas cōfluxit ad christū. foris autē stātes uolūt christū uidere: qđ spiritualē in lege sensuz qđretēs: sese ad custodiā littere foris fixerūt: et qđ christū poti' ad uocēda carnalia cogūt exire: qđ se ad uicēda spiritalia cōsentiant intrare.**

Factū est autē in una dierū: et ipse ascendit in nauiculā: et discipuli eius et ait ad illos: Transfretem' trās stagnū. Et ascenderūt. Et nauigantibus illis: obdormiuit. Et descendit procella uenti. in stagnū: et compellebant' et periclitabant'. Accedētes autem suscitauerūt eū dicētes: Preceptoz perimus. At ille surgēs increpauit uentum et tempestatē aque et cessauit: et facta est trāquillitas. Dixit autem illis: Ubi est fides uestra Qui timentes mirati sunt ad inuicem dicentes: Quis putas hic est? Quia et uentis et mari imperat: et obediunt ei'?

CIRYL. Quia discipuli oēs beneficiatos a christo uidebant: decebat etiā ipos sensim in beneficiis christi delectari. nō enī sifr quis cōsiderat: que fiunt in alienis corpib' et in suo: et ideo domū disciplos

[Marginal notes on the left side of the page, including 'LUCAS' and various commentary fragments.]

z mari z vētis exposuit. vnde dicit: Factū est autēz
 in vna die: z ipe ascēdit in vnam nauiculā: z disci-
 puli eius: z aut ad illos: Trāssiretem? trans stagnū:
 z ascēderūt. **CHRY.** Vitās quidē lucas questio-
 nē que sibi fieri posset de tēporū ordine: dicit euz in
 vna die rūt intrasse nauiculā. **CIRYL.** Si autē vigi-
 lante dño accidisset tēpestas: vel nō timuissent disci-
 scipuli: vel nō ehorruissent vel nō credidissent euz
 posse tale aliquid facere. Quapropē dormit pstantis
 temp? timorū. Sequit. n. Navigatib? autē illis obdormi-
 uuit. z descē. procel. ven. in stagnū. **AMBRO.**
Supra habes quia pnoctabat in orōe: quō hie i tē-
 pestate dormit: sed expmū securitas tēpestat: quō
 oib? timētib? sol? intrepid? quiescebat: sed qescebat
 corpis somno: cū intēderet diuinitatis mysterio: ni-
 bil enī sine verbo fit. **CIRYL.** Cū magna autē di-
 spē fatōs vidē esse pactū: ne mor postq̄ tēpestat in
 uadere cepit nauiculā: q̄rerēt ab eo suffragiū. Sed
 postq̄ malū inualuit: vt māifestior fiat diuine ma-
 iestatis ptās. vnde dicit: Et cōpellebāt z p̄clitabāt
 Quod qdē dñs p̄misit exercitatōis gratia: vt cū cō-
 fessū fuerit piculū: cognoscāt miraculi magnitudi-
 nē. Vnde postq̄ magnitudo piculi in intolerabilem
 metū eos exgebat: tanq̄ aliā spem nō hātes salutis
 nisi solū ipm dñi virtutū: eū excitauerūt. Sequit:
 Accedē. au. susci. eum dicētes: P̄ceptor: perimus.
AVGV. de con. euā. **Matthe?** quidē dicit: Domi-
 ne salua nos perim? marc? autē: Mḡr nō ad te attī-
 ner: qz perim?. Eadē autē est sentētia excitatū dñm
 volētūqz saluari. Nec op? est querere: quid hōz po-
 tū christo dictū sit: siue enī aliquid hōz triū dicit
 rint: siue alia verba que null? euāgelistaz cōmemo-
 rauit: tantūde autē valētia: quid ad rē interest: qz q̄
 etiā hoc fieri potuerit: vt plurimū eū excitatib? oīa
 hec. aliud autē ab alio diceret. **CIRYL.** Non autē
 erat possibile eos perire: exite cū eis oīpōtente. vñ
 illico surgit christ? qui habet oīm ptātē: z sedat ose-
 stim pcellā z ventoz impetū: z cessauit tēpestas: et
 facta est trāquillitas: in quo oīdit se deū esse: cui i
 psalmo dicit: Tu dñaris ptāti maris: motū aut fluz-
 etuū ei? tu mitigas. **BEDA:** Sic igit in hac nauī
 gatōe dñs vtrāqz vñ? eiūsdēqz p̄sone naturā oīdit
 dñs is qui vt homo dormit in nauī: furozē maris vt
 de? verbo coeret. **CIRYL.** Simul autē cū tempē-
 state aquarū: soluit tēpestatē aiaz. vnde seq̄: Dixit
 aut illis: Ubi est fides vestra? In quo verbo oīdit
 qz timorē nō facit tētationū inductio: sed imbecilli-
 tas mētis. Sicut enī aurū p̄bat in igne: sic in tentaz
 tōib? fides. **AVGV.** de con. euā. Hoc autē ab alijs
 euāgelistis alijs verbis dictū est. **Matthe?** enī dicit
 eū dixisse: Quid timidi estis modice fidei? **Marcus**
 autē dicit: Quid timidi estis: ne dū habetis fidem?
 .i. illam p̄fectā velut granū synapis. hoc ergo z ille
 ait: Modice fidei. **Lucas** autē: Ubi est fides vestra?
 Et totū quidē dicit potuit: Quid timidi estis: Ubi
 ē fides vestra? Modice fidei. vnde aliud hic: aliud
 ille cōmemorat. **AMBRO.** Pacata igit tēpestatē
 te ad imperiū christi: discipuli stupefacti miraculo
 susurrabāt ad inuicē. vnde sequit: Qui timētes mi-
 rati sunt ad inuicē dicētes: Quis putas hic est: qz et
 vētis impat z mari: z obediuit ei. Nō autē discipuli
 vt ignorātes eū hoc dixerūt ad inuicē: Nouerāt eū

deū eē z filiū dei iesum. admirāf autē imate ptātia
 abundantā: z diuinitatē gloriā: q̄uis illis nobis eēt
 z visibilis sm carnē. vnde dicit: Quis est hic. i. qual
 z q̄t? z in q̄tra virtute z maiestate. **Impiofism.** n. e
 op? dñantiū p̄ceptū: nō seruilis petitio. **BEDA:** U-
 nō discipuli: s; naute z alij mirantē qui in nauī erāt.
Allegorice aut mare vel stagnū tenebrosus ē z ama-
 rus mūdi estus. Nauicula arbor crucis: cui? dñficio
 fideles adiuti emeris mūdi fluctib? obtinēt lit? pa-
 trie celestis. **AMB.** Itaqz dñs qui se intelligit pp
 diuiniū in terras mysteriū venisse: relictis nauē ascē-
 dit parētib? **BEDA:** Ascēdit autē z discipuli admo-
 niti cū eo. vnde ipe ait: Siquis vult post me venire
 abneget semetipm: z tollat crucē suā: z sequat me.
Discipulis nauigatib? .i. fidelib? seculū calcātibus: z
 futuri seculi animo quietē meditatibus: z p̄ sancti
 spūs flatū: vel etiā ppriū remigij conatū infidēs mi-
 di fast? certatim post terga iactātib?: subito obdormi-
 uuit dñs. i. aduenit temp? dñice passiōis: z descen-
 dit pcella: quia dñs somnū mortis in cruce subeūte
 fuit? p̄secutionū demoniacis flatibus excitati erur-
 gūt. fluctib? autē nō dñi patiētia turbat: sed discipu-
 lorū imbecillitas cōcutit z trepidat: qui suscitauerūt
 dñm: ne eo dormiēte p̄ceat: qz cui? mortē viderāt
 resurrectōem optāt: que si differret: ipi in p̄petuum
 perirēt. **Unde** surgēs increpat vētū: qz celesti reur-
 rectōe p̄ mortē destruit supbia diaboli q̄ hēbat im-
 periū mortis. **Tēpestatē** autē aq̄ facit cessare: qz rabie
 iudeozum mortis ei? insultatū resurrectōis labefacit.
AMB. Et aduertas sū tētardē neīne posse ex b vi-
 te curriculo demigrare: qz exercitiū fidei tētatio est
Subiecti igit sum? neq̄cie spiritalis pcellē s; q̄t p̄si-
 giles naute gubernatorē exercitem? q̄ nō fuit: s; iper
 vētis: q̄ z hā nō dormiat sui corpis somno: z causā
 am? tū ne nri corpis somno nobis dormiat z quoz
 scat. **Vñ** aut arguit q̄ p̄nte christo timebat: cū vng-
 ibi aderat q̄ p̄re nō possit. **BEDA:** Lucā filē ē: qz post
 mortē discipulis apparēs exprobrauit incredulitatē
 tē eoz: z sic tumidis gurgitib? sedatis: patēfecit eum
 cū potentia sue diuinitatis.

**Et nauigauerūt ad regionē gera-
 zenoꝝ: q̄ ē p̄tra galileā. Et cū de na-
 ui egressus eēt ad terrā: occurrit illi
 uir qdā q̄ habebat demoniū iā t̄pib?
 ml̄tis: z uestimēto nō induebatur:
 neqz i domo manebat: s; i monumē-
 tis. Is ut vidit iesū p̄cidit anī illū: z
 exclamās uoce magna dixit: Quid
 mihi z tibi est iesu fili dei altissimi?
Obscuro te ne me torqas. **Paccipie**
 bat. n. spūi imūdo: ut exiret ab hoīe
Ql̄tis. n. t̄pib? arripiebat illū: z ui-
 ciebat cathenis z p̄pedib? custodit?
 z ruptis uicul agebat a demōio i de-
 fta. **Intrōganit** at illū iesus dicēs:**

...
CHRY ...
AVGV ...
AMBRO ...
BEDA ...
CIRYL ...

Quod tibi nomen est? At ille dixit: **Legio.** Quia intraverat demonia multa in eis. Et rogaverunt illum: ne imparet illis ut in abyssum iret. Erat autem ibi grex porcorum multorum pascentium in monte: et rogabat eum ut pmitteret eis in illos ingredi. Et permisit illis. Exierunt ergo demonia ab homine: et intraverunt in porcos: et impetu abiit grex prope in stagnum: et suffocatus est. Quod ut viderunt factum quod pascebant fugerunt: et nunciaverunt in civitate et in villas. Exierunt autem videre quod factum est: et venerunt ad Iesum: et inveniunt hominem sedentem a quo demonia exierant: uestitum ac sana mente ad pedes eius: et timuerunt. Nunciaverunt autem illis et qui viderant: quod sanus factus esset a legione. Et rogaverunt illum ois multitudo gerazenorum: ut discederet ab ipsis: quia magno timore tenebant. Ipse autem accedens navim reuersus est. Et rogavit illum uir a quo demonia exierant ut cum eo esset. Dimisit autem eum Iesus dicens: Redi in domum tuam: et narra quanta tibi fecit deus. Et abiit per universam civitatem predicans: quanta fecisset illi Iesus.

CHRY. Saluator nauigando una cum discipulis ad portum peruenit. unde dicitur: Et nauigauit ad portum geraze. que est contra galileam. **TYTUS:** Ueraciter exemplaria nec gerazenorum sunt nec gadarorum: sed gergesinorum. est enim gadara ciuitas in iudea: stagnum autem vel mare nullatenus inuenitur in ea. sed geraza cuius abas est: nec stagnum nec mare iuxta habes. Est autem gergesa aqua: gergesei uerba antiqua iuxta tyberiacum stagnum: circa quam est rupes stagno vicino: in quod ostendit deiectos fuisse porcos a demonibus quia tamen geraza et gadara confinium habent cum terra gergesinorum: uerisimile est ide ad horum terram porcos fuisse adductos. **BEDA:** Geraza enim uerba est in sinu arabie trans iordanem iuxta motum galaad: quaz tenuit tribus manasse: non longe a stagno tyberiadis in quo porci precipitati sunt. **CHRY.** Cum autem dominus decessisset a mari: occurrit ei aliud terribile miraculum: nomen demoniacum tanquam seruus videns dominum fuit tutez ceteris. unde sequitur: Et cum egressetur ad terram occurrit ei uir quidam qui demonium habebat iam tempore multis. **AVGV.** de con. eu. q. mattheus duos dicit fuisse demoniacos: marcum et lucas autem unum commemorant:

intelligas unum eorum fuisse persone alicuius clarioris et famosioris: que regio illa maxime dolebat: et pro cuius salute plurimum satagebat. Hoc volentes significare duo euangeliste solum commemorandum iudicauerunt: de quo facti sunt fama lati perclariorque fragauerat.

CHRY. Quod lucas elegit ex illis duobus eum qui senior erat. unde flebiliter narrat ei infortunium cum subdit: Et uesti non induit. neque in domo. sed in monte. Ut sitant autem demones mortuorum sepulchra: volentes imbuiere homines periculosa doctrina: quod si mortuorum anime demones sunt. **CIRYL.** quod autem nudus petes bat defunctorum sepulchra: demoniace ferocitatis erat indicium. pmitterit autem quosdam dispensatiue de se subesse demonibus: ut nos prope damus per eos quales sunt demones erga nos: ut reuamur eis subijci uelle: et sic uno patiete edificans complures. **CHRY.** Quia uero hominem cum populi fitebantur: accesserunt demones diuinitatem predicantes ipsius: quia etiam mare sua tranquillitate clamauerat. unde sequitur: Is ut uidit iesus peti. ante il. et excla. yo. ma. dixit. **CIRYL.** Attendas hic timorem annexum audacie et desperationi multe. signum enim diabolice desperationis est in audiendo dicere: Quid mihi et tibi est iesu fili dei altissimi? Timoris uero cum precatur. Obsecro te ne me torqueas. Sed si non stis cum esse filium dei altissimi: fateris eum deum celi et terre et eorum que continentur in eis. Quasi igitur non tua imo sua usurpas: et dicis: Quid mihi et tibi? Quis autem principum terrenorum ois sustinebit a barbaris laceffuri suo subiectos impio. nisi sequatur. Precipue. n. spi. imu. ut cri. ab homine. Et necessitate precepti ostendit subdedit: Multis. n. te. arri. il. et uicie. ca. et cope. custo. et ru. uin. age. a demo. i. deserto. **CHRY.** Unde quia nemo audebat demoniacum tenere: ipse christus ad eum vadit alloquens ipsum. Sequitur: Interroga. au. il. ie. di. Quod tibi. no. e. Non uelut insci nomen inquit: sed ut confessus peste quaz tolerabat. uirtus curatis gratior emicaret. **BEDA.** Sed et nostri spiritus sacerdotum qui per exorcismi gratiam demones eicere noxur: solent dicere patientes non aliter ualere curari: nisi oes quod ab immundis spiritibus uigilantes dormientesque ptulerit ostendo patenter exponant et maxime quod corporis humani concubitu petere se ac patrare consueuerunt. unde et h. offessio subdit: At ille dixit: Legio. quia intra. demo. ml. in eu. **GRE.** nisenus: Immitates quidam demones supernas malicias et legiones angelicas dicit se legionem: sicut et eorum princeps dicit se positurum thronum super astra: ut fiat altissimo similis. **CHRY.** Postquam autem dominus superuenerat: demonibus creaturam dei perturbantibus putabant eum propter excessum eorum que fiebant non expectare tempus supplicii. et quia culpa diffiteri non poterant: instat ne cito sustineant penam. unde sequitur: Et roga. eu. ne im. il. ut in abyf. iret. **THE.** Quod quidem postulatur demones uolentes adhuc cum hominibus conuersari. **CIRYL.** Hoc autem palam est: quod emule carterue maiestatis diuine: ineffabili potentia saluatorum detrudebant ad inferna. **MAXI.** Statuit autem deus unum cuiusque manerem per totam personam penam: gehennam ignis propter carnalis incedium: stridorum deitium propter risu lasciuum: intolerabile sit propter uoluptatem et crapulam: puigile uermem propter obliquum et malignum cor: caliginem perpetuam propter ignorantiam et fallaciam: limbum abyssi. propter superbiam unde demonibus tanquam supbis abyssus delegat. Sequitur: Erat autem ibi grex multorum porcorum pascentium in monte.

AVGV. de cō. enā. Qd̄ marc⁹ dixit circa montē fuisse gregē porcōz: lucas autē ī mōte: nō repugnat. greg. n. porcōz tā magn⁹ fuit: vt aliqd̄ ei⁹ eēt ī mōte aliquid circa mōte. erāt. n. duo milia porcōz: sicut marc⁹ exp̄ssit. **AMB.** Demones autē celestis lumis claritatē sustinere nō poterāt: vt q̄ oculos dōlet rad̄ios sol̄ ferri n̄ p̄nt. **CIRYL.** Et iō turba imūdoz sp̄s: petit mitti in d̄formē sibi gregē imūdoz porcōz. **Sequit̄:** Et roga. eū: vt p̄mit. eos in il. ingredi. **ATHA.** in vita antonij: Qd̄ si sup̄ porcōs pt̄atez nō h̄nt: multomagis nullū h̄nt d̄nū cōtra homies factos ad imaginē dei. opozz ergo deū solū timere illos autē d̄tenere. **CIRYL.** H̄is autēz cōcessit eis pt̄atē vt hoc inter cetera fiat nobis causa salutis et roboris spes. **Sequit̄:** Et p̄misit illos. Cōsiderare ḡ oz q̄ demones prauū sunt et hostiles his qui eis sūt subditi: vt potest patere ex eo q̄ p̄cipitauerūt et sus̄ focauerunt in aquis. vnde sequit̄: Exie. ergo demo. ab ho. et intra. in porc. et impe. abijt greg. p̄ p̄cep̄s ī sta. et suffo. est. Et ideo cōcessit eis ch̄rist⁹ petētib⁹: vt ex euentu appareat q̄s sint crudelēs. Erat etiā necessas̄ riū ostēdere filiū dei. puidētā rerū habere nō min⁹ q̄ pater: vt equalitatis decōz in vtroqz appareat. **TITVS:** Sugā autē pastores arripiūt: ne cū porc̄ eis perirēt. vnde sequit̄: Qd̄ vt vide. fa. qui pasce. fū. et nūcia. in ciui. et in vil. et h̄mōi terro. ciui. intulerūt. Dixit autē eos ad saluatozē d̄ni necessitas. **Seq̄:** Exie. an. vide. qd̄ fa. est: et vene. ad iesus. **Ubi** cōsidera q̄ d̄n⁹ de⁹ hoies punit in yeb⁹: d̄fert b̄n̄ficiū aiabus. **Lū** autē p̄fecti eēnt: viderūt sanū eū qui iugiter vera bas̄. **Sequit̄:** Et inue. ho. se. a quo demo. exi. vestitū. **Qui** antea cōtinuo nudus erat: ac sana mēte ad pedes eius. nō enī discedit a pedib⁹ a quib⁹ est nactus salutē: et sic agnoscētes signū: mirati sunt passiois remediū: et obstupuerūt in facto. **Sequit̄:** Et timuēr̄. **Dōc** autē factū p̄tīm vīstū cōpiūt: p̄tīm verbis audiuērāt. **Sequit̄:** Nūciauerūt autē illis q̄ viderāt: quōd san⁹ fact⁹ est a legione. **Op̄tebat** autē eos supplicare d̄no ne inde recederet: sed custos eēt regiois: ne demones h̄berēt accessum ad eos: sed p̄re timore p̄pam salutē amiserūt: rogātes saluatozē recedere. **Sequit̄:** Et roga. il. om. multitu. regiois gerasenozū vt discederet ab ip̄is: quia timore magno tenebant. **THEO.** Timebāt enī ne iterū d̄nū aliquod patere: sicut passi fuerāt in submersione porcōz. **CHRY.** Attēdas autē ch̄risti h̄militatē: post q̄s. n. collar] a se talib⁹ beneficijs emittebāt eū: nō obstat sed discedit: eos qui ip̄os indignos sua doctrina p̄mulgauerāt relinquēs. **Sequit̄:** Ip̄e autē ascendēs nauē reuersus est. **TITVS:** Sed eo descendēte iule qui passus fuerat a saluatoze nō discedit. **Seq̄:** Et rogabat illū a quo demonia exierāt: vt cū eo eēt. **THEO.** Nam sicut exptus timebat ne forte elongatus a iesu rursus demonib⁹ es̄ paratus: domin⁹ autē ostēdit ei q̄ q̄uis nō fit cum eo p̄sentialiter: tñ potest eum gratia sua p̄tegere. **Sequit̄ enī:** Dimisit autē iesus dicēs: Redi in domū tuā: et narra q̄sta tibi fecit deus. **Non** autē dixit: Quanta tibi feci ego. for̄ mam p̄bens humilitatis: vt rectitudines nostras referamus in deum. **TITVS:** Nec tamē puaricalē in lege veritatis. quicquid enī fili⁹ operaf̄. p̄ opaf̄. **Lur** autē qui vbiqz omnes liberatos monebat nulli

dicere: huic liberato a legioe dicit: **Narra** q̄sta tibi fecit deus: quia. s. tota regio illa dei ignorabat ire tita cultib⁹ demonum. **Uel** verius: quandoquidē ad patrē retozquet miraculū dicit: **Narra.** cum vō loq̄tur de seip̄o monet nulli dicere. **Ille** autē qui liberatus est a demonib⁹: nouerat deū esse iesum: et ideo predicauit quāta fecit illi iesus. **Sequit̄ enī:** Et abijt per vniuersam ciuitatē predicās q̄sta illi fecit iesus. **CHRY.** Et sic illos qui se indignos sua doctrina p̄mulgauerāt derelinquēs: statuit eis eum in magi strū qui fuerat demonib⁹ liberatus. **BEDA:** Ny sice autē geraza significat nationē gentiū quas post passioem et resurrectioem suam domin⁹ per predicatorēs visitauit. vnde gerasa vel gergei vt quidaz legunt: interpretatur colonū eijciēs. i. diaboli a quo p̄us incolebas: vel aduena p̄pinquās qui p̄us longe erat. **AMBRO.** L3 autē dicitur d̄ct numer⁹ curaro rū a ch̄risto fm lucam et mattheū: tamē concordat mysteriū. **Uel** enī iste qui habebat demoniū populi gētilis est figura: duo quoqz illi similiter figurā populū gētilis accipiūt: quoniā cum tres filios noe genuerant: sem chaz et iaphet: sem tantūmodo familia in possessioem ascita est dei: ex duob⁹ illis diuersa nationū populi pullularūt: qui multis inquit tēporibus habebat demoniū: vt potē q̄ diluuiū vsqz ad aduentū d̄ni vexabaf̄. **Nud⁹** autē erat: q̄ tegumētus nature sue et virtutis amiserat. **AVGV.** de que. enā. **In** domo nō habitabat: hoc est in s̄cicia sua nō requiescebat. **In** monumentis manebat. in mortis opib⁹ hoc est peccatis delectaf̄. **AMB.** Uel quid sunt corpa p̄fidozū: nisi quedā sepulchra in quibus dei verba nō habitāt. **AVG.** de que. enā. Qd̄ autē cōpedib⁹ ferreis et cathenis ligabaf̄: significat graues et duras leges gentiū: quib⁹ etiā in eorū republīca peccata cobibeat. q̄ autē viculis talib⁹ duris p̄gebaf̄ a demonio in desertū: significat q̄ etiam ip̄s transgressis legib⁹ ad ea scelera cupiditate ouebat: que iam vulgare cōsuetudinē excederet. q̄ vō in eo legio demonū erat: significat sunt gētes que multis demonib⁹ seruiebāt: q̄ ī porcōs patētes in mōte demonia ire cōcessa sunt: significat etiā imūdos et sup̄bos homies quib⁹ demonia domināf̄ p̄p̄ idoz lozū cultus. **AMB.** Porci enī bi sunt: qui immundoz v̄su animalū vocis et rōis expertes. lucullētis vite sue actib⁹: naturalū coinq̄nauerūt ornamenta virtutū. **AVGV.** de que. enā. q̄ aut in stagnū p̄cipitati sunt: significat q̄ iam clarificat ecclesia: et liberato populo gentiū a dominatōe demonioz in abditis: agūt sacrilegos rit⁹ suos q̄ ch̄risto credere noluerūt: ceca et p̄fida curiositate submersi. **AMB.** Impetū autē fecerūt in p̄cep̄s: q̄n nulli merūt cōteplatōe reuocaf̄: sed tanqz de sup̄iorib⁹ ad inferiora p̄ improbitatis p̄clijū detrusi: inter fluenta mūdī b̄ intercluso pereunt sp̄s cōmeatu. **Neqz** enī in his q̄ fluideo estū voluptatū hic atqz illuc ferūt: illi sp̄s pot̄ esse cōmeatū. **Uidem⁹** igit: q̄ h̄o ip̄e sic est auetoz erūne: nā nisi quis porcū more viciuēt: nūqz accipisset in eū diabol⁹ pt̄atē: aut si accepisset nō vt p̄deret: sed vt p̄baret. et fortasse diabol⁹: q̄ p̄ d̄nū uel sed leuū querit interitū: vt latro nō armat sed in dicit inermib⁹. **Uiderūt** hoc mgi gregū et fugerunt

Partial view of the right page showing text from another column.

Nesci vel philosophie p̄fessores vel p̄ncipes sy-
 nagoge peregrinib⁹ populis possunt ferre medicinā:
 sed est christ⁹ qui auferat peccata populorū. **AVG.**
GV. de que euā. Uel q̄ porcorū pastores fugientes
 ista nūciauerūt: significat quosdā p̄mates impiorū
 tanq̄ christiana legē fugietes: potētia tñ ei⁹ p̄ gētes
 stupōdo ⁊ mirādo p̄dicare. q̄ aut̄ gerafeni cognō-
 scētēs qd̄ factū est: rogāt iesum vt ab eis discederet
 magno timore ppulsi: significat magnitudinē vetu-
 sta suauitate delectatā: honore qd̄ sed nolle pa-
 ti christiana legē: dū dicit q̄ eā implere non p̄t.
 Admirātes tamē fidelē populū a p̄stina p̄dita con-
 uersatōe sanati. **AMBRO.** Uel in gerafenorū ci-
 uitate species synagoge videt̄ existerē qui rogabant
 vt discederet: q̄ timore magno tenebant. Infirma
 enī mens nō capit dei v̄bū: nec p̄t pond⁹ sustinere
 sapie. Et ideo diuī⁹ molest⁹ nō fuit: sed ascendit ab
 inferiorib⁹ ad sup̄iora: a synagoga. s. ad ecclesiam: et
 egressus ē p̄ stagiū. nō ē d̄ ecclia ad synagogā sine
 p̄culo trāsīt salutis. Sed ille q̄ de synagoga ad ec-
 clia trāsire desiderat: crucē suā tollat: vt discrimē
 euadat. **AVGV.** de cō. euā. Qd̄ aut̄ ille sanāt⁹ cu-
 pat̄ esse cū christo: ⁊ d̄ ei: Redi in domū tuam: et
 narra q̄ra tibi fecit de⁹. sic intelligit̄: vt sic q̄squis
 intelligat post remissōem p̄ctōy redeūdū sibi i cō-
 sciam bonā sicut in domū: ⁊ seruiēdū euāgelio pp̄
 ego salutē: vt deinde cū christo req̄scaat: ne cū pp̄o-
 pore quāt̄ esse cū christo negligat mysteriū p̄dicatio-
 nis fraterne redēptōi accommodatū.

**Factū est aut̄ cū redisset iesus ex-
 cepit illū turba. Erāt aut̄ oēs expe-
 ctātes euz. Et ecce uenit uir cui no-
 men iairus: ⁊ ip̄e p̄nceps synagoge
 erat: ⁊ cecidit ad pedes iesu rogans
 cū intraret in domū ei⁹: q̄ unica
 filia erat ei fere annorū duodeci: ⁊
 bec moriebat. Et cōtigit dū iret: a
 turbis p̄pmebat. Et mlr qd̄ā erat
 in fluxu sanguis ab annis duodeci:
 q̄ in medicos erogauerat oēm sbaz
 suam: nec ab ullo potuit curari. Ac-
 cessit retro ⁊ tetigit fimbriam vesti-
 meti eius: ⁊ cōfestim stetit flux⁹ san-
 guinis ei⁹. Et ait iesus: Quis ē qui
 me tetigit? Regātib⁹ aut̄ oib⁹ dixit
 pet⁹ ⁊ qui cū illo erāt: Preceptor:
 turbe te cōpmūt ⁊ affligūt: ⁊ dicis
 q̄s me tetigit? Et dixit iesus: Teti-
 git me aliq̄s? Nā ⁊ ego noui uirtu-
 tē de me exisse. Quidēs aut̄ mulier:
 quia nō latuit: tremēs uenit ⁊ pci-
 dit ante pedes eius: ⁊ ob quā causā**

tetigerit eū indicauit corā omni po-
 pulo: ⁊ quēadmodū confestim sana-
 ta sit. At ip̄e dixit ei: Filia: fides tua
 saluaz te fecit. Uade in pace.

AVG. de con. euā. P̄ narratū aī gerafenos mī-
 raculi: trāsīt ad narrādū de archisynagogi filia dis-
 cēs. Sa. est au. cū re. ie. ex. ce. il. tur. Erāt. n. om̄ expec-
 tu. **THEO.** Simul qd̄ē pp̄ doctrinā ⁊ pp̄ miracu-
 la. **AVGV.** de cō. euā. Qd̄ v̄o adiūgit: Et ecce uir
 cui no. iair⁹. nō continuo factū accipiēdū ē: s̄ p̄us
 illud de cōiūnio publicanorū: sicut narrat matthe⁹:
 cui rei sic cōiūgit h̄: vt nō possit aliud factū cōt̄ in-
 telligi. **TYTVS.** Est aut̄ positū nomē iudeorū cā q̄
 tūc nouerūt qd̄ accidit: vt nomē demōstratio mira-
 culi fiat. Accessit aut̄ nō aliq̄s infimorū: sed p̄nceps
 synagoge: vt magis obturarēt iudeorū ora. v̄i sequit̄
 Et ip̄. pn. syna. erat. Accessit aut̄ ad christū cā neces-
 sitatis: vt get enī aliq̄s dolor ad agēdū ea que decēt
 fm̄ illud psalmi: In chamo ⁊ freno marillas eozū
 cōstrige: q̄ nō app̄ximāt ad te. **THEO.** Uī ne-
 cessitate instāte cecidit ad pedes ei⁹. **Seq̄:** Et ceci-
 dit ad pe. iesu. Decebat aut̄ vt abiq̄s necessitate cogente
 caderet ad pedes ei⁹: ⁊ coḡsceret ip̄m deum esse.

CHRY. S̄ cōsidera ei⁹ inertia: q̄rit. n. a christo vt i
 domū ueniat. **Seq̄:** Rogās eū vt intra. do. ei⁹. igno-
 rās. s. q̄ absens poterat liberare. nā si sciuiss̄ dixisset
 sic cēturio: Dic v̄bo ⁊ curabit filia mea. **GRE.** Nā
 aut̄ aduēt⁹ ei⁹ ponit cū subdit: Quia v̄ni. fi. erat illi.
 dom⁹ fūdamētū: successio generi. Fere annorū xij.
 in ip̄o. s. flore erat: ⁊ h̄ moriebat. p̄ thalamis efferē-
 da ad tumulū. **CHRY.** Aduenerat aut̄ oīs: nō vt
 iudicaret mūdū: s̄ vt saluaret. q̄p̄p̄ nō examinat
 dignitatē petēt: s̄ eq̄nimit̄ arripit op̄ sc̄iēs qd̄ q̄re-
 bat. vocabat̄ aut̄ ad remediū egrotāt: nouit at̄ se su-
 scitatur iā mortuā: infirmū t̄rens firmā sp̄e resurre-
 ctōis. **AMB.** Suscitatur aut̄ mortuā ad faciēdū
 fidē: emozouit curauit: sic vt ⁊ resurrectio tp̄alis i
 passiōe dñi celebrabat: vt p̄petua illa credat̄: Et cō-
 tigit dū iret a turba p̄pmebat. **CIRYL.** Qd̄ mari-
 mū erat iudiciū q̄ verā carnē iduerat: ⁊ oēs ocula
 ret sup̄bia. neq̄. n. a lōge seq̄bāt: sed cū circūdabant.

GRE. Quedā at̄ mlr graui morbo detēta: ob cui⁹
 infirmitatis curā medici oēs diuitias cōsum̄erāt: solā
 sp̄e in tāta diffidētia reppit: vt pcideret. dñō. de q̄ se
 q̄: Et mlr q̄. erat in fluxu. san. ab. an. xij. q̄ in me. ero. d.
 sub. suā: nec ab il. po. eu. ac. retro. **TYTVS.** Quātr̄
 aut̄ nō ē digna p̄conio h̄ mlr: q̄ v̄rib⁹ t̄ctictis coz
 porois ob cōtinuū sanguis fluxū: ⁊ tāto pp̄lo cōcurrē-
 te circa illū affectu roborata: ⁊ fide petierat pp̄lm:
 ⁊ retro latēs tetigerat fimbriā vestim̄ti. **Seq̄:** Teti-
 git me. vesti. ei⁹. **CIRYL.** Neq̄. n. licebat imūdis: vel
 tāgere quēq̄ scōy: l̄ app̄p̄iq̄re viro scō. **CHRY.**
 Ritu at̄ legi h̄ i passio reputabat imūdia magna.
 alr̄ ē: Nōdū. n. nec ip̄a hēbat dignā op̄ionē d̄ eo. n̄
 n̄. putauiss̄ latere: s̄ tamē cōfisa de sanitate accedit.

THEO. Sic at̄ cū aliq̄s ocl̄ lucerne lucētī adhibet
 aut igni sp̄inas st̄ati op̄at̄: sic qd̄ē q̄ fidē affert potē-
 tē curare: st̄ati curatōy cōq̄. Et se. ste. flu. san. eius.
CHRY. Nō at̄ sola vestim̄ta ip̄i m̄lierē saluauerūt:
 nā ⁊ milites sortiti sūt ea itra se: s̄ fidei eius intētio.

THEO. Credidit enim et salvata est. et ut congruū fuit pmo tetigit christū intellectualiter: deinde cor poraliter. **GREGO.** Audiuit aut dominus tacitas mulieris consideratōes: liberauit tacentē: passus sua spē sanitate rapinā: sed postea miraculū publicat unde sequit: Et ait iesus: quis ē qui me tetigit? **CIRYL.** Nō enī latuit dominū pperatū miraculū: s; qui cūcta cōgscit: quasi nesciret interrogat. **GRECVS:** Nescientib; aut discipulis quod querebat: s; putatib; de simplici quodā tactu dicere: dñi questio ni respondēt. Sequit enī: Negatib; aut om. vi. pe. et qui cum illo erat: pceptor: turbe te comp. et affli. et dicit: quis me tetigit? Et ideo dominus tactus sua respōsione distinguit. Sequit enim: Et dixit il. iesus: Teri. me ali. sicut etiā dicebat: Quis habet corpus aut diendi audiat. q̄tis omnes habeāt hmōi corpalem auditū: sed nō est vere audire: si audiat incaute: nec vere tāgere: si infideliter tangat. **CIRYL.** Propa lat aut cōsequēter quod factū est: cū subdit: Nam et ego noui virtutē de me exisse. **CIRYL.** Respon det fm opinionē audientū: his tamē nobis manū festat q̄ ipse verus est deus: et ex eo quod pdigialr factū est et ex sermonib; transcēdit enī naturā nostram et forsan angelicā: posse quēq; virtutē emittere quasi a propa natura. Cōuēit aut hoc soli supme nature: nulla nāq; creaturarū aliquā gerit saluādī prātem et etiā aliqua alia. s. miracula faciēdi: sed diuinitus prestāta. nō enī ambitōe glorie: nō dimisit latere diuine virtutis ostensionē qui multoties precepit ta ceri sua miracula: sed quia spectabat ad vtilitatē eo rum qui vocabat p fidē ad grām. **CHRY.** Pmo enim soluit femineū metū: ne remorsum cōscientie pateret quasi surripies grām. Secūdo corripit eam: quia latere putauerat. Tertio fidem eius exprimit cū etis: vt et alij imitent: prodites nō minus miraculū retentōe sanguinis: dum ostēdit sibi cūcta patere. **CIRYL.** Insup pncipē synagoge psuadebāt idu bitabilitē credere q̄ a laqueis mortis eripiet filiā eius. **CHRY.** Ob hoc aut dominus nō statim eam manifestauerat: vt ostēso q̄ omnia sibi liquent: fa ciat mulierē pdicare quod factū est: vt suspitiōe mi raculū careat. unde sequit: Vidēs aut muli. qz non la. eum tre. ve. et pci. ante pedes eius: et ob quā cām teti. eum indi. co. om. po. et quēad. cōfestim. fa. fit. **ORIGE.** Eandē aut sanitatē quā nacta est muli er ex cōtactu verbi cōfirmatū saluator. unde seq̄: At ipse dixit illi: si. fi. t. te. sal. se. vade in pace. i. esto sa na a tuo flagello: et sanat quidē pmo p fidē animā deinde vō corpus. **TYTVS:** Uocat aut filiā iam fidei causa sanata: fides enī grām adoptōis ipendit. **EVSE.** Dicit aut hanc mulierē in pameade que est cesarea philippi unde fuit oriunda statuisse triū pbos insignes collati sibi beneficij a saluatore: sta bat nāq; super altā basim ad limina domus eius: eneuz simulacrū mulieris flexis genib;: manibusq; iuctis quasi precaret: ex cuius opposito aliud erectū simu lacrū ad instar viri: eiusdēq; materiē amictū diploi de et manū versus mulierē extendēs: ante cui; pedes super ipam basim aliena species plante orta: q̄ vsq; ad enee diploidis oras pertingēs medicina omnū passionū esse ferebat. Hāc aut statuā dicebat repre sentare christū: quā maxim; destruxit. **AMBRO.**

MYSTICE autem reliquerat in gerasenis synagoga christus: et quē sui nō receperat: recepimus alieni. **BED.** Vel in fine seculi dominus est ad iudeos rediturus: atq; ab eis per fidei cōfessionē libeter accipiendus. **AMBRO.** Quē autē putam; synagoge pncipē esse: nisi legē cui; cōtēplatiōem dominus synagoga non penit; dereliquit. **BEDA:** Vel pncipē synagoge moyses intelligit: unde bene iair; i. illuminās vel illuminat; vocatur: quia qui accipit verba vite dare nobis: et per hoc ceteros illuminat: et a spūsancto illuminat. cecidit aut archisynagogus ad pedes iesu: quia legislator: cum tota patrū p̄gē christū in carne apparentē longe sibi pferendū esse cognouit. Si enī caput christi deus: cōueniēter pe des accipiēdi sunt icarnatio qua terrā nostre mortalitatis tetigit. rogauit aut intrare in domus eius: quia ei; videre desiderabat aduentū. Filia aut vni ca ei; est synagoga: que sola legali est institutiōe cōposita: que. xii. etatis anno: hoc est tēpe pubertatis appropinquatē moziebat: quia nobiliter a pperis educata: postq; ad intelligibiles annos puenat: i quib; spiritalis deo fructus gignere debebat: subitō errozū lāguore cōsternata: spiritalis vite viā amittit. et christ; nō succurreret conuisset in mortē. Ad pu ellā aut sanādā p̄gens dominus a turba cōpmiss;: qz genti iudee salutaria monita p̄bēs: carnalium populozū est cōsuetudine grauat. **AMBRO.** Ad hāc aut pncipis filiā dum pperat dei verbum et sal uos faceret filios isrl: sancta ecclesia ex gentib; cōgregata que inferiorū lapsu criminū deperibat: para tā alijs fide p̄cipuit sanitatē. **BED.** Duplīter aut sanguinis flux; potest intelligi: hoc est et super idolatrie p̄stitutione: et super his que carnis et sanguinis oblectatiōe patrās. **AMBRO.** Quid aut sibi vult qz hec pncipis filia annozū duodecim morit batur: et mulier ista fluxū sanguinis ab annis duodecim laborauit: nisi vt intelligat qz q̄dū synago ga vigit: laborauit ecclesia. **BED.** Una enim p̄se seculi etate synagoga i patriarchis nasci cepit: et gētiliū natōem idolatria fedauit. **AMB.** Sicut aut illa in medicis erogauerat omnē substantiā suā: ita cōgregatiō gentiū amiserat omnia bona nature. **BED.** Medicos aut intellige siue falsos iheolo gos siue philosophos: legūq; doctores seculariū: d multa de virtutib; vitijsq; differēs: vtilia se vident di instituta mortalib; dare p̄mitterē: seu ipos im mēdos spūs qui velut hominib; cōsulēdo: se p deo colēdos ingerebāt: quib; audiēdis gētilitas quātō magis nālis industrie vires expēderat: rāto minus potuit ab iniqtatis sue fonte curari. **AMBRO.** Audiēs aut egrotare populū iudeozū: sperare cepit salutis sue remediū. Temp; venisse cognouit: quo medic; adesset de celo: surrexit et occurrit fide p̄ptioz: pudore cōtactioz: hoc enī est pudoris et fidei agnoscere infirmitatē: non desperare veniā. verci da ergo fimbriā tetigit: fidelis accessit: religiosa credidit: sapiēs sanata se esse cognouit. sic sancta plebs gentiū que deo credidit: peccatū erubuit et desere ret: fidē detulit vt crederet: deuorōnem exhibuit vt rogaret: sapientiā induit vt sanitatē suā ipa sentiret fiducia sumpsit: vt fateretur qz perripisset alienū. **Retro** aut tāgitur christ;: quia scriptū est: P̄ osim

[Marginal notes in a smaller script, including references to Bede, Ambrose, and other church fathers.]

oem tui ambulabis. **BEDA:** Et ipse ait. Siquis
 mihi ministrat: me sequat. siue qz presentē in carne
 oim nō vidēs: vel quia pactis dispēlatōis sacra-
 mē p fidem cepit vestigia eius subsequi. **GRE. iij.**
 mox. Permanēte autē turba vna redēptōrem nō
 strū mulier tetigit: qz carnales quicqz i ecclesia eum
 cōpūmāt a quo lōge sūt: z soli tangūt: qui huic ve-
 rācitatē humiles adiungunt. Turba igit pmit: z nō
 tangit: qz i potūna est p presentia: z absens per vi-
 tam. **BEDA:** Vel vna credula mulier dñz tangit
 qz qui diuersis heresibus iordinate affligit: solo ca-
 molice ecclesie corde fideliter querit. **AMB.** Nō
 enī credit qui cōpūmāt: credit qui tangūt. fide tā-
 gatur christus: fide videt. Deniqz vt fidē credētis ex-
 pūmeret dicit: Ego cognoui virtutē dō me exisse. qd
 est eundē iudiciū: qz nō itra possibilitatē cōditi
 omis humane atqz itra corpōris claustrū diuinitas
 coacta est: sed vltra finē nostre mediocritatis vir-
 tus exandat eterna. nō enī hūana ope plebs gentiū
 liberat: sed dei mun' ē cōgregatio nationū: que eti-
 am vni fide misericordiā inclināt eternā. Nā si cō-
 siderem' quāta sit fides nostra: z itelligam' quā-
 tus sit dei fili': viderem' qz compatione eius fimbriā
 tantūmō tangam': supiora vero vestimēti ei' neqz
 nimis attingere. Si igit z nos curari volumus fide
 tangam' fimbriā christi: nō autē latet euz quicūqz
 tetigerit. Beat' qz extremā partē verbi tetigerit: naz
 tota quis pōt cōprehendere.

**Adhuc illo loquēte: uenit quidā
 ad principē synagoge dicēs ei: quia
 mortua ē filia tua: noli uexare illuz
 Jesus autē audito hoc uerbo: rñdit
 patri puelle. Noli timere: Crede
 tñ z salua erit. Et cū uēisset domū
 non pmissit itrare secū quēqz nisi pe-
 trū z iacobū z iohāne: z patrē z ma-
 trā puelle. Flebāt autē oēs z plange-
 bāt illā. Et ille dixit: Nolite flere.
 Non ē mortua puella: sed dormit.
 Et deridebāt eū: sciētes qz mortua
 esset. Ipse autē tenens manū ei': cla-
 mauit dicens: Puella surge. Et re-
 uersus ē spirit' eius z surrexit con-
 tinuo. Et iussit illi dare māducare.
 Et stupuerūt parētes ei' qbus pce-
 pit ne alicui dicerēt qd factū erat.**

CHRY. Oportune dñs expectabat puellē mortē:
 vt pparatē resurrectōis miraculū: ppter quod z
 tardū cecidit z loquit cū muliere diuiti' vt archisyna-
 gogi filia expiraret: z hui' aduentus nūcij aduenit
 reit. Cū dicit: Adhuc illo loquēte ve. qui. ad prin.
 itra. di. ei qz mor. ē. fi. t. no. vex. il. **AVG.** dō cō. euā
 ge. Sed cū matthe' archisynagogū nō mortuaz fi-
 liam suā narret dño nūciasse: sed oīno defunctā: lu-

cas aut z mare' nondū mortuā: vsqz adeo vt dicāt
 venisse postea qui mortuā nūciarēt: cōsiderandū ē
 ne repugnare videat. Et intelligendū ē breuitatis h
 cā mattheū poti' dicere voluisse: rogatū eē dñm vt
 faceret qd eū fecisse manifestū ē. f. mortuā suscitare.
 Attēdit. n. nō verba patris de filia sua sed qd est po-
 tissimū volūtātē. Sane si alij duo vel dñs eorūz pa-
 trē cōmemorasset dixisse: qd veniētes de domo dis-
 cerūt: vt iā nō vexaret iesus: qz puella mortua fuisse:
 repugnarēt eius cogitātōi verba que posuit mat-
 the'. Nūc vero illud nūciantib' z pbibentibus ne
 magister veniret: nō legit qz ipse cōfenserit. vñ domi-
 nus nō diffidentē rephendit: sed credentē robusti'
 cōfirmatū. vñ sequit: Jesus aut au. hoc ver. ref. pa.
 pu. no. ti. sed crede tñ: z salua erit. **ATHANA.**
 Fidē dñs exigit ab iuocātibus eū: nō qz indiget ad
 miniculo alioz: ipse nāqz z dñs z largitor est fidei.
 Sed ne videret ex acceptiōe psonaz sua dona con-
 ferre: ostendit qz credētibus fauet: z ne sine fide accipi-
 ant bñficia: z ea p ifidelitatē aboleāt. vult enī bene-
 faciēs durare grām: z sanās incōcūsum pmanere
 remediū. **THEO.** Mortuā aut suscitatur' eiecit
 oēm quasi nos docēs absqz inani gloria eē: z nihil
 ad cōmōstrationē facere. z qz cū quis oī miracula
 ppetrare nō decet ipm eē i medio plurimozū: sed so-
 litariū z ab alijs sepatuz. Et cū pue. ad do. nō pmi.
 itra. secū quēqz nisi petrū z iohannē z iacobū: z pa-
 trem z matrē puelle. Solos autē hos itromisit tan-
 qz discipulos: discipuloz vertices: z potētēs miracu-
 lū occultare. nō enī volebat ipm ante tēpus plurū
 bus reuelari: forte ppter inuidiā iudeoz. Sic z euz
 quis nobis iudet: nō debemus iusticias nostras ei
 reuelare: ne ei maioris inuidie occasio tribuatur.
CHRY. Ceteros autē discipulos nō assūpsit: puos
 cās eos ad appetitū maiorē: ob id quoz qz nō dum
 erāt plene dispositi: vt z alij istos imitent. Assūp-
 psit etiā pentes i testes: ne quis dicere posset fallax
 esse resurrectōis indicij. Ad h' etiā illud nota qz de
 flectes exclusit a domo: z indignos ostendit huiusmodi
 visiōe. Sequit enī: Flebāt enī oēs z plāgebāt illaz.
 Quod si tūc exclusit multo magis nūc: tūc enī nō pa-
 tuerat i somnū mortē fuisse cōuersam. Null' ergo
 de cetero se cōtendat iniuriā inferens christi victo-
 rie qz supauit mortē: z eā i somnū cōuertit: ad cuius
 ostensionē subdit: Et ille dixit: No. fle. nō est enim
 mor. sed dormit. Ostendens singula sibi fore in prom-
 ptu: z qz eā viuificaret: quasi suscitaret in somno: ni-
 hilominus tamē deridebāt eū. Sequit enī: Et deri-
 debāt eū sciētes qz mortua esset. Quos nō obiurga-
 uit: nec derisionē repssit: vt etiā derisio fiat mortis i
 diciū. nā qz vt plurimū post acta miracula homies
 pferēt i creduli: verbis pprijs eos puenit. vt autē
 quasi per visum disponeret ad resurrectōis fidē te-
 net manūz puelle. vñ sequit: Ipse autē te. ma. e. cla.
 di. pu. surge. Lūqz tenuisset suscitāt eā. vñ sequit: Et
 reuer. ē spūs eius z sur. cōtinuo. Nō enī ifudit aliā
 animā: sed illā eādē que expirauerat restituit. Nec
 solūmō suscitāt: imo iubet etiā illā cibari. Sequitur
 enī: Et iussit illi da. man. ne. s. phātasticū esse videat
 quod factū ē: nec ipse ppinat: sed alijs mandat. Si-
 cut z in lazaro dicit: Soluite eū ac deide participē
 mēse fecit. **GRECVS:** Deinde stupefactos mira

culo ⁊ pene clamantes parētes cobibet ne factū p̄dicet. Sequit̄. n. Et st̄u. pa. e. qui. p̄ce. ne alicui d̄iceret q̄d factū erat. Ostendēs q̄ largitor bonor̄ ē: nō autē cupid⁹ glorię: datq̄ totum nihil recipiēs. Qui vero venat̄ operū gloriā aliq̄d quidē exhibuit: aliq̄d vero recepit. BEDA: Mystice autē saluata a fluxu sanguinis muliere: mox filia p̄ncipis mox tua nunciat̄: q̄ dū ecclesia a viciōz labe mūdāta ē: continuo synagoga p̄fidia atq̄ inuidia soluta est. Perfidia quidē q̄ in christū credere noluit: inuidia vero q̄ ecclesiam credidisse doluit. AMB. Ad huc autē ⁊ seruuli p̄ncipis increduli erāt ad resurrectionē quā iesus i lege p̄dixit: in euāgelio cōpleuit. vñ dicit̄: Noli vexare illū. q̄n̄ sit sibi impossibile suscitare mortuā. BEDA: Vel p̄ eos significat̄: qui a deo destitutū synagoge statum vidēt: vt restaurari posse nō credāt. iōq̄ p̄ suscitatiōe illi⁹ supplicādus esse estimēt: sed q̄ impossibilia sunt apud homines. vñ dom̄n⁹ ei dixit: Noli timere: crede t̄m̄ ⁊ salua erit. Pater puelle cet⁹ doctor̄ legis accipit̄: q̄ si credere voluerit etiā subiecta ei synagoga salua erit. Itaq̄ cū venisset i domū. AMB. Paucos future resurrectionis arbitros asciuit. nō enī a multis cōtinuo ē credita resurrectio. Que t̄m̄ tāte diuersitatis ē cā? Supra publice filius vidue suscitāt̄: hic remouent̄ plures arbitri. sed puto q̄ pietas ibi d̄ni declaratur: q̄ vidua mater vnici filij nō patiebat̄ moras. ē enī forma sapiētie i filio vidue cito ecclesiam credituraz. In archisynagogi filia credituros quidē iudeos: s̄ ex plurib⁹ pauciores. Deniq̄ dicēte d̄no: Nō ē mortua puella: sed dormit: deridebat̄. Quicūq̄ enim nō credit: irridet. Fleāt igit̄ mortuos suos q̄ putāt mortuos vbi resurrectionis fides ē: nō mortis species sed quietis ē. BEDA: Synagoga etiā q̄ sp̄s̄i leticiā qua viuere possit amisit: quasi inter plangētes mortua iacēs: nec hoc ip̄m quare plangatur: intelligit. AMB. Tenēs autē d̄ns manū puelle sanauit eam. beat⁹ enī si cui⁹ man⁹ sapia teneat: idicat i penetralia sua: iubeat māducare. panis enī celestis ē dei verbi. Ide ⁊ illa sapia q̄ dei corpis ⁊ sanguinis altaria repleuit alimētis. Venite inq̄t edite panes meos ⁊ bibite vinū q̄d miscui vobis. BEDA: Surrexit autem puella cōtinuo: q̄ christo manū confortate hō a morte aīe respicit̄. Sūt enī nōnulli q̄ iacēte t̄m̄ cogitatiōe peccati sibi mortē consciscūt. sed tales se viuificare significās d̄ns: suscitauit filiā archisynagogi. Alij vero ip̄m malū q̄ delectant̄ agēdo mortuū suū quasi extra portas efferūt: ⁊ hos se suscitare demonstrās: suscitauit filiū vidue extra portas ciuitatis. Quidā vero etiā peccati cōsuetudie se quasi se peliēdo corūpunt: ⁊ ad hos etiam dirigēdos adest gr̄a saluatoris: ad quod int̄mandū resuscitauit lasarū quatuor dies i monumēto habentē. Quāto aut̄ grauior ē mors aīe: tāto acrior penitētis feruor iustat. vñ iacentē in cōclauī mortuā leui voce resuscitāt: delatū foras iuuenē plurib⁹ d̄ictis corroborat. Ad quadriduanū vero suscitādū fremuit sp̄s̄: lachrymas fudit: ⁊ voce magna clamauit. S̄ ⁊ hic notādū q̄ publica noxia publico egēt f̄medio: lenia peccata secreta queūt penitētia deleri. Puella i domo iacēs paucis arbitris resurgit. iuuenis extra domū turba multa comit̄ate suscitāt̄. Iazar⁹ de monumē

to vocatus multis populis innotuit. CA. IX. **Q**nuocatis autē iesus duo decim apostolis: dedit illis virtutē ⁊ pt̄atez sup̄ oia de monia: ⁊ ut languozes curaret. Et misit illos p̄dicare regnū dei: ⁊ sanare infirmos. Et ait ad illos: Nihil tuleritis i uia: neq̄ uirgā neq̄ perā neq̄ panē neq̄ pecuniā: neq̄ duas tunicas habeatis. Et i quacūq̄ domum itraueritis ibi manete: ⁊ inde ne exeatis. Et quicūq̄ non receperint uos exeutes de ciuitate illa: etiam puluerē pedū uestrozū excutite in testimoniu⁹ sup̄ illas. Egredi autē circuibant per castella: euangelizantes ⁊ curantes ubiq̄.

CIRYL. Decebat institutos ministros sacrari doctrinariū posse mira p̄ agere ⁊ p̄ ipsos effectus credi q̄ essent dei ministri. vñ dicit̄: Q̄nuocatis autē apo. dedit illis virtutē ⁊ potestatē sup̄ oia demōtia. In quo eleuati sup̄ciliū diaboli fiēcit: qui dicebat aliquādo: Nō ē qui contradicere valeat. EYSE. Et vt p̄ eos uenēt̄ genus hūanū: non solū dat eis vt prauos sp̄s pellāt: sed etiā qualibet ifirmitatem lanēt ex eius ip̄erio. vñ sequit̄: Et ut languozes curaret.

CHRY. Attendas hic diuinā filij pt̄atem nature copali nō cōuenientē: agere nāq̄ miracula aderat sanctis: nō natura: s̄ p̄cipitiōe sp̄s̄ sancti. Super h̄ autē alijs cōcedere pt̄atem p̄p̄riā alienū erat ab eozū virtute. Qualiter enī posset natura creata sup̄ sp̄s̄ dona possidere d̄m̄? At d̄ns noster iesus d̄i filius tāq̄ naturaliter de⁹ existēs imp̄it̄ur hūanitas d̄i gr̄am q̄bus uult: nō inuocās in eos alienā virtutem: sed infundēs ex p̄mptuariis p̄p̄riis.

CHRY. Postq̄ autē satis cōfortati fuerāt ex ei⁹ cōmitta ⁊ cōpotes nacti sūt argumētū virtutis eius mittit eos. vñ sequit̄: Et mi. ill. p̄dī. reg. dei ⁊ san. infir. Ubi cōsidera q̄ nō cōmittit̄ eis aliq̄d sensibile dicere sicut moyses ⁊ p̄phete q̄ terrā ⁊ bona terrena mittebat̄. hi vero regnū celoz ⁊ quecūq̄ cōtinent̄ i eo.

GRE. nazaryen⁹: Mittēs autē discipulos ad p̄dicādum d̄ns multa eis iniunxit: quoz̄ sūma est sic eos virtuosos esse sic cōstantes atq̄ modestos: ⁊ vt breuiter loquar celestes vt nō min⁹ p̄pter eozū modū uinēdi q̄ p̄pter uerbū euāgelica doctrina p̄pagaretur. Et iō cū eris ⁊ baci carētia ⁊ amicit̄ singularitate mittebant̄. Et iō subdit̄: Et ait ad illos: Nihil tuleritis i uia: neq̄ uirgā: neq̄ perā: neq̄ pecuniā: neq̄ duas tunicas habeatis. CIRYL. pluriūma quidē p̄ hoc cōstituebat. p̄mo quidē i suspectos reddēs discipulos: sc̄do sequestrans eos a qualibet cura: vt totū studiū adhiberēt uerbo: tertio docens eos p̄p̄riā virtutē. Sed forsitan dicit̄ aliq̄s cetera q̄ dem habere rationē: sed nō habere peram i uia. nec

Marginal notes in a smaller script, including commentary and references to other parts of the text.

otus tunicas: nec baculū: cui⁹ rei cā p̄cipit: **Uolēs**
 fecerit eos i qualibet diligentia. Et vt loquar ex
 bomibus angelos faciet eos: dirimēs a qualibet cu
 ra vite vt vna sola cura detineant doctrine. **EVSE.**
Uolēs sigit eos carere cupidine rex i sollicitudi
 nibus vite. prestatus ē bec: sumebat. n. experimentū
 me vitā docere paupratis nō effugiūt que iubent:
 cecebat enī eos quoddā cōmērciū facere: et recipiē
 tes salubres virtutes recōpensare obediētia māda
 tōn. et cū milites eos faceret regni dei: accingit eos
 ad pugnā i hostes: monēs colere paupertatē. null⁹
 enī militās deo iplicat se debeat q̄ euāgelizat regnū
AMB. Qualis ergo eē debeat q̄ euāgelizat regnū
 ceceptis euāgelicis designat: hoc ē vt subsidij se
 cularis amminicula nō req̄rat: fideiq; tot⁹ inherēs
 p̄ter quo min⁹ ista req̄rat: magis posse suppetere.
THEO. Sicut ip̄os mēdicos mittit q̄ neq; pa
 nes ip̄os portare vult: nec aliqd aliud. q̄bus idiget
 multū. **AVG.** de con. enan. Uel domin⁹ bec possi
 dere discipulos ac ferre noluit: nō q̄ necessaria nō
 sint instātioni hui⁹ vite: sed q̄ sic eos mittebat: vt
 eis bec debet mōstraret ab illis q̄bus euāgelij cres
 cētibus annūciarent: vt sic securi nō possiderēt: nec
 q̄ portare hui⁹ vite necessaria: nec magna: nec mi
 nima. Jō posuit fm marcū nec virgā: oñdēs a fidei
 libris suis oia debet ministris suis nulla supflua re
 quiritibus. Hāc autē potestātē virge nomine signi
 ficauit: cū diceret: Ne qd tollerēt i via nisi virgam
 tui. **AMB.** Hic etiā q̄ volūt hoc ad eū deducere
 tractant: vt spiritalē rātimō loc⁹ iste firmare videat
 tur affectū: q̄ velut idumētū quoddā videat cozpo
 ris cūsenō solū ptate reiecta cōtempitq; diuinit
 sed etiā carnis ipsius illecebris abdicatis. **THEO.**
 Quidā etiā apostolos nō portare perā neq; baculū
 aut otas tunicas sic itelligūt: q̄ nō thesaurizēt. h
 enī para inuit cōgregās multa. neq; sint iracūdi z
 tribulati spūs: qd significat bacul⁹ neq; sint ficti z
 dupli coxte quod significat tunica duplex. **CI
 RVL.** S; diceret aliqd: vñ eis necessaria erūt: Et id
 subdit: Et i q̄cūq; do. itra. ibi ma. z ide ne erit. q. d.
 sufficiat vobis discipulorū fruct⁹ q̄ recipiētes a vo
 bis spiritalia vos pcurabūt. Jussit autē eos i vna do
 mo manere: vt nec hospitiē grauet: eū. s. dimittendo
 nec ip̄i gulostatis z leuitatis suspitionē icurrāt.
AMB. Alienū nāq; a p̄dicatore regni celestis asse
 rit curitare p domos: z inuolabil hospitiū iura mu
 tare. Sed vt hospitiū grā deserēda cēset: ita etiā si nō
 recipiant excutiēdū puluerē egrediēdūq; de ciuita
 te mādat cū sequit: Et quicūq; nō rece. vos exe. de
 ciuit. illa: etiā puluerē pedū ve. excu. i testi. sup illos.
BEDA: Puluis excutit de pedib⁹ apostolorū in
 testimoniū laboris sui: q̄ igrēssi sūt i ciuitatē z p̄di
 catio apostolica ad illos vsq; puenerit. siue excutiē
 puluis cū nihil ab eis accipiāt: nec ad victū quidez
 necessariū q̄ euāgelij spreuerūt. **CHRY.** Nā ip̄o
 bubble valde ē contēnentes smonē z patrēfamilias
 se famulj benignos oñdere: vel b̄ndictiōes eoz exi
 gere. **AMB.** Uel mediocris z boni remuneratio
 doceat hospitiū: vt nō solū pacē tribuam⁹ hospitiū:
 veni etiā si qua eos terrene obumbrāt delicta leuita
 dia: receptis apostolice p̄dicatiōis vestigiis auferan

tur. **BEDA:** Qui vero p̄fidia negligētia vel etiam
 studio verbū dei contēnūt: horū vitāda cōio ē: excu
 tiend⁹ puluis pedū ne gestis ianib⁹ pulueri cōpa
 rādis mētis caste vestigiū polluat. **EVSE.** Cū au
 tez p̄cūrisset oñs discipulos suos tāq; milites dei
 diuinit virtutib⁹ z sapie monitis: mittēs eos iudeis
 vt doctores: z medicos ip̄i fm h̄ p̄cedebāt. vñ sequi
 tur: Egredi autē circu. p cast. euā. z curā. vbiq;. Quasi
 doctores quidē euāgelizātes: sed q̄si medici p̄stātes
 remedia: z verba miraculis cōprobantes.

Audiuit autē herodes tetrarcha
 oia q̄ fiebāt ab eo: z hesitabat: eo q̄
 diceret a q̄busdā: qz iohānes surre
 xit a mortuis: a q̄busdāz uero qz he
 lias apparuit: ab alijs autē qz ppbe
 ta un⁹ de antiqs surrexit. Et ait he
 rodes. Iohāne ego decollauī: Quis
 est autē iste de quo ego talia audio?
 Et querebat uidere eum.

CHRY. Multo trāfacto tpe nā a p̄ncipio p̄cepit
 herodes facta iesu: vt pateat tibi tyranni supbia. vñ
 dī: Audiuit autē hero. tetra. oia q̄ fi. ab eo. **THEO.**
 Iste herodes erat fili⁹ magni herodis q̄ pueros itez
 emi: sed ille qdē rex erat: iste autē tetrarcha. In q̄re
 bat autē de christo q̄s esset. vñ sequit: Et hesitabat.

CHRY. Peccatores. n. sciētes z nesciētes q̄nq; stre
 pitū ptimescūt: peccatū aut nemine arguētē homi
 nē. p̄dit: nemie accusāte cōdēnat: z timidū z pigrū
 reddit deliquētē. Lā autē tioris ponit cōter. cūz dī:
 Eo q̄ dī. a q̄. Jofes sur. a mor. a q̄. q̄. De. ap. ab
 alijs at qz pph. vñ de anti. surret. **THEO.** Iudei
 enī resurrectionē mortuoz expectabāt i vita carna
 li z i cōmēstatiōib⁹ z potib⁹. S; resurgētēs n̄ erūt i
 carnalib⁹ actib⁹. **CHRY.** Cū ḡ audisset herodes
 q̄bus ies⁹ vteret miracul ait: Iohāne ego decolla
 uī. qd n̄ erat ostētatiōis verbū: s; cōsolātiō suū timo
 tē: z p̄suadētis aie pturbate recolere q̄ ip̄e eū occi
 dit. Et qz iohāne decollauerat subdit: Quis autē iste
 de quo au. tā. **THEO.** q. d. Si iohānes ē z a mor
 tuis surrexit: videns eū cognoscā. vñ seq̄t: Et que
 vi. eū. **AVG.** de cō. euā. Lucas autē hūc eūde narzā
 di ordīne quē mare⁹ tenēs n̄ cogit credi rerū gesta
 rū eūde ordīne fuisse. In hīs etiā v̄bis mare⁹ attesta
 tur. ad h̄ dūtarat: q̄ alij dixerit n̄ herodes: iohāne a
 mortuis surrexisse: s; qz hesitātē cōmemorauit hero
 dē. itelligēdū ē aut post istā hesitationē cōfirmasse
 i aio suo qd ab alijs dicebat: cū ait pueris suis sicut
 mattheus narrat: Hic ē iohānes baptista: ip̄se surre
 xit a mortuis: aut ita p̄nuncianda sūt bec v̄ba mat
 thei vt hesitātē ad hūc indicēt.

Et reuersi apostoli narrauerunt
 illi q̄cūq; fecerūt: z assūptis illis se
 cessit seorsū i locū desertū q̄ est beth
 saide. Qd cū cognouissent turbe se
 cute sunt illū: z excepit eos z loque

bat illis de regno dei: et eos q cura idigebat: sanabat. Dies aut ceperat decliare. Et accedentes duodeciz dixerunt illi: Dimitte turbas: ut eutes i castella millasqz q circa sunt diuertat: et inueniat escas: qz hic i loco deserto sum. Ait aut ad illos: Vos date illis maducaf. At illi dixerunt: No sut nobis plusqz qnqz panes et duo pisces nisi forte nos eamus et emam i oez hac turbā escas. Erat aut fere uiri qnqz milia. Ait aut ad discipulos suos: Facite illos discubere p conuicia qnqz genos: et ita fecerunt. Et discubuerunt oes. Acceptis aut qnqz panibz et duobz piscibz: respexit i celū et bndixit illis: et fregit et distribuit discipul suis ut poneret an turbas. Et maducauerunt oes: et saturati sut. Et sublatū ē quod superfuit illis fragmentorum cophini duodecim.

AVG. de cō. euā. **Matthe** et **marc** ex pcedētū occasiōe narrāt quēadmodū sit iohānes ab herode occisus: lucas aut q iā lōge supra de passiōe iohānis narrauerat: postqz cōmemorauit illaz herodis hesitationē de domo quismā eēt: cōtinuo subiūgit: **Et reuer. apo. nar. illi que fecerūt.** **BEDA:** No solū aut narrāt que ipsi fecerūt et docuerūt: sed etiam q iohānes eis i docēdo occupat sit passus: vel sui vel eiusdē iohānis ei discipuli renūciant sicut mattheus insinuat. **ISIDO.** Quia uero oīs viros sanguinū abominat: et cōmorātes cū eis: si a ppriis criminibz nō discedāt: post occisiōnē baptiste deserēs occisores discessit. vñ sequit: **Et assūptis illis secess. seor. i lo. des. qui ē bethsaida.** **BEDA** Est aut bethsaida i galilea ciuitas andree et petri et philippi apostolorū ppe stagnū genezareth. No aut timore mortis hēgit: vt quidā arbitrant: sed parcēs inimicis suis ne homicidio homicidiū iungerēt: simul. et oportū suē passiōis tēpus expectas. **CHRY.** No autem pri sed relato sibi qd acciderat discessit: manifestas p singula carnis veritatē. **THEO.** Indesertū autē locū abiit oīs: qz operatur erat miraculū panū: ne qd diceret: de ciuitate ppe existēte oblatis sūt panes. **CHRY.** Vel vadit i desertū locū vt nemo sequeret. Sed nec sic plebs discessit: sed comitatur ipsum. vñ sequit: **Qd cū cognouit. turbe secu. sūt illū.** **CIRYL.** Di quidē postulātes a demombz liberari: Di uero languoz remotionē: necnō quos eius oblectabat doctrīa illū attētissime visitabant. **BEDA:** Ipse autē vt potēs piusqz saluator excipiē

do fatigatos: docēdo isciōs: sanādo egrotos: reficiēdo ieiunos: quantū deuotiōe credētū delectet: inuariat. vñ sequit: **Et excepit illos et lo. il. de regno dei et eos q cura idigebat sanabat.** **THEO.** Ut addiscas qz que fm nos est sapia diuidit verbo et opere: qd decet dicere operata: et opari dicta. Reclinante autē die: discipuli iā incipiētes alioz curam habere: turbe miserētur. vñ sequit: **Dies autē cepit declinare. et acce. xij. dir. illi. Dimit. tur. vt cum. i castella millasqz que circa sūt diuert. et iue. escas: qz hic i loco deserto sum.** **CIRYL.** Sicut enī dictū ē diuertariū passiōnū postulabat remedia. et qz videbat discipuli solo nutu posse pfici: qd ifirmi petebat: dicit: **Dimitte eos: ne ampli anxiens.** **Aspice aut exuberantem mansuetudinē ei q rogaf: nō enī illa trā largit que postulat discipuli: sed sequētibz ipm adicit bona munifice dextre: mādās eis escas eribere. vñ seq: **Ait aut ad illos: Vos da. il. man.** **THEO.** No aut hoc die eoz respōsiōnē ignorās: sed volēs ipos iducere vt dicerēt quot panes haberēt: et sic magnū oīderet ex eozū cōfessione miraculū panū quātūta te audita. **CIRYL.** S; qd mandabat intolerabile discipulis erat: q nō habebāt panes se nisi qnqz panes et duos pisces. vñ sequit: **Ait illi dicit. No sūt nobis plusqz quinqz panes et duos pisces: nisi forte eamus et emā. i om. hac tur. et.** **AVG.** de con. euā. In qbus quidē verbis lucas i ynā iniam cōstruit respōsiōnē philippi dicētis: **Ducētōzū denariōz panes nō sufficiūt eis: vt vnusqzqz modicū qd accipiat et respōsiōnē andree dicētis. Est puer vnus hic q habet quinqz panes hordeaceos et duos pisces: et narrat iohānes.** **Qd enī ait: No sūt nobis plusqz quinqz panes et duo pisces: ad andree retulit respōsiōnem.** **Qd uero adiūxit: Nisi forte nos eamus et emam i oēm hac turbā escas. videt ad respōsiōnē philippi pertinere: nisi qz de duētis denariis tacuit: quāqz et i iph andree snia h possēt itelligi. Lū enī dicitur: Est puer vnus hic qz qnqz panes hordeaceos et duos pisces. adiūxit: Sed hec qd sūt iter tātos: hoc ē distētiōe nisi forte nos eamus et emam i oēm hac turbā escas. Ex qua varietate verborū: reri aut inuariū: cōcordia satis apparet salubri nos doceri: nihil querendū i verbis nisi loquentiū volūtātē: cui demonstrāde iuigilare debēt oēs veridici narratores: cum de homie vel de angelo vel de deo aliqd narrāt. **CIRYL.** Ut autē adhuc ad magis ardua ferat mixta culū: oīditur nō parua fuisse multitudo virozū eius sequit: **Erāt autē uiri fere quinqz milia: excepit i mulieribz atqz pueris vt alius euangelista refert.** **THEO.** Docet autē oīs qz decet cū hospitamur a liquē: reclinare ipm: et oīs cōsolatiōis principē facere. vñ sequit: **Ait aut ad disci. faci. il. disci. p. cōm. qn. quagenos et ita fecerūt: et disci. fece. omēs.** **AVG.** de cō. euā. **Qd lucas hic dicit: quin quagenos milia esse discubere: marc vero qn quagenos et centē nos. iō nō monet: qz vnus ptem dixit: alter totū. vñ si alius de qn quagenis trā cōmemoraret: ali de centenis trā: valde videret eē contrariū: nec satis vno fecere vtrūqz dictū esse. vñ aut ab altero: alteri ab altero eē cōmemoratiū: tamē attrētius cōsideratiū p aliqua eiusmōdi q parū intendētibz remoue iudic******

[Marginal notes in a smaller script, including references to 'CIRYL', 'THEO', and 'AVG'.]

eni hic mors corporis: sed anime denegatur.

Factu e aut p' hec uerba fere dies octo: et assupsit petru et iacobu et iohane: et ascendit i mote ut oraret. Et facta e du oraret species uult' ei' altera: et uestit' ei' alb': et refulgens. Et ecce duo uiri loqban' cum illo. Erat aut moyses et helias uisi i maiestate et dicebant excessu eius: que completurus erat in hierusalé.

EVSE. Lu dñs discipulis suis scñi apparitionis sue pmulgauerit igēs mysteriū ne solis vbi creder' videret: pcedit ad opa onides eis oculata fide imagine regni sui. vñ of: Factu e aut p' hec vba fere dies octo et as. pe. et iac. et ioh. et ascē. i mo. vt ora. DAMA. Matthe' quidē et marc' sexto die p' factā pmissionē discipul: lucas aut p' octauū dicit celebratā fuisse trāfigurationē: nec ē dissimilitudo i viciis: s; q' ser nūcrauerūt dēptis extremis: pmo dico et vltio q' pollicit' ē: et quo fecit: medios cōputauerūt. At q' octo cōnumerauit: vtrūq; p'dictorū cōputauit. S; cur n̄ oēs: s; aliq' vocati sūt ad hāc visionē? Un' q' dē erat q' sol' idign' erat diuinitatis visioe. f. iudas fm illō: Tollat ipi': ne videat gloriā dei. Si sol' g' esset omis': tāq; iuid' ad maiore eēt malitiā puocāt'. Proide p'ditorū tollit p'ditiōis occasionē: cuz dimisit iseri' reliquā apostolorū cōgerē. Assupsit at tres: vt i duob' vlt' trib' ster oē verbū. Petru qdē asupsit: volēs testimoniū qd testat' fuerat ei ondere p priis testimoniū cōfirmari: et qñ p'fidē futur' toti' ecclesie. S; iacobus assupsit tāq; mortuū p chūsto an̄ oēs discipulos: iohāne vō tāq; theologie purissimū organū: vt vīsa gloriā filij q' n̄ subiacet tēpori resonet illō: In pncipio erat vbu. AMB. Uel pet' ascendit: q' clauēs regni celoz accepit: iohānes cui cōmittit' mī: iacob' q' prim' soliu sacerdotale cōscendit. THEO. Ut assumit hos tāq; hāc rē celare potētes et nulli aliū reuelare. Ascēdit aut i mote vt oraret: docēs nos solitarios et ascendētes orare ad nihil terrenorū declinātes. DAMA. Ali' tñ orāt fuit: aliter orabat dñs. nā sui orātis orō ē p intellect' ascēsu ad eū. s; facer intellect' chūsti q' fm hypostasis deo vnit' erat: māuducēs nos ad ascēsu quo p orationē ad deū ascēdit: et docēs q' aduersari' dei n̄ ē: s; tāq; pncipiū venerat genitorē qñctiā alliciēs tyrānū et plorātē si de' eēt: qd miraculorū virt' p'dicabat qñ sub quadā esca hamū cōtegeret: vt q' spe deificatiōis amauerat hominē: corp' amictu decēter amaret. vñ seqf: Et facta ē du oraret spēs vult' ei' altera. CIRYL. Nō tāq; corpe hūanā formā mutāte: s; q' dā splēdida gloriā supueniēte. DAMA. Vidēs at diabol' ofonib' refulgētē: recordat' ē moysi c' glorificata ē facies. s; moyses qdē gloriā extrinsecus adueniēte gloriā: dñs aut ex inato gloriē diuine fulgore. Lu. n. s; hypostasis vniōne vna et cadē sit gloriā vbi et carnis: trāfiguratur: n̄ qñ accipiēs qd n̄ erat s; qd erat māifestās discipul. vñ fm mattheū of: q' trāfiguratur ē corā eis: et q' facies ei' refulsit vt sol.

qd eni ei i sensibilib' sol: s; i intelligibilib' de'. Et si cut sol q' e lucis fons de facili videri nō pot: lux autem ei' ex eo q' ad terrā puenit aspiciat: sic facies chūsti intēsus refulget vt sol: refulgētē ei' dealbanē: vñ seqf: Et uestit' ei' alb' refulgēs. Illustrat' s; per diuine lucis pncipationē. Dis aut ita se habētibus vt vn' ostēderet dñs noui et veteris testamēti: et beaticorū ora obtinere: et fides fiat resurrectionis: necū q' trāfigurabat viuorū et mortuorū dñs crederetur. Moyses et helias tāq; famuli assistūt dño i gloria. vñ seqf: Ecce duo uiri loquebant' cū illo: erat autē moyses et helias vñ i maiestate. Opponebat. n. vt vidētes cōseruorū gloriā et fiduciā mirarent' qdē p' un' dominicū descēsum: zelaret vero eos q' p'uis laborauerāt: vñ i amēnitatē futurorū bonorū: et magis fortificarent' i laborib'. nā q' labor non est emolumētā: labores facilius tolerabit. CHRY. Autē quoq; qm vulgus assererat eū eē belia v' bicerniā vt discerneret iter dñm et famulos: et vt pateat eū nō esse aduersariū dei et legis trāgressorē: eos sibi assistētes mōstrauit. Nō enī legislator moyses et q' p gloriā diuina zelat' ē helias astitisset ei. s; et p' vna res viroz demōstrādas: nā vterq; p mādatus diuinis q' pluries se morti exposuerat. Uolebat etiā discipulos eos imitari i regimē populū: vt fieret mites sicut moyses: et zelātes sicut helias. Inducit etiā eos vt ostēdat crucis gloriā: ad cōsolādū petrum et alios passionē timētes. vñ seqf: Et dicebat excessu ei' que cōpletur' erat i hierusalé. CIRYL. Uidēs mysteriū dispēfatiōis i carne: necnō salutarē passionē cōpletā i venerabili cruce. AMB. Mystice autē p' vba p'dicta trāfiguratio chūsti ostēdit: qñ is qui vba chūsti audit et credit: resurrectionis gloriā videbit. octaua enī die facta est resurrectio. vñ et plerūq; psalmi p octaua scribūt: aut forte vt ostēderet nobis qd dixerat: q' is q' ppter dei verbū p'diderit aiām suā saluā faciet eā: qm pmissa suā i resurrectionē restituet. BEDA: Nam sicut ipse post septimā sabbati qua i sepulchro quieuerat a mortuis resurrexit et nos post sex seculi etates et septimā: quietis aliam que iterim in alia vita gerit: quasi octaua etate resurgem'. AMB. Sed mattheus et marcus p' dies sex assuptos h' esse cōmemorauerūt: de quo possent dicere q' post sex milia annorū: mille enī anni i conspectu dei tāq; dies vna. sed plures q' sex milia computant' anni: et malui' sex dies p simbolū intelligere q' sex diebus mūdi opera sunt creata: vt per tēpus opera: et per opera mundū intelligamus. Et ideo mundi tēporibus impletis: resurrectio futura monstratur. aut q' is qui supra mundū ascēdit: et hui' post seculi momēta transcendit: velut in sublimi locat': future resurrectionis fructus expectabit in eternum. BEDA: Unde in montem oraturus et trāfiguraturus ascendit: vt ostēdat eos qui fructū resurrectionis expectant: et regem in decore suo videre desiderāt: mentē excelsis habitare: et cōtinuis p'ibus debere incubere. AMB. Putarē i tribus quib' ducunt' ad montē mystice gen' humanū cōpēsum: quia ex tribus filiis noe genus omne cōfertur humanum: nisi electos cernerem. tres igitur eliguntur qui ascendunt in montem: quia nemo potest resurrectionis videre gloriā: nisi qui mysterium

Text on the right edge of the page, partially cut off, containing marginal notes and commentary.

trinitatis incorrupta fidei sinceritate seruauerit.

BED. Transfiguratur autē saluator gloriā future
rei sue uel nostre resurrectionis ostēdit : qui quālis tūc
apostolis apparuit post iudiciū cunctis apparebit
dicetis. **U**estit autē dñi sanctorū illi corp' accipitur
qui uidetis dño in terris consistere despect' uidebat :
sed illo mōte petere nouo cādore resulget : q' nunc
filius dei sum' et nōdū apparuit quid erim'. **S**cimus
autē qm' cū apparuerit : filius ei erim'. **A**MBRO.
Uel aliter : Pro tua possibilitate tibi uerbu' aut mi-
nus aut crescit : ac nisi altios prudētie cacumē ascē-
deris tibi apparet q̄ta sit gloriā in dei uerbo. **U**e-
l amētia aut uerbi sunt sermones scripturarū : q̄daz
intellect' indumēta diuini. Et sicut uestit' alb' resul-
sit ita in oculis tue mētis diuinarū lectionū sensus
albetur. **I**nde apparet moyses et helias : hoc est lex
et p̄pheta in uerbo. neq; enī lex potest esse sine uerbo :
nec p̄pheta nisi qui de dei filio p̄phetauit.

Petrus uero et qui cū illo erant :
granati erāt somno. **E**t euigilantes
uiderūt maiestātē ei' : et duos uiros
qui stabāt cū illo. **E**t factū est cū di-
scederent ab illo : ait petr' ad iesum :
Preceptor : bonū est nos hic esse : et
faciam' tria tabernacula : unū tibi : et
unū moysi : et unū helie . **N**esciens
quid diceret. **H**ec autē illo loquēte
facta est nubes et obūbrauit eos : et
timuerūt intrātib' illis in nubē. **E**t
uox facta est de nube dicēs : **H**ic ē
fili' me' dilect' : ipm' audite. **E**t duz
fueret uox inuēt' est iesus sol' : et ipsi
tacuerunt : et nemini dixerūt in illis
dieb' quicq; ex his que uiderāt.

THEO. **C**hristo vacante orationi petr' somno de-
p̄miss' infirm' enī erat : et quod humanū erat imple-
uit. unde dicit : Petr' uo et qui cū illo erant grauati
erāt somno. **E**xcitati autē gl'iam eius cernūt : et duos
uiros cū eo. unde sequit' : Et uigilā. uide. maiesta. ei' :
et duos uiros qui stabāt cū illo. **C**HRYS. **U**el som-
nus uocat ingestū eis nūmū stuporē ex illa uisione :
neq; enī nocturnū temp' erat : sed lucis excellentia
granabat oculorū debilitatē. **A**MBRO. **P**remittit
enī incomprehēbilis splēdor diuinitatis nri corpis
sensū : nam si solis radii e regione oculorū cōtuerēt
cogit nequit acies cōtinere : quō dei gl'iam huma-
nos ferret corruptela mēbrorū. **E**t fortasse iō gra-
uati somno erāt : ut resurrectionis uiderēt spēm post
quē. **I**taq; uigilātes uiderūt maiestātē ei' : nemo
enī nisi uigilās gl'iam uidet christi. **D**electat' est pe-
tr' : et quē seculi hui' illecebrosa nō caperēt gloriā re-
surrectionis illexit. unde sequit' : **E**t facta est cū disce. ab
illo. ait pe. ad ie. p̄cep. bonū est nos hic esse. **C**IRYL.
Estimabat forsā diu' petr' imminere temp' regni
dei : ideo approbat mōtis incolatum. **D**AM

Nō est autē bonū petre tibi q' christus ibi moratur :
qm' si mansisset : nequaq; tibi facta p̄missio cōsequē-
retur effectū. neq; enī clauēs obtinuisses regni : nec
mors tyrāni abolita esset. **N**on queras ante temp'
felicia : ut adam deificatōem. **E**rit quādo hunc a pe-
ctum indefinēter p̄cipias : et cohabitabis illi qui lux
est et uita. **A**MBRO. **P**etr' autē nō solū affectū : s;
etiā factorū deuotōe p̄statio : ad edificāda taberna-
cula tria impiger operari' cōmunis obsequi' mini-
steriū pollicet. **S**equit' enī : **E**t faciam' tria taberna-
cula : unū tibi : et unū moysi : et unū helie. **D**AM
Non autē te domin' tabernaculorū sed uniuersalis
ecclesie cōstructorē cōstituit. uerba tua : tui discipu-
li : oues tue mandauerūt effectū : christo tabernacu-
lum cōstruētēs : necnō et seruis eius. **D**oc autē non
ex intentōne petrus proferebat : sed inspiratōne sp̄-
ritus reuelātis futura. unde sequit' : **N**esciens quid
diceret. **N**esciebat etiā quid diceret : neq; enim ade-
rat temp' finis seculi : nec participāde a sanctis p̄-
misse sp̄ci : et cū iam sumeret exordii dispēratio quo
pacto christū oportebat desistere a mūdi dilectōne
uolentē pati p̄ eo. **D**AM. **D**ebat etiā nō solū
p̄stringere fructū incarnationis ad opus existentius
in mōte : sed diffundi ad omnes credētes quod per
cruce et passionē erat cōsummādū. **T**YTVS. **I**gno-
rabat etiā petrus quod dixerat : quia nō oportebat
trib' tria tabernacula facere : **N**on enī cōnumerāf
domino famuli : nec cōparant' creature creatori.

AMBRO. **N**eq; capit humana cōditio in h' cor-
ruptibili corpe facere tabernaculū deo : siue in anis
mo siue in corpe siue in quolibet alio loco. **E**t q̄uis
nesciret quid diceret : tamē pollicebat' offiū : cū non
necōsulata petulātia : sed primatū deuotio fruct' pie-
tatis accumulāt. **N**am qd' ignorabat cōditōis fuit :
quod p̄mittebat deuotōis. **C**HRYS. **U**el aliē : **A**u-
diebat q' oportebat ipm' mori et tertia die resurgere
uidebat autē multā distantia et solitudine. unde cōsi-
derauit q' plurimā haberet loc' tutelā ob hoc dixit
Bonū est nos hic esse. **A**derat quoq; moyses q' nu-
bem intrauit : et helias qui in monte ignē deduxit.
Igit' euāgelista cōfusione mētis ei' ex qua nō p̄fere-
bat ostēdēs dixit : **N**esciens quid diceret. **A**VG.
de con. euan. **Q**uod autē hic lucas dixit de moyse et
helie : **E**t factū est dū discederēt ab illo : ait petr' ad
iesum : **P**receptor : bonū est nos hic esse. **N**on debz
putari cōtrariū ei qd' matthe' et marc' ita cōiūxerūt
petrū hec suggestisse : q̄si adhuc moyses et helias cū
dño loq̄rent. nō. n. exp̄serūt tūc sed tacuerūt pot'
quod iste addidit illis discedētib' hoc petrū domi-
no suggestisse. **T**HEO. **P**etro autē dicēte : **F**acia-
mus tria tabernacula. domū tabernaculū nō ma-
nufactum fabricat : et in eum ingredit' cum p̄pheta
unde subdit : **H**oc autē illo loquēte facta est nubes
et obūbrauit eos : ut ostēderet q' nō minor est p̄fe-
Sicut enī in ueteri testamēto in nube habitare do-
min' dicebat' : sic et nūc nubes suscepit dñm : nō cali-
ginosa sed lucida. **B**ASI. **N**ā obcuritas legis trā-
siera. sicut enim fum' ab igne : sic nubes a luce cau-
sata est. **U**erū quia nebula signū trāquillitatis est :
quies future māsōis ostēdit per nubis operimentū.
AMB. **D**iuini enī sp̄rit' ē obūbratio ista que
non caligat affectib' hominū : sed reuelat occulta.

Sequitur te quocumque ieris. **Primo** quidem plurima
 corines in accessu inertia: dñter oñdñ q̄ plenus sit
 impudētia nimia. neq̄. n. silr̄ christū sequi petebat:
 ficut alii plures de populo: sed magis insiliebāt ad
 aplicas dignitates: cū paulus dicat: Non assumat
 quisq̄ sibi honore: sed a deo vocat̄. **ATHA.** Au
 sus etiā fuit cōpare se incomphēbili saluatoꝝ p̄tā
 ti dicēs: Seqr̄ te quocumq̄ ieris. eo q̄ seq̄ saluatoꝝ
 simplr̄ ad ei⁹ audiēdū doctrinā possibile ē humane
 nature p̄p̄tate qua fungit̄ erga hoies: nō est autē
 possibile secū cōcurrere vbilibet exiit: ip̄e nāq̄ icō
 phēbilis est: et nō circūscribit̄ loco. **CIRYL.** Alio
 quoq̄ modo nō imerito recusabile facit eū. dēbat
 enī ip̄m crucē suā accipe ad sequendū dñm: et abx̄
 nūciare p̄ntis vite affectib⁹. et hoc dñs in eo resp̄dē
 dit: nō vitupās sed corrigēs. **Seqr̄.** Et ait iesus: **Uul**
pes foueas hñt: et volu. ce. ni. su. fili. aut ho. nō hz vbi
ca. su. reclinet. **THEO.** Quia. n. viderat dñm mul
 tū populū adducētē putauit q̄ ab eis hzēt pecūi: et
 q̄ si ip̄e dñm sequeretur posset pecuniā cōgregare.
BED. Unde d̄r ei: Quid me p̄pter diuitias et luc̄
 bñi⁹ seculi cupis sequi: cū tāte sim paup̄tatis: vt nec
 hospitoliū quidē habeam et non meo vt̄ar tecto?
CHRY. Aspice qualr̄ paup̄tate quā dñs docue
 rat: p̄ opa demōstrat. Nō erat ei mēsa: nō cādelabꝝ
 nō dom⁹: nec quicq̄ aliud taliū. **CIRYL.** Mysti
 ce aut̄ significatio: vulpes et volatilia celi malignas
 et astutas p̄tates demonum vocat. q. d. qñ vulpes et
 volatilia in te māsiōne hñt: qualr̄ christ⁹ in te req̄s
 scet: Quid cōe est luci et tenebris. **ATHA.** Ut in
 h̄ dñs magnitudinē sui muneris docet. q. d. Omnia
 gnābilia circūscribi p̄nt: verbum d̄o incōp̄rehēbil
 ptātis est. Et ideo ne dicas: Seqr̄ te quocumq̄ ieris.
 Aeterū si velis discipul⁹ fieri: abdicēs irrōnabilia: eo
 q̄ impossibile est eū qui morat̄ in irrōnabilitate sibi
 discipul⁹ fieri. **AMBRO.** Vel vulpes bereticis
 opat: fallax quippe aīal et insidijs semp̄ intētū: et ra
 pinā fraudis exercet. Nihil tutū: nihil ociosum: ni
 hil patif̄ esse securū: eo q̄ intra hospitia hoīm p̄daz
 req̄rit. Ita sunt beretici: qui domū sibi parare non
 nozūt: sed circūsc̄ptōib⁹ suis alios decipe conant̄. h̄
 aīal neq̄ māsiuecit vnq̄. vñ apls ait: Bereticū post
 vnā correctōem deuita. volucres d̄o celi frequēt̄ ad
 neq̄cie spirital̄ silitudinē deriuātur: et veluti nidos
 quosdā struūt i pectorib⁹ ip̄roboꝝ. et iō dñante vsu
 tia in affectib⁹ singulorū nulla pōt diuinitatis esse
 possessio. Ubi aut̄ mētē pbauerit innoxia: supra ip̄m
 quodāmodo vim sue maiestatis reclinat: qz p̄fusio
 re qdā grā pectorib⁹ insonat. Sic igit̄ nō videt̄ cōue
 nire rōi vt simplicē fidelēq̄ ip̄m arbitremur: q̄ dñi
 dignatiōe respuit: cum indefessi famulat̄ obsequiū
 spopōdisset. Sed dñs nō obsequioꝝ spēm: sed puri
 tatē q̄rit affect⁹. nec obsequiū ei⁹ admittit: cui⁹ nō
 p̄bat̄ offiū. circūspectū etenī fidei d̄s eē hospitiiū: ne
 dū infidelib⁹ nre dom⁹ inēna referam⁹: in alienā p̄fi
 diā iprouida crudelitate labamur. Itaq̄ vt aduer
 tas deū nō cultū asp̄natē eē sed fraudis: q̄ repudiā
 uit fraudulētū elegit innocētē. **Seqr̄.** Ait aut̄ ad al
 terū: Seqr̄ me. Sed h̄ dicit ei cui⁹ p̄rēm iā sciebat
 mortuū. vñ seq̄: Ille aut̄ dixit: Dñe p̄mitte mi. p̄ ire
 et sepe. pa. meū. **BED.** Nō discipulatū respuit: sed
 expleta p̄mū p̄mī funeris pietate: liberior assēq̄ des

derat. **AMB.** Sed dñs quos miserat̄ aduocat. vñ
 seq̄: Dixitq̄ iesus: Sine vt mor. sepe. mor. su. tu aut̄
 va. et annū. reg. dei. Cū religiosū hūani corpis sepeli
 endi accipim⁹ offiū: quō p̄mī quoq̄ funes sepulta
 ra p̄hibet: nisi vt itelligas hūana posthabēda diui
 nis: bonū studiū: sed mai⁹ impedimētū. nam qui p̄
 titur studiū: deriuat affectum. qui diuidit curam
 differt p̄fectū: ergo p̄us sunt obeūda q̄ maria: nā et
 apli ne occuparet̄ studio disp̄sandi mīstros paup̄
 bus ordinārūt. **CHRY.** Quid aut̄ magis necessa
 riū p̄mīs exeq̄s: qd̄ faciū? cū nō eēt mltū t̄p̄s oī
 dū: p̄ h̄ docemur q̄ mīmū t̄p̄s frustra ducē. et
 si mille cogētia sunt: immo p̄ferre spiritalia cūctis
 admodū necessarijs. Diabol⁹. n. insilit attēt⁹ volēs
 aliquē aditū inuenire: et modicā sumat negligentā
 magnā opat̄ puillaminatē. **AMB.** Nō ḡ p̄mī
 funeris sepultura p̄hibet: sed necessitudinē generis
 diuine religiōis pietas antefert. **Alō** s̄ortib⁹ relin
 quē: h̄ mādāt electi. quō aut̄ mortuū sepelire mortu
 os p̄nt: nisi geminā h̄ itelligas mortē: vnā nāe alte
 ram culpe. Est etiā mors tertia: in q̄ p̄tō morimur
 deo viuim⁹. **CHRY.** Cū ḡ dixerit mortuos suos:
 oñdit hūc nō eē mortuū ei⁹. puto. n. d̄o mīro infidel
 liū fuisse defunctū. **AMB.** Aut qz sepulchrū patēs
 ē guttē ip̄ioꝝ: mēoria eoz̄ abolēda p̄scribit̄: quop̄ sil
 cū corpe meritū occidit: nec reuocat ab offō p̄ntis
 fili⁹: sed fidelis a p̄fido cōicat̄ se fecerit: nō interdi
 ctū ē mueris: s̄ religiōis mysteriū cōionē nobis cur
 gētib⁹ mortuis nō futurā. **CIRYL.** vel aīal. Erat. n.
 p̄ senectute grauat⁹. putat autē bonēfū aliqd̄ agē
 dū. p̄ponēt̄ obf̄uare ei debita pietatē: fm̄ illud: Do
 nora p̄rēm tuū et m̄rēm tuā. vñ vbi vocat̄ ē ad eū
 gelicū mysteriū dicētē dño: Seqr̄ me. q̄rebat inuic
 etas q̄ sufficere possent ad decrepiti p̄is sustētiō
 nē dicēs: Permitte mihi p̄mū ire et sepelire patrem
 meū. nō q̄ defunctū patrē sepelire rogaret: neq̄. n.
 christ⁹ h̄ agē volētē ip̄ediuiserit: sed dixit sepelire. in
 st̄tare in senectute. Sed dñs ad eū dixit: Sine mor
 tuos sepelire mortuos suos. erat. n. et alij curatoꝝ
 linea parētele astricti: s̄ vt estimo mortuū eo q̄ nō
 dū christū crederāt. Dic̄ p̄cipe qz p̄ferenda sit pe
 tas q̄ deo tenemur amoz̄ parētū: quib⁹ reuerētiam
 exhibem⁹: qz p̄ eos geniti sum⁹. Sed oīm de⁹: cū nō
 eēm⁹ ad eē nos cōdurit: parētes aut̄ facti sunt mīni
 stri introit⁹ ad eē. **AVG.** d̄ cō. euā. Hoc q̄ dicitur
 dñs illi cui dixerat: Seqr̄ me. Ali⁹ vō discipul⁹ mī
 sit se in medio: cui nemo aliqd̄ dixerat. vñ sequit̄: Et
 alē ait: Seqr̄ te dñe. sed p̄mū p̄mitte mihi ire et renū
 ciare his q̄ domi sunt: ne forte quō fieri solet gram
 me. **CIRYL.** Imītada aut̄ hmōi p̄missio et oī lan
 de plena: sed q̄rē renūciare his q̄ domi sunt. licētā
 do se ab eis: oñdit q̄ vt cūq̄ diuinus sit a dño: cūq̄ B
 p̄fecte adire p̄posuerit mētē. nā velle hūilē p̄rios nō
 cōsensuros: huic p̄posito indicat se vt cūq̄ labētē p̄
 qd̄ dñs hoc ip̄robat. Sequit̄: Ait ad illū iesus: No
 mittens manū suā in aratū et respiciēs retro ape
 est regno dei. Apposuit manū aratro: qui affectuo
 sus ē ad sequendū: tamen respicit retro: qui dilatio
 nem perit: occasione redēdi ad dominum: et cum
 p̄pinquis cōferēdi. **AVGV.** de verbis domini. q.
 dicat ei: Uocat te dñs: et tu attēdit occidētē.
BED. Manū ēt cūlib⁹ i aratū mītē ē qñ quēdā

...fero tuler passio
 ...ad lōrēbo
 ...GREGVS:
 ...p̄p̄tate
 ...BETA: Sicut
 ...C.A.X.
 ...Ostendit aut̄ designant
 ...et alios septuaginta
 ...os: et mīn illos binos ante
 ...in oīm ciuitate et locū quo
 ...necurus. Et dicitur illis:
 ...quidē multa: opari autem
 ...ergo dñm mēsis ut
 ...in mētem suam.
 ...CIRYL
 ...p̄p̄tate
 ...BETA: Sicut
 ...C.A.X.
 ...ostendit aut̄ designant
 ...et alios septuaginta
 ...os: et mīn illos binos ante
 ...in oīm ciuitate et locū quo
 ...necurus. Et dicitur illis:
 ...quidē multa: opari autem
 ...ergo dñm mēsis ut
 ...in mētem suam.
 ...CIRYL
 ...p̄p̄tate
 ...BETA: Sicut
 ...C.A.X.

compunctiois instrumento: ligno et ferro dñice passio
nis curicem sui cordis atterere: atq; ad serēdos bo
nozi operū fructū aperire: quā si quis excolere inci
piēs cū vixit loth ad ea que reliquerat respicē dele
ctatur: futuri tā regni munere pūaf. **GRECVS:**
Crebri nāq; intuit' eozū que deseruim' ppter cōsue
tudinē trabūt ad retroacta: violētū ei qd vsus ē ad
retinēdū sibi. **Nōne** habit' ex vsu: ex habitu vō na
tura innascit'. **Naturā** vō amouere vel alterare dif
ficile. **Nā** est paulisp' declinet coacta: redit ad seipaz
velociter. **BEDA:** Si aut' secutur' dñm discipul'
quia vel domi renūciare velit arguit': quid fiet illis:
q; nulla utilitatis grā sepe visitat domos illoz quos
in mūdo reliquerūt.

CA. X.

Dost hec aut' designauit do
min' et alios septuagintadu
os: et misit illos binos ante
faciē suā in oēm ciuitatē et locū quo
erat ipe uēturus. **Et** dicebat illis:
Messis quidē multa: oparij autem
pauci. **Rogate** ergo dñm messis ut
mittat oparios in messem suam.

CIRYL Certificauerat de p' pphetas: q; euāge
liū p'dicatio salutaris comprehensura erat nō solū isrl'
sed etiā gentiū greget. **Et** ideo a christo p' .xij. aplos
et alij. lxxij. sunt instituti. vñ dñ: **P' hec** aut' designat
uit oīs et alios. **lxxij. BED.** Bene. **lxxij** mittit: qd
notidē mūdi gētib' euāgelij p'dicadū erat: vt quō
rū pmo ppter .xij. trib' isrl': ita et hi ppter exteraz gē
tis uoluntatē imbuedas. **AVGV.** de que euāge.
Sicut etiā. **xxiii.** horis tot' orbis pagis atq; lustras:
ita mysteriū illustrādū orbis p euāgelijū trinitat' in
lxxij. discipulis intimat: ter eis. **xxiii.** septuagintaduo
faciūt. **BED.** Sicut aut' .xij. aplos formā epoz pre
mōstrare nemo est qui dubitet: sic et hos. **lxxij.** figurā
ram p'sbyteroz. i. secūdi ordinis sacerdotū gessisse.
Sciendū est tamē rñ p'mis ecclesie tempib' vt apo
stolica scriptura testis est: vtriq; p'sbyteri vtriq; voca
bant' et epi: quozū vñū sapiētie maturitatē: aliud in
distriā cure pastoralis significat. **CIRYL.** Vnius
etiā forma in verbis moysi figurat: qui iubēte deo
lxx. elegit quib' de' spm infundebat. **In** numeris et
scptū est de filiis isrl' q; venerūt in belim: quod iter
petra' a' cēsus: et erat sibi. **xij.** fontes aquarum: et. **lxx.**
palme. **L.** duolātes enī ad augmentū spiritale repe
rimus. **xij.** fontes. i. sacros apostolos: a quib' hauri
mus salutis sciam. **Sicut** a fontib' saluatoris: et. **lxx.**
palmas: hos. i. qui nūc destinati sunt a christo. **Est**
n. palma arbor bone medulle: bene radicata et ferti
lis: et semp nascēs in aq's: alta simul et frōdes porri
gēs fursum. **Sequit'** **Et** misit illos binos. **GRE.** i.
bone. **Binos** in p'dicatioē discipulos mittit: q; duo
sunt pcepta charitatis: dei. i. amor: et. **primi.** **Et** min'
q; inter duos charitas haberi nō pōt: q'ten' hic nō
bis tacit' innuat: quia qui charitatē erga alterū nō
habet: p'dicatiois officiū suscipere nullatenus debet.
ORIGE. Sicut etiā ex. **xij.** vini et bini numerati
fuerūt: vt in eozū cathalogo matthe' ostēdit. q; eniz
bini famolarent' dei verbo antiquū esse videt. **Edu**

xit enī de' isrl' de egypto per man' morfi et aarō. **Jo**
sue quoq; et caleph cōcordātes p'cauerūt puocatur
a. **xij.** explozarozib' populū. **vnde** dicit': **Frater** a fra
tre adiut' vt ciuitas vallata. **BASI.** Simul etiā p
hoc indicauit q; si aliqui pares sunt in spiritalibus
donis: hoc nō finet in eis pualere. ppe opiois passio
nem. **GREGO.** in home. **Bene** aut' subdit': **Ante**
faciē suā in oēm ciuitatē et locū quo erat ipe uē
turus. **Predicatores** aut' suos domin' sequit': q; p
dicatio puenit: et tūc ad mētis nostre habitālū dñs
venit quādo verba exhortatiois pcurrūt: atq; p hoc
veritas in mēte suscipit'. **Hinc** p'dicatorib' **Isaias** dī
cit': **Parate** viā dñi: rectas facite semitas dei nostri.
THEO. Designauerat aut' domin' discipulos p
multitudinē doctozib' indigentē. sicut. **n.** agri spica
ti multos messoroz desiderāt: sic qui credituri erant
innumerabiles erntes: multis doctozib' indigebāt.
vñ seqt': **Messis** qdē multa. **CHRY.** Sed q'r mes
sem vocat: cū res ad pñs exordij sumāt: nōdū tāto
aratro: aut sulcis p'ductis de messibus tractat. pote
rāt enī discipuli vacillare: et secū meditari: et dīcē q'li
ter nos numer' breuis emēdare poterim' totū mun
dū: idiote sophistas: munitos nudi: osiantes subie
cti: **Ne** igit' considerat' de taliū turbaref: vocat euāges
liū messem. q. d. parata sunt oīa: mitto vos ad patā
collectōem fructuū eodē die: et serē potestis et metē
Sicut g' colon' exiēs ad messes letaf: sic etiā vos ml'
to ampli' et alaci' necessariū ē exire in mūdū: nā h
negociū messis ē: agros nobis exhibēs pparatos.

GRE. in ho. **Sed** nō sine graui merore loq' possū
m' qd' subdit': **Opa.** .xv. pauci. q; rñ sunt q' bona au
diāt: desunt q' dicāt. **Ecce** mūd' sacerdotib' plen'. **h**
tñ in messe dei rar' valde repit' opator: q; offiū qdēz
sacerdotale suscipim': h' op' officij nō iplēm'. **BE**
DA: Sic aut' messis multa ē oīs turba credētiū: ita
oparij pauci sunt apli: et imitatores eoz q' mittunt'
ad messem. **CIRYL.** Sic aut' agri spaciosi messor
res ml'tos exigūt: sic et mltitudo credituroz christū
vñ subdit': **Roga.** au. do. mes. vt mit. ope. in mes. suā.
Illud aut' attēde q; cū dixisset: **Rogate** dñm messis
vt mittat oparios in messe suā: ipe postmodū h' pe
git. **Ipe** igit' ē dñs messis: ac p eū et cū eo de' p' oib'
dñat. **CHRY.** Multiplicauit aut' postmodū eos:
nō addēs ad nūez: h' cēdēs vtutē. **Innuat** aut' q;
magnū donū ē oparios mitti in messe diuinā: p h'
qō dīcē: dñm messis sup h' eē rogādū. **GRE.** per
h' etiā inducendi sunt subditi: vt p suis pastorib' ro
gēt: vt digna eis opari valeāt: nec ab exhortatōe tor
peat ligua. sepe. **n.** p sua neq'cia p'dicatiū restrigit' li
gua. **Sepe** vō ex subiectoz culpa agit: vt eis q' pres
sunt p'dicatiois sermo subtrahat'.

Ete: ecce ego mitto uos sic agnos
inter lupos. **N**olite portare saccu
lū neq; perā neq; calciāmēta: et ne
minē per uiam salutaucritis.

CIRYL. Narrat lucas cōsequēter. **lxx.** discipulos
v'dicasse sibi a christo apostolicā eruditōem: mode
stia: innocentia: equitate: nihilq; mūdanozū sacris
p'dicatioib' p'ferre: aspirare aut' adeo ad fortitudinē
mētis vt nullū terribiliū formidēt: neq; ipaz morte

et susceperint uos: manducate: q̄ ap-
ponunt uobis: et curate infirmos q̄
i illa sunt: et dicite illis: Appropin-
quet in uos regnum dei. In quacumq̄
autē ciuitatē intraueritis et nō susce-
perint uos: exeuntes in plateas eius
dicite: Etiam puluerē q̄ adhesit no-
bis de ciuitate uestra extergim⁹ in
uos. Tū hoc scitote qz appropiqua-
bit regnū dei. Dico uobis: qz sodo-
mis in die illa remissius erit q̄ illi
ciuitati.

CHRY. Honor oīus mater pax est sine qua cete-
ra inania sunt. ppter qd̄ oīs discipulis intrantib⁹
domos: illico pacē iussit pferre tanq̄ bonorū idiciū
dicens: In quacūq̄ domū intraueritis p̄mum dicite
pax huic domui. **AMBR.** Ut. s. pacis pferam⁹
nunciat: ipse p̄m⁹ ingressus pacis b̄ndictōe celebret.

CHRY. An̄ pontifex ecclesie tradit eam dicens:
Pax uobis. Implorat autē pacē sancti: nō solū eā q̄
versat inter hoies adinuicē: sed et eā que p̄tinet ad
nos ipsos. nā sepi⁹ in pectore bellū gerim⁹: et nullo
molestiē turbamur: neciō praua desideria ⁊ nos
credo insurgūt. **TYTUS.** Dicit autē: Pax huic do-
mū. s. habitantib⁹ domū: oēs alloquātur: maiores
pariter et minores: neqz cū indignis uestra salutatio
dirigat. vñ subdit: Et si ibi fuerit filius pacis: requi-
sitor sup illū pax uestra. q. d. uos quidē pferetis ver-
bum: aut pacis applicab̄ meo iudicio vbiq̄
dignū eē videbit. Siquis aut nō sit dign⁹: nō estis
oculū: nec vobis uestroz gr̄a perit: imo recipiat
ad uos. Et hoc ē qd̄ subdit: Simautē ad uos reuer-
tet. **GREGO.** Pax enī que ab ore p̄dicatois of-
fertur aut requiescit in domo: si in ea fuerit quisq̄ p̄-
destinat⁹ ad vitā: et celeste v̄bū sequit⁹ qd̄ audit. aut
si null⁹ audire voluerit: ipse p̄dicatoz sine fructu nō
erit: qd̄ ad eū pax reuertit⁹: dū ei a dño p labore sui
operis merces recōpensat. Si aut pax uestra recipi-
tur: dignū est vt ab eis terrena stipendia cōsequimur
quib⁹ patrie celestis p̄mia offerimus. vñ sequit⁹: In
eadē autē domo manete edētes et bibētes que apud
illos sunt. Ecce q̄ perā faculū portari p̄hibuit: sum-
ptus et alimenta ex eadē p̄dicatōe cōcedit. **CHRY.**
Sed ne aliquis diceret: cōsumo res pp̄rias parādo
aduenis mensam: illū p̄mo intrantē facit tibi pacis
donū offerre: cui n̄b̄l est equale: vt scias te maiora
q̄ des suscipere. **TYTUS.** Vel aliter cōtinnat: Nō
estis cōstituti iudices eoz: q̄ sunt digni vel indig-
nicodatis et bibatis q̄ vobis offerunt ab eis. Dimit-
te autē tibi eoz: q̄ vos recipiūt examen: nisi vobis
quoz sit notū nō eē ibi filiū pacis: tūc enī fortassis
retrocedere debetis. **THEOPHI.** Uide igit quā-
liter discipulos mendicare instituit: et p̄cipio eos nu-
trimentū b̄re voluit. nā subdit: Dign⁹ est enī opera-
rius mercede sua. **GREGO.** Sūt enī iā de mer-
cede operarij ipsa alimēta sustentatōis: vt hic mer-
ces de labore p̄dicatōis inchoet: que illic de verita-

tis visione pficit. Quia in re considerandū est: qz vñ
nostro operi due mercedes debent: vna in via que
nos in labore sustētat: alia in patria: q̄ nos resurre-
ctione remunerat. Merces itaqz q̄ in p̄nti recipitur
hoc in nobis debet agere: vt ad sequentē mercedē
robust⁹ tendat. Verus q̄ quisqz p̄dicatoz nō iō p̄di-
care debet: vt in hoc tpe mercedē accipiat: sed ideo
mercedē recipere: vt p̄dicare valeat. Quisquis nāqz
iō p̄dicat: vt hic laudis vel muneris mercedē recipi-
at: eterna mercede se p̄uat. **AMBR.** Subditur
virt⁹ alia: ne de domo ad domū quis vaga facilita-
te demigret. Sequit⁹ enī: Nolite trāsire de domo i
domū. vt. s. amore hospitali seruem⁹ cōstantiā: neqz
aliquā amicitie necessitudinē facile resoluamus.

BEDA: Descripto autē diuerse dom⁹ hospitiō: qd̄ iā
in ciuitatib⁹ agere debeāt docet: p̄is. s. in oībus cō-
care: ab impioz vō p̄ oīa societate secerni. vñ sequit⁹
Et in quacūqz ciuitatē intraueritis: et susceperint vos
māducate que apponūt vobis. **THEO.** Quāuis
modica existat: et vilia nihil amplius inq̄rentes: de
nūciat etiā eis vt operātes miracula hoies ad suas
p̄dicaciones attraherēt. vñ subdit: Et curate infir-
mos: qui in illa sunt. Et dicite illis: appropiquauit
in uos regnū dei. Si enī p̄is curaueritis: deinde do-
cueritis: p̄sperabit⁹ f̄mo: et hoies credēt regnū dei
appropinquare. nō enī curarent: nisi hoc aliq̄ virt⁹
diuina pficeret. Sed etiā cū fz aīam curātur: appro-
pinquat i eos regnū dei: qd̄ longe est ab eo cui do-
minat⁹ peccatū. **CHRY.** Uide autē dignitatē apo-
stolorū: nihil sensibile mouent pferre: qualia circa
moysen et p̄phetas. s. bona terrena: sed quedā noua
et mirabilia. s. regnū dei. **MAXI.** Dicit aut appro-
pinquat. nō vt oīdat tēporis breuitatē: neqz enīz
regnū dei venit cū obseruatione: sed oīdit: disposito
nem hoīz ad regnū dei: quod quidē potētia est in
omnib⁹ credētib⁹: actu vero in his qui respuūt cor-
poralē vitā: et solā eligūt spiritalē: q̄ dicere possunt:
Uitō aut nō ego: s. viuūt i me christ⁹. **AMBR.**

Deinde docet excutiendū de pedib⁹ puluerē: siquis
recipiēdos ciuitatis hospitiō nō putauerit dicens:
In quacūqz cui. s. trane. et nō rece. uos: exeuntes in
pla. dicite: etiā puluerē pedū q̄ adhesit in nobis de
cui. uestra extergit. i. uos. **BEDA:** Uel ad cōresta-
tionē terreni laboris: que p̄ illis inaniter susceperit:
vel vt oīdat vsqz adeo se ab ipsis nihil terrenū que-
rere: vt etiā puluerē de terra eoz nō sibi patiant⁹ ad-
herere. Uel p̄ pedes ipsum opus et incessus p̄dicatō-
nis significat: puluis vō quo aspergunt: terrene le-
uitas ē cogitationis: a qua et summi doctores imu-
nes eē nequeunt. Qui ergo spreuerit doctrinā: labo-
res et pericula docentū: ad testimonū sue damna-
tionis inflectūt. **ORIGE.** Extergendo q̄ puluerez
pedū in eos quodammodo dicit: puluis peccatorum
n̄roz merito veniet sup uos. Et attēde qz quecumqz
ciuitates nō suscipiūt apostolos sanāqz doctrinam
h̄nt plateas: iuxta illud: Lata est via q̄ ducit ad p̄di-
tionē. **THEO.** Et sicut recipientib⁹ apostolos ap-
propinquare regnū dei dicit in b̄nficiū: sic non reci-
pientibus in p̄iudiciū. vñ subdit: Tū hoc scitote qm̄
appropinquauit regnū dei. Sicut aduentus regis est
q̄busdā ad penā: quibusdā vō ad honorē. vñ de co-
rum pena subdit: Dico aut vobis qz sodo. i. illa die

deus q' vos videtis. CIRYL. Conuertit' quide' ad eos q' repellēs iudeos surdos z cecā mēte gerētes nec vidē volētes: totū se p'bebat diligētib' eū: z bea tos asserit oculos vidētes q' p'ri' alijs ipsi videbant. Illud tñ scire ouenit: q' vidē nō significat actū ocu loz: s' mētis recreationē i p'stitis beneficijs: puta si loz s' mētis recreationē i p'stitis beneficijs: puta si quis dicit: Iste vidit bona t'pa. i. gauisus est i bonis repositis: s' illud: Videas bona hierusalē. Multi enī iudeoz viderūt christū diuine operatē: corpora li. Cū autē nec tñ oib' b'ificatio cōuenit. nō enī cre didit: s' neg' viderūt glaz dei oculis mētis. B'ifici cori' sūt g' oculi nostri i hoc: q' fide vidim' v'bu' p' no bis hoīem scī: i. primēs nobis decorē sui numinis. vt nos sibi cōformes faciat p' scificationē atq' iustiz cū.

THEO. B'ificat at' eos z oēs similt' q' eū fide recipiūt: ex hoc q' antiq' p'phete z reges deū i carne vidē: z audire optauerūt. vñ sequit'. Dico enī vo. q' multi p'pbe. z re. volu. vidē q' vos vide. z nō vide. z audi. q' vos audi. z nō audi. BEDA: Mattheus ap' p'phetas z iustos appellat: ipsi n. sūt reges ma gni q' tētationū suaz motib' nō sentiēdo succubere sed regēdo p'esse noluerūt. CHRYS. Ex hoc aut' dis co plures existimāt p'phetas caruisse xpi noticia. sed si optauerūt vidē q' viderūt apli: nouerūt illum. vñ ad hoīes: z dispēsant' q' dispēsauit. null' enī h'z h'z appetitū q' mēte nō cōcepit: nouerāt g' filius dei. vnde non simpliciter dicit. Coluerūt vidē me: s' q' vos videtis: nec audire me: s' q' vos auditis. Ui derāt enī ipm: nō iā icarnatū: nec sic cū hoīb' cō uersantē: nec tāta maiestate eis loquētē.

BEDA: Illi enī a lōge inspiciētes p' speculum z i enigmate viderūt. Apli aut' i p'ncip' h'ntes dñm q'cuq' voluiss' forte interrogādo discētes: nequaq' p' angelos aut ali os visionū spēs op' habebāt doceri. ORIGENES. S' q' dicit plerosq' p'phetas optasse nō aut oēs: q' d' ab ea d' q' vidit diē christi z letat' ē: quā visionēz nō plures imo pauci cōtulerūt. fuerūt aut' alij p'pbe te z iusti nō cauti: vt visionē abrae z peritiā aposto lozam attingerent. Et hoc dicit nō vidisse s' optasse.

Et ecce qdā legispit' surrexit tē tans illū z dicens: Magister qd faci endo uitā eternā possidebo? At ille dixit ad eū: In lege qd scriptum ē? Quō legis? Ille rōdēs dixit: Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo z ex tota aia tua: z ex oib' uirib' tu is: z ex oi mēte tua: z primū tuū si cut teipm. Dixitq' illi: Recte rōdi sti: Nōc fac z uiues.

BEDA: Dixerat supra dñs q' noia eorum scripta sūt i celis. vñ vt puto occasione tētandi dñm legis pit' assumpsit. vñ dicit: Et ecce q' legispe. surrexit tētans illū. CIRYL. Erāt enī qdā v'bofi circūeum tos totā regionē iudeoz: incusantes christū z dicen tes q' p'ceptū moysi inutile dicit: ipse aut' qdā nouas doctrinas p'meret. volēs g' legisperit' seducē christū vt aliqd' s' moysen loqueret': adest tētans ipm ma' gistrū vocās: doceri nō patiens. Et quia dñs solutus

erat his q' veniebāt ad eū loq' de vita et'na: v'itur legisperit' eius eloquijs. Et qd' tētabat astute nihil aliud audit nisi que p' moysen edita sūt. Sequit' enī At ille dixit ad eū: In lege qd scriptū ē: quō legis?

AMBRO. Erāt enī ex his q' sibi legisperiti vidē q' verba legis tenēt: vim legis ignorāt z ex ipso legi capitulo docet eē legis ignoros: p'bas q' i p'ncipio statū lex p'rem z filium p'dicauerit: icarnatōis dñice annūciauerit sacm. Sequit' enī: Ille rōdēs dixit: Dili. dñm de. tu. ex to. cor. tuo: z ex tota aia tua: z ex om. uir. tuis: z ex tota mēte tua.

BASI. Qd' dicit Tota mēte tua: i cetera nō recipit sectionē: nā q'ntā cūq' dilectionē i infirmis expēderis: hoc tibi neces sario a toto deficiet. Sicut enī in vase aliquo pleno liquore i quātū emanat foras: tāntū necesse ē plenitu dini derogari: sic z i aia inquātū emanauerit ab ipi us dilectione ad illicita: in tāntū minui necessariū est amorē ad deū. GREG. nisen'. In tria aut' qdam aie vis discernit'. Dec enī ē augmētatiua solū z nu tritiua: q' etiā i plātis repit'. Alia est q' sensualiter di sponit: q' saluabat i natura irrationaliū aialū. Per fecta aut' vis aie est rōnalis: q' i natura hūana cōspic eif. Dicēdo g' cor: substātiā corporalē significauit. s. nutritiū. dicēdo vō aiam: mediocrē. i. sensitiuā. di cendo vō mēte: altiorē naturā. i. intellectiuā z fidei ratiūā potētiā.

THEO. Dic igit' itelligēdū est q' o'nos oēm v'rtutē aie amori diuino subijcē: z hoc v'rtutē z nō remisse. vñ addit: Et ex oib' uirib' tuis

MAXI. Cū hac igit' intētiōne trinā ad deū dile ctiōne lex pertractat: vt auellat nos a trina mūdi ha bitudine: q' respicit ad possessiones: ad glām: z ad voluptates: in quib' etiā tētāt' est christ'. BASI.

Siq's aut' q'rat quo pacto diuina dilectio poterit ob tineri: dicem' qm' indocibilis ē diuina dilectio. nam nec lucis gaudē p'ntia: nec vitā amplecti ab alio dis dicim'. vel amare parētes aut aliuos: z multoma gis diuine dilectōis doctrina. Sed seminalis qdā rō nobis insita ē i trinsic'. h'is cās vt hō deo adhereat quā rōnē accipiēs doctrina diuinoy p'ceptoy colē diligēter: cauteq' fouere z ad p'fectionē diuie grē p' ducere cōsueuit. naturaliter enī bonū amam': amamus etiā p'p'riū z cognatū: nec nō z b'nfactorib' spō te affectionē totā p'fūdū. Sic igit' bon' ē de': oia vero bonū desiderāt qd' volūtariē p'ficiūt: naturalit' nobis inest: quē r'f' p' bonitatē minime nouissem': ex hoc ipso tñ q' ab ipso p'cessimus tenemur ipm vl tra modū amare: tanq' s. nobis cognatū. Maior ē t' z b'nfacto z oib' q' naturaliter diligūt. Est igit' p'ri mū z p'cipiū mādatū diuine dilectōis: secūdu aut' p' mi cōpletiū: z ab eo cōpletū quo monemur dilige p'ximū. vñ sequit'. Et p'ximū tuū sicut teipm. Sortis mur aut' a deo potētiā ad hui' executōem mādati. Quis aut' nō nouit qm' māfuetū z cōicatiū aial est hō: nō aut' solitariū z siluestre: Nihil enī tā p'p'riū ē n're nature: sicut adiuuicē cōicare: z mutuo idigere: z cognatū diligē. Quoy g' p'ueniēs dñs nobis tradi dit semia: hoz cōster fruct' requit'. CHRYS. Tu tñ attende q'liter fere cū eodē excessu postulat v'rtūq' p'ceptū. de deo enī ait: Toto corde tuo. de p'xio: Si cut teipm. Qd' si diligēter cōseruaref: nec seru' esset nec liber nec victor nec vict': nec diues nec pauper: nec not' vñq' cēt diabol'. Poti' enī palee ignis su

stineret inmissione q̄ seruoze charitatis diabolus: a deo cuncta supat dilectois ostata. GREGO. Luz aut dicit: Diliges primu tuu sicut teipm. quo alteri miserado pus e: q̄ ad huc iniuste viuendo fit ipi? sibi metipm? CHRYS. Qu aut legisperit? r̄ndisset q̄ coti nebanf i lege: Abist? cui nota sunt oia: scidit fallacie eius rhetia. Sequit eni: Dixitq; illi: recte r̄ndisti hoc fac r̄ viues. ORIG. Et bis idubitate colligit q̄ vita q̄ pdicat fm mundi creatorē deū r̄ antiqs scripturas ab eo traditas: vita ppetua e. Attestat enim dñs sumēti: ex deuteronomio qdē illō. Diliges primu tuu sicut teipm. Hec aut deā sūt s̄ seq̄ces valētm basilidis r̄ martionis. Quid eni aliud voluit nos facere ad que rendū vitā eternā: nisi q̄ cōtinent lex r̄ prop̄bete?

Cille aut volēs iustificare seipsuz dixit ad iesū: Et qs ē me? primus? Suspiciēs aut iesus dixit: Dō qui dā descēdebat ab hierusalē i hierico r̄ icidit i latrones: q̄ etiā dispoliauerūt eū: r̄ plagis ipositis abierunt se miuino relicto. Accidit aut ut sacerdos qdā descēderet cadē uia: r̄ uiso illo p̄teriuuit. Similit̄ r̄ leuita: cū cēt secus locū r̄ uideret eū p̄trāsijt. Samaritan? aut qdā iter faciens uenit sec? eū r̄ uidēs eū: misericordia motus ē. Et appropiās alligauit uulnera ei? infundēs oleū r̄ unū: r̄ imponens illū i iumētū suū duxit i stabulum: r̄ curā ei? egit. Et altera die p̄tulit duos denarios: r̄ dedit stabulario: r̄ ait: Curā illi? habe: r̄ quod cūq; superogaueris: ego cū rediero reddā tibi. Quis horū triū uidet tibi p̄xim? fuisse illi qui icidit i latrones? At ille dixit: Qui fecit misericordiā in illum. Et ait illi iesus: Uade r̄ tu fac similiter.

CIRYL. Laudat? legisperit? a saluatoze q̄ recte r̄ndit: i supbiā prupit: nullū sibi primū putās eē: q̄si null? eēt ei i iusticia cōpand? vñ d̄r: Ille aut volēs iustificare seipm: dixit ad iesū. Et qs ē me? primus? Circūueniūt eni eū quodā mō alternati uita r̄ fallacia q̄ tētando q̄suerat: ad arrogātiā lapsus. In hoc aut q̄ q̄rit: Quis ē me? prim? vacu? a dilectōe p̄rimi oñdit: cū nō estimet aliquē sibi primū eē: r̄ per oñs a dilectōe diuina: q̄m cū fratrē nō diligit quem uidet: nō pōt deū diligē quē nō uidet. AMBRO. R̄ndit etiā q̄ nesciret primū suū: q̄ nō credebat in christū: r̄ q̄ christū nescit: nescit legē. Cū eni vitare ignoret: quō pōt scire legē: q̄ annūciat ueritatem.

THEO. Saluator aut nō actib? aut dignitatib? s̄ natura determinat primū. q. d. nō putes q̄ quis iustus sis: null? tibi sit prim? Oēs nāq; q̄ eadē naturā cōicant: p̄rimi tui sūt. fias igit r̄ tu eoz prim? nō loco s̄ affectu: r̄ circa eos cura: r̄ ad hoc samaritani i exēplū ducit. vñ seq̄: Suspiciēs at iesus dixit Dō qdā descē. ab hie. i hierico. GRE. Dñ ē generis appellatio. nō eni ait: Descēdit qdā: s̄ Dō qdā. nam fmo fit de tota hūanitate. AVG. de que etiā. Nō eni iste ipse adā itelligit i genere hūano. Hierusalē ciuitas pacis: illa celestis: a cui? b̄itudine lapsus ē. Hierico iterp̄tat luna: r̄ significat mortalitatē nō strā p̄pter hoc q̄ nascit? crefcit: fenescit: r̄ occidit. AVGV. S̄ pelagiū: Uel hierusalē q̄ iterp̄tat uisio pacis: paradisu dicim?. An eni q̄ peccaret hō i uisio ne paciserat: hoc ē i paradiso: ubi q̄qd̄ uidebat par erat r̄ leticia. Inde descēdit q̄i humilitatis r̄ misericōis p̄ peccatū. hierico. i. imūdū: i quo oia orta occidit sicut luna. THEO. Nō aut dicit Descēdit: sed Descēdebat: semp eni hūana natura ad iteroza tendebat: r̄ nō i pte s̄ i toto uite attēdebat passibili.

BASI. Aduenit etiā hoc siqs loca p̄p̄terit. hierico eni tenet loca uallia palestine. hierusalē dō in cacumine sita ē occupās apicē mōtis. uenit igit hō ab altis ad ifima ut a latronib? caperet: q̄ icidēbant desertū. vñ seq̄: Et icidit i latrones. CHRYS. p̄ximū istū? hōis miserad? ē castus: q̄ iermis ac destituit? i latrones iciderit: quib? iprouid? icantūq; eā uias elegerit: q̄ euadere p̄donū man? nequerit. nō enim posset iermis armatos: iprouid? pessimos: icant? nō ciuos effūgē. Quippe cū malitia semp armata sit dolis: crudelitate septa: munita fallacia: r̄ ad nocendū seuciā p̄parata. AMBRO. Qui sūt aut ista latrones nisi angeli noctis atq; tenebrarū: i quos nō inuadisset: nisi eis mādati celestis deū? se fecisset obnoxium? CHRYS. In exordio igit mudi nocēdi fallacia diabol? ē opat? i hōiem: quē fallēdi ut? excruciat: r̄ malicie nocētiā uedicauit. AVGV. S̄ pelagiū: Incidit q̄ i latrones. i. diabolū r̄ angelos ei? q̄ p̄ inobediētiā p̄mi hōis hūanū gen? dispoliauerit: bono. i. possibilitatis: liberi arbitrij p̄ditio. vñ seq̄: Qui etiā dispoliauerit eū: r̄ plagis ipositis abierit.

In illo eni peccate plagā fecit: i nos dō plagas: cū p̄ vniū peccatū qd̄ h̄im? supaddū? multa peccata. AVGV. de q̄. euā. Uel spoliauerūt hōiem imos talitate: r̄ plagis ipositis peccata suadēdo reliquit seminū: q̄ ex pte q̄ pōt itelligē r̄ cognoscē deū n̄ uis ē hō: expte aut q̄ peccat? diabelat r̄ p̄mi: motus ē. r̄ hoc ē qd̄ subdit: Semiuino relicto. AVGV. S̄ pelagiū: Semiuin? eni h̄y uitalē mouit. libe r̄u arbitriū vulneratū: q̄ ad eternā uia quā p̄didit rat redire nō sufficiebat. r̄ iō iacebat: q̄ uires ei. p̄pe ad surgēdū nō sufficiebat: ut ad se sanādū medicum i. deū req̄reret. THEO. Aut semiuin? d̄r hō p̄ peccatū: q̄ aia imortalis ē: corp? dō mortale: ita ut me christo sperabat q̄ se q̄ salute: ita ut nō ino moeti sic cūberet: s̄ i quātū adā peccauerat: moēs i mūdū itra uir: i christi dō iustificatōe moēs erat destruida.

AMBR. Uel spoliāt q̄ accepim? idumēta ḡre sp̄ritalis: r̄ sic vulnera iserte osuerit. nā si itemora ta que sup̄im? idumēta seruem? plagas latronum

Marginal notes in a smaller script, including references to other biblical figures and events, such as 'CHRYS', 'AMBRO', 'AVGV', and 'THEO'. The notes are written in red ink and provide commentary on the main text.

sentire non possum? **BASI.** Vel potest intelligi quod ex
 politaverit eum: plagis suis impositis: pcedit enim vulne
 ra nuditate: ut intelligas quod peccati gratia pcedit caren
 tia. **BEDA:** Dicitur autem plaga peccata: quia his natu
 ra humane integritas violatur. Abierunt autem non ab infidijs
 cessando: sed infidiarum fraudes occultando. **CHRYS.**
 De itaque hoc. Laeta iacebat destituta salutis auxilio:
 hostis vulneribus delictorum: cui nec sacerdos aaron
 tristes sacrificio potuit perficere. Sequitur enim: Accidit
 autem ut faceret. quod dicitur de eadem via: et visio eius pterivit.
 Nec enim eius frater moyses leuita: per legem potuit sub
 venire. vnde sequitur: Similis et leuita cum esset secundum locum et vis
 deret eum pterivit. **AVGV.** 3 pelagius. Vel in sacer
 dote et leuita duo tempora intelliguntur: legis. scilicet et prophetarum. i
 sacerdotem legem per quam sacerdotium et sacrificia instituta
 sunt in lege vaticinium prophetarum: quorum temporibus humanum
 genus sanari non potuit: quia per legem additio peccati non
 aboleuit. **THEO.** Dicit autem: Preterit: quia lex venit et
 stetit visus ad tempus profectus: deinde non valens curare abiit.
 vnde etiam quod lex non ad hoc data est precogitative ut ho
 mine curaret: non enim poterat homo a principio suscipere
 christi mysterium. et ideo dicit: Accidit ut sacerdos quidam.
 quod coluim? dicitur in his quod non pmeritate fuit. **AV.**
 de rebis dicitur. Vel quod hoc descendens a hierusalem in bieri
 do israelita fuisse intelligitur: quod intelligi potest quia transi
 ens sacerdos utique genere primogenitus pterijt iacere. **TRA**
 sit leuita: et hic genere primogenitus: iacentem et ipse contempsit.
THEO. Adversari inquit illi? fouere eum cogitauerunt:
 postmodum vero tenacitate detincti abierunt retrosum.
 hoc enim designat quod dicitur: Preterijt. **AVGV.** de
 rebis dicitur: Trahit samaritanorum genere logiquis: mise
 ricordiam primogenitus: fecit quod sequitur: Samaritanorum autem quidam
 iter faciens venit secundum eum. In quo samaritano se vos
 luit intelligi dominus noster iesus christus. samaritanorum enim cu
 stodes interpretatur: et de ipso dicitur: Non dormit neque dor
 mic: quia custodit israel: quia resurgens a mortuis iam non
 moritur. Denique cum dicitur: Qui samaritanus es: et
 demonum habes: negavit se hunc demonum: quia se nos
 terat demonum expulsores: non se negavit infirmum cu
 stodem. **GRECYS:** Uocat autem hic christus se sama
 ritanum oportune: cum enim alloqueretur legisperitum sup
 benter in lege: voluit exprime quoniam nec sacerdos nec
 leuita et quod conuersabatur in lege: legis ppositum imple
 bant: sed ipse venit consummatur legis ppositum. **AM**
BRO. Dicit autem samaritanus et erat descendens. Quis
 enim est qui descendit de celo: nisi qui ascendit in celum fili
 us hominis qui est in celo. **THEO.** Dicit autem Iter faciens.
 quasi ex pposito hoc statuit: ut nos curaret. **AV**
GV. 3 pelagius. Venit autem in similitudine carnis pec
 catorum secus eum quasi in similitudine. **GRECYS:**
 Vel secus via venit: fuit enim vere viator: non detinator
 gratia nostri descendens ad terram. **AMBRO.** Veni
 ens autem factus est compassione nostre susceptione finit
 mis et misericordie collatione vicinus. vnde sequitur: Et
 videns eum misericordia motus est. **AVGV.** 3 pelagius:
 Videns quidem eum iacentem: non valentem: non currentem
 et ideo misericordia motus est: quia in eo nullum meritum
 invenit quo curari dignus esset: sed ipse de peccato
 dantur vulnera eius? infundens oleum et vinum. **AVG.**
 de rebis dicitur: Quid enim tam longinquum: quod tam remotum?
 quod deus ab hominibus: immortalis a mortalibus: iustus a

peccatoribus: non loco lege sed dissimilitudine. **CHRYS.**
 g haberet in se duo bona. scilicet iusticiam et immortalita
 tem: et nos duo mala. scilicet iniquitatem et mortalitate
 si utriusque malum nostrum suscepisset: par nos ter fuisset et li
 beratore nobiscum operaretur. ut esset non hoc quod
 nos: sed propter nos: non est ille peccator ut tu: sed factus
 est mortalis quod tu suscipiendo penam: et non suscipiendo
 culpam: delevit et penam. **AVG.** de que euan. Alliga
 tio vulnere est cohibito peccatorum: oleum consolatio spei
 bone apud indulgentiam datam ad reconciliacionem pacis:
 vinum exhortatio ad operandum feruentissime in spiritu.
AMBR. Vel costringit vulnera nostra austeriore p
 cepto: sicut oleo fouet remissione peccati: sic vino co
 ptingit denunciatioe iudicij. **GRE.** xx. moza. Vel in
 vino mosum destructois adhibet: in oleo mollicie
 pietatis: per vinum vnguat putrida: per oleum sananda fo
 ueant. **DISC.** est g lenitas cum severitate: et facien
 dum est quoddam ex utroque temperamento: ut neque mul
 ta asperitate exulcerent subditi: neque nimia benigni
 tate soluantur. **THEO.** Vel aliter: Que sunt hominem
 est couersatio oleum est: quod vinum dei vinum est: quod diuini
 tatis significat: quam nemo potuisset sustinere: nisi ole
 um haberet. i. couersatio humana. vnde quedam operatur
 est humane: quedam diuinitus. Infudit g oleum et vinum:
 quia nos humanitate et diuinitate saluauit. **CHRYS.**
 Vel vinum infudit. i. sanguinem passionis et oleum chri
 smatis. sanctificatio conferret per chrisimatis victionem
 a celesti medico coeissa loca ligantur: et intra semetipsa
 retinentia medicinam operante medicamine: pstante sani
 tati reddunt. Infuso g vino et oleo impositum eum super
 iumetum. vnde sequitur: Et impones illum in iumetum suum duxit
 in stabulum: et curam eius egit. **AVG.** de que euan. Im
 ponit iumeto: est in ipsa incarnationem christi credere.
AMBRO. Vel iumeto imponit dum peccata nostra
 portat: et pro nobis dolet: homo enim iumeto similis factus
 est: et ideo supra iumetum suum nos impositus: ne nos essemus
 sicut equus et mulus: ut per nos corporis assuptioem infir
 mitate nostre carnis aboleret. **THEO.** Vel impositus in
 suum iumetum. i. in corpus suum. membra namque sua nos fecit:
 et participes corporis eius: et lex quidem non oes suscipiebat
 Moabite inquit et amonite non intrabit in ecclesiam dei.
 nunc vero in omni gente qui timet dominum: ab eo suscipit
 volens credere et per ecclesiam fieri: propter hoc dicitur: quod
 duxit eum in stabulum. **THEO.** Est enim stabulum ecclesia
 que in itinere mundi lassatos: et sarcinis delictorum des
 cessos suscipit venientes: vbi deposito onere peccato
 rum viator lassus reficitur: et refectus salubri pasqua
 reparatur. **Et hoc est quod dicitur: Et curam illius egit.**
Totum enim quicquid contrarium nocens et malum est
foris est: quia intra stabulum requies omnis salubris
tasque inclusa est. BEDA: Et bene iumeto impositus
 duxit in stabulum: quia nemo nisi per baptismum cor
 poris christi adunatus: ecclesiam intrabit. **AMBR.**
Sed quia non vacabat: samaritano huic diu in ter
ris degere redeundum erat vnde descenderat. vnde sequitur:
Et altera die protulit duos denarios et dedit sta
bulario: et ait: Curam illius habe. Quis est iste alter
dies: nisi forte ille dominice resurrectionis: de quo
dicitur est: Hec est dies quam fecit dominus? Duo autem
denarii sunt duo testamenta que imaginem in se habent
eterni regis expressam: quorum pmo vulnera nostra curam

laborare. si. n. pararet mēdēdi sūmōz remittēt audie
 di intētiōe. **R**idit g̃ oīs q̃ in verbo nō laborabat:
 q̃a verbū erat. **S**eq̃tur enī: **E**t rīdēs dixit illis dñs:
Martha mar. sol. es et turbaris erga plurima. **R**es
 petitio nōis iudiciū ē dilectiōis: aut forte mouēde
 intētiōis: vt audiat attēti. **B**is vocata audit: **T**ur
 baris erga plurima. i. circa multa es occupata. vult
 enī hō occurrere qm̃ mistrat: et aliqñ nō pōt: q̃ritur
 qd̃ deest: parat qd̃ adest: distendit̃ animus. nam si
 martha sūt: diuersa sūt: qz carnalia sūt: qz t̃palia sunt
 p̃pōit̃ aut̃ vñū multis: nō enī a multis vñū: sed
 mlt̃a ab vno. vnde seq̃tur: **P**orro vñū ē necessariū.
Arg̃a vñū se voluit occupari s̃m̃ illud: **M**ibi adbe
 rere deo bonū ē: vñū sūt pater et fili? et sp̃s sc̃s: ad
 hoc vñū non nos p̃ducit nisi multi habeamus cor
 vñū. **C**IRYL. Vcl aliter cuz susceperint aliq̃ fr̃es
 dei non sollicitent̃ erga multū officū: nec poscant
 que p̃ manib? nō sūt: et op? exuperāt: grauat enim
 passim i q̃libet re qd̃ sup̃fluit: generat enī volētib?
 p̃ferre rediū: et videt q̃ sint aliq̃ cā labori. **B**ASI.
Absurdū etiā est cibos ad sustētiōē corpis sume
 re: ac p̃ eos itez officere corpi: et impedire ipsū erga
 mandator̃ diuīoz officū. **S**i g̃ adueniat aliq̃s pau
 per: sumat formā et exemplar modestie ciboz: nec
 cā vitare volentiū in delitijs mensam. p̃p̃riā p̃pare
 mus. vñiformis enī ē christiani vita: ad vñā tēdens
 intētiōē. s. ad gloriā dei. **M**ultiformis vō et varia
 vita eoz q̃ defozis sūt: phibito variata. **T**u vō cur
 dum copiā ciboz et cā delectatiōis fratri p̃paras mē
 sz: criminaris eū voluptatis: et diffidīs in eū gulo
 sitans obprobria: arguēs delitias eius in eo qd̃ p̃e
 paras: **N**ō cōmendauit dñs marthā occupatā cir
 ca frequēs ministeriū. **A**VG. de ver. dñi. **Q**uid g̃
 putam? rephēsi eē ministeriū marthe: quam cura
 hospitalitatis occupauerat: q̃ tāto hospite letabat?
 hoc si vez ē: dimittāt hoies q̃ ministrāt egētib?: va
 cant verbo: occupent̃ circa sciētā salutarē: nihil sit
 cura eis q̃s pegrinus i vico sit: q̃s egeat pane: vacēt
 opa misericordie: vni instet̃ sciētia. **T**HEO. **N**ō g̃
 dñs hospitalitatē phibet: sed plurimoz turbatiōē
 sc̃lz abstractionē et tumultū. et vide cōsiliū dñi: q̃ p̃
 us dñs nihil dixerat marthe: s̃ postq̃ illa sorozem
 ab auditu studebat euellere: tūc dñs occasiōe habi
 ta increpauit eē. vsq̃ enī adeo honozat̃ hospitalitaf:
 donec ad necēia nos attrahit. **L**ū vō icipit ab vtili
 oib? impedire: manifestū ē q̃ honorabilior ē diuī
 noy audit? **A**VG. de ver. do. **N**on g̃ dñs op? re
 phendit: s̃ i mun? distinxit. **S**eq̃tur enī: **M**aria opti
 mā partē elegit: q̃ non auferet̃ ab ea. **N**ō tu malā:
 sed illa meliōz: vnde meliōz: quia ab ea non aufe
 retur: a te auferet̃ aliqñ onus necessitatis. **N**on. n.
 cū veneris ad illā patriā iuenies peregrinū quē sus
 cipias hospicio: sed bono tuo auferet̃: vt qd̃ melius
 est detur. auferetur a te labor vt requies detur. **T**u
 nauigas: illa in portu ē. eterna enī ē dulcedo verita
 tis: in hac tñ vita auget̃: in illa p̃ficiet̃: nūq̃ auferet̃
 tur. **A**MBR. **A**gat g̃ te sicut mariā desiderium
 sapie: hoc enī mai? hoc p̃fecti op? ne ministerij cu
 ra cognitionem verbi celestis auertat. **N**ec arguas
 eos et ociosos iudices: quos videas sapie studere.
AVG. de quest. euan. **M**arthe aut̃ q̃ martha ex

cepit illū in domū suā: significat ecclesiam que nūc
 excepit dñm in cor suū. **M**aria soroz ei? que sedes
 bat ad pedes dñi et audiebat verbū ei?: significat eā
 dem ecclesiā: s̃ in futuro seculo: vbi cessans ab ope
 ministerioq̃ indigētie: sola sapia p̃fruit. **Q**d̃ aut̃ cō
 querit̃: q̃ soroz ei? eā nō adiunet: occasio datur sen
 tētie dñi: qua ostendit̃ istā ecclesiā sollicitam esse: et
 turbari erga plurima: cū sit vñū necessariū: ad qd̃ p̃
 ministerij hui? merita puenit. **M**aria vō dicit opti
 mā partē elegisse: qz p̃ hāc ad illā tendit̃: et non au
 feret̃. **G**RE. vi. moza. **V**el p̃ mariā q̃ verba dñi refi
 dens audiebat: et t̃platiua vita exp̃mitur. p̃ marthā
 exteriorib? obsequijs occupatā: actiua vita signifi
 cat: sed marthe cura nō rephēdit̃: marie vō laudas
 tur: q̃a magna sūt actiue vite merita: s̃ et t̃platiue
 portiora. vñ nec auferri vñq̃ marie ps dicitur: quia
 actiue vite opa corpe transeunt: contemplatiue aut̃
 gaudia melius et sine cōualefcūt. **C**A. XI.

Et factū ē cū esset in quodā
 loco orās ut cessauit: dixit
 un? ex discipulis ei? ad eū:
Dñe doce nos orare: sic docuit iō
 hānes discipulos suos. **E**t ait illis:
Cū oratis dicite: **P**ater scificet̃ no
 mē tuū adueniat regnū tuū: panez
 n̄m̄ quotidianū da nob̄ hodie: et di
 mitte nobis pctā n̄ra siquidē et nos
 dimittimus debēti nobis: et ne nos
 inducas in tētationem.

BEDA: Post historiā soroz que duas ecclesias
 vitas significauerūt. nō frustra dñs et ip̃e orasse et di
 scipulos orare docuisse scribit̃: qz et orō quā docuit
 vtriusq̃ in se vite cōtinet mysteriū: et ipsaz p̃fectio
 vitariū: nostris nō virib? est obtinēda s̃ p̃cibus. vñ
 dicit̃: **E**t factū ē cum esset in quodā loco orans.
CIRYL. **L**um autē habeat omnis boni plenitudi
 nem: cur orat si plen? est: et in nullo penitus eget?
Ad hoc dicim? q̃ competit ei ex modo dispensatio
 nis in carne: cū voluerit humana p̃sequi tpe ad h̄
 cōuenēte. **S**i. n. comedit et bibit: n̄ icōgrue vtebat̃
 ofone: vt doceat nos nō esse erga hoc tepidos: sed
 attentius insistere orationib?. **T**YTVS: **Q**uā autē
 nouā ouerfationē vidissent discipuli: nouā formaz
 orationis postulauerūt. cū plures oratiōes cōtinerē
 tur in veteri testamēto. vñ seq̃tur: **U**t cessauit: dixit
 vnus ex discipulis eius ad eū: **D**ñe doce nos orare.
 ne. s. cōtra deū peccemus: aliqua querētes p̃ alijs:
 vel deo assistētes in oratione nō eo mō quo expe
 dit. **O**RIGE. **E**t vt orationis doctrinā p̃ferat in
 fert̃: **S**ic et iohā. do. disci. suos. de quo. s. nos docuit
 sit: q̃ inter natos muliez null? eo maior surrexit. et
 qz p̃cepisti nobis petē eterna et grādia: vñ erit nos
 ad hoz puēire noticiā: nisi a te deo et saluatore n̄ro
GRE. misenus: **O**rationis ergo doctrinā explicat
 discipulis qui sollerter noticiā ofonis expoſtulāt:
 oñdens q̃liter implorari oporteat diuini audituz.
BASI. **D**uo aut̃ sūt modi oratiōis. **U**n? qd̃ lau